

Totes les misses que demà, dijous, 2 del corrent, se celebraran en les esglésies de Nostra Senyora de Betlem, Santa Anna, Basílica de Nostra Senyora de la Mercè, Sant Josep, Sagrat Cor de Jesús (carrer de Casp) i Rds. PP. Escolapis (carrer de la Diputació), seran aplicades en sufragi de l'ànima del

SENYOR

Don Guillem Trias i Rumeu

que morí a 2 de desembre de 1919

(A. C. S.)

La seva vídua donya Casta Maristany i Benito, mare, pare polític, germans, germans polítics, oncles, oncles polítics, nebots, cosins i parents tots, en recordar als amics i coneguts tan sensible pèrdua, els supliquen i agrairan l'assistència a alguna de les dites misses.

No hi haurà ofertori

No es convida particularment

Donya Elvira Bergnes de Bartra

HA MORT

(A. C. S.)

Els seus afligits espòs Marius Bartra, mare donya Elvira Soler Vidua de Bergnes, mare política donya Teresa Armengol Vidua de Bartra, germans Calixte, Emerenciano (absents), Teresa, Sofia, Concepció (presents), Maria Lluïsa (absent), germans polítics Antoni Bergnes, Lluís Planas (presents), Caritat Bolívar (absent), Antònia Bartra (present), oncles, ties, nebots (presents i absents), cosins i família tota, en participar als amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen que li tributin un record en llurs oracions i se serveixin concórrer a la casa mortuòria, carrer de Consell de Cent, n.º 302, demà, dijous, a les deu del matí, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial de la Puríssima Concepció, i d'allí al Cementiri Nou.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Dr. Busquet

Inspector del servei de dementes de la Mancomunitat. Especialista en malalties mentals i nervioses. Traslladat: Aragó, 201, pral. De 3 a 5.

MAGATZEMS SANTA EULALIA

DIJOURS A LA TARDA
ESPECIALMENT
DEDICAT ALS NENS

SASTRERIA per a NENS

Grans existències

tots preus i qualitats

vestits esport, mariner, gequetons

abrics

Secció especial a la mida

Degut a la nostra gran venda podem oferir a preus sumament reduïts.

D'ACI D'ALLA

Compraria els números de Gener Febrer 1918, els de Juliol i Octubre 1919 i els de Maig i Juliol 1920. Per ofertes escriure a LA VEU, número 585.

Banca Marsans

Societat Anònima

Valors, Cupons, Giros, Canvi, Viatges
2, RAMBLA DE CANALETES, 2

Negociem el cupó dels Deutes Interior, Exterior i Amortitzable 4 per 100, com també les

Cèdules Argentines 6 per 100

VENCIMENT 1.º GENER 1921

OLIS per a CREMAR

Combustibles especials per a

Motors Diesel i Semi-Diesel

PRODUCTES QUÍMICS DEL PUIG

J. ESPINAS Cava, 17. - Tel. 1.701

MODES - R. Plà de Vilà

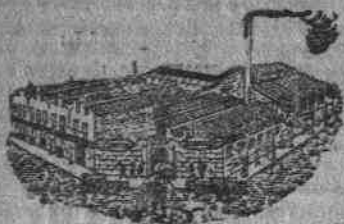
CARRER DE PELAYO, 48, primer, segona

Gran assortit de capells alta novetat

Casa especial per als capells de dol

G. ALOMAR

Curació ràpida dels blenorràgics crònics, els re-cents en 2 o 3 cures, mitjançant aparell de la seva invenció. Unió, 20, de 12 a 4 i de 8 a 10.

FERRER, FISA I ALSINA

GRANS MAGATZEMS DE
CRISTALLERIA, PISA I PORCELLANA

Reben continuament de les cases més importants del país de l'estranger les últimes novetats en Cristall, Pisa, Porcellana, i Articles de Fantasia, Bomboneres, Majòliques propies per regals, etc., etc. Grans existències en vaixelles, jocs de cafè, de dolços i tasseria en blanc, últims models, decorant-se a gust del comprador en ses

TALLERS DE DECORAT

Jocs de cafè i té Formes modernes
Vaixelles de Pisa Decorats novetats
i Porcellana Especialitat de la casa

Jocs de cristalleria de Baccarat i del País en llis gravat, tallat i decorat. Serveis per a Restaurants, Col·legis i Comunitats religioses.

Expedicions a provincies

Vendes a l'engròs i a la menuda

Borrell, 91 al 97

ESTÓMAGO

Curación del 98 por 100 de las enfermedades del estómago e intestinos con el Elixir Estomacal de Saiz de Carlos. Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo. Tónica, ayuda a las digestiones, abre el apetito, quita el dolor y cura la

DISPEPSIA

las acedias, vómitos, vértigo estomacal, indigestión, flatulencias, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, anemia y clorosis con dispepsia: suprime los cólicos, quita la diarrea y disenteria, la fetidez de las deposiciones y es antiséptico. Vigoriza el estómago e intestinos, el enfermo come más, digiere mejor y se nutre. Cura las diarreas de los niños en todas sus edades.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30 - MADRID
Se envía folleto a quien lo pide

Projecció-Ampliació

Llanternes BABY

Material complet per a cinemàtògrafs i projecció.

Cuyàs, S. en C.

11 - Portal de l'Àngel - 13

CONSULTORI CATALA DE DRET

Assumptes administratius, civils i mercantils. Duc Victòria, 3, principal

TAQUIGRAFIA

CATALANA

DE

J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries i en la nostra Administració

Notícies

OBSERVATORI METEOROLÒGIC DE LA UNIVERSITAT.—Direcció: R. Alcobé.—Dia 30 de novembre de 1920.—Hores d'observació: A les vuit del matí i a les quatre de la tarda.—Baròmetre a 0° i al nivell del mar: 768.27; 768.66.—Temperatura a l'ombra: 9.3; 13.8.—Direcció del vent: ONO.; SO.—Humiditat relativa: 73; 79.—Estat del cel: Serè; Tapat.—Núvols: Classe: C.; S.—Quantitat: 0.1; 1.0.

En les 24 hores.—Temperatures: Màxima: Sol, 20.5; Ombra, 16.3.—Mínima: Ombra, 6.7; reflector, 4.8.—Velocitat del vent, 25 k.—Aigua evaporada en mil·límetres, 2.3.—Pluja en mil·límetres, 0.0.—Observacions particulars: Boira.

—Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat cura l'apetència. B. Domènech, Ronda Sant Pau, 71.

Havent acordat la Junta Administrativa de l'Hospital Clínic de Barcelona, treure a concurs el subministre de les diferents substàncies alimentàries que es poden necessitar durant l'any 1921, els comerciants que desitgin prendre-hi part, poden presentar l'oferta, posicions per escrit, sota sobre tancat i rubricat, a l'Administració de l'esmentat Hospital, durant els dies de treball de la primera quinzena del corrent, de deu a dotze del matí, detallant preus, classe, durada del compromís del subministre per trimestres, semestre o any.

Les substàncies que l'Hospital Clínic necessita adquirir, són les següents: llet, pa, vi, negre, carn de bou, oli, bacallà, peix, cigrons, mongetes, arròs i sucre.

Vaixelles i PORCELLANA
J. Llorens, Rbla. Flors, 30.

El Col·legi d'advocats fa públic que els col·legats que desitgin exercir el torn d'ofici durant l'any vinent, hauran de presentar l'oferta respectiva sol·licitud a la Secretaria del Col·legi, abans del dia 24 del corrent, podent, els que preferixin el torn especial de causes greus, fer-ne manifestació expressa.

Després, es fa present als advocats en exercici de la professió que hauran de presentar a la dita dependència, durant la primera quinzena del corrent, el taló de l'últim trimestre de la contribució industrial i la cèdula personal, sense les quals no podran ser inclosos en la relació de noms que es tan habilitats per a l'exercici de l'advocacia. Els advocats d'ofici només presentaran l'últim dels esmentats documents.

-Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

La Junta directiva de la secció Batxillerat-Comerc de l'A. C. d'E., ha quedat constituïda de la següent manera:

President, E. Robusté; vice-president, J. Carandell; secretari, M. Vall; tresorer, R. Martínez; vocals: J. Carabén, A. Alemany i G. Utrillo.

JOIES VILANOVA Unió, 6

Al Pàrcale, prop del carrer d'Entença, l'automòbil 5115 va atropellar abir respecte a Joaquim Pagès, de 52

anys, paleu, el qual sofria erosions i contusions a la cama esquerra. L'autò, que va fugir, va ser denunciada al jutjat.

-Dr. Alsina.—Malalties nervioses i mentals. Electroteràpia (galvànica, faràdica, depilació, etc.) Diputació, 274. Ds 3 a 5.

Avui, acaba el termini per a inscriure's a l'excursió col·lectiva que per a visitar po que és més notable de Girona, ha organitzat l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

-DEPILATORI BELLESA—Treu d'arrel el borrisol i pel de la cara i braços. Resultats pràctics. Es infensiu. Venda en perfumeries.

En un taller de maquinària del carrer del Peñol, l'aprenent Francesc Barga, de 18 anys, que treballava amb una màquina de llimar, va sofrir una ferida a la mà esquerra amb amputació traumàtica del dit mig.

Va ser curat de primera intenció al dispensari de Gràcia.

-Pastilles Victòria

de xocolata del Dr. BLEU, de París, laxant, purgant. No produeix irritació ni dolors de ventre.

La casa Fayans Català

Oorts, 615 - Telèf. 1894

amb motiu de les grans reformes en els seus salons, ha rebut un extens i variadíssim assortit en objectes d'art, fantasia i servei de taula propis per a presents i decoració.

La casa quedarà altament agraïda si té l'honor de rebre la vostra visita

Entre l'estadant d'un pis del carrer de Sant Rafael, 6, tercer, Teresa Santoro Sánchez, de 20 anys, casada, i els relogats Josep Mateu, de 18 anys i el pare d'aquest, Ramon, van haver-hi qüestions ahir tarda, que terminaren malament.

El noi Mateu, agafà una pistola automàtica propietat del seu pare i tirà dos trets a la Teresa, causant-li una ferida greu a la mà dreta.

El jove agressor va ser detingut i juntament amb l'arma, posat a disposició del jutjat.

-Gavany, Gabardines, Impermeables Han d'adquirir-se als grans tallers de **ERNEST**, Rda. Sant Pere, 10, pral.

CADBURY'S

Cacaos - Xocolates - Bombons

Es recorda als qui vulguin assistir a l'excursió col·lectiva a Girona, que l'Ateneu Enciclopèdic Popular, organitza per al dia 5, que avui, dia 1, acaba el termini d'admissió en l'estatge social, Carme, 30.

-Es interessant visitar els nous models en mobles de mèdula de la fabrica del Passeig de Gràcia, 115.

A darrera hora de la nit es va iniciar un incendi a l'establiment de plaques i accessoris de la Ronda de Sant Antoni, 64, havent-lo apagat ràpidament els bombers del quarter central.

Les pèrdues van ser petites.

-Per a curar la tisi, la primera cosa és nodrir bé el pacient.—El millor remei el té en la **Carn Líquida Valdés García.**

Una bicicleta, que va fugir, va atropellar, al carrer de la Princesa, a Ramon Roca Vilabella, de 67 anys, del comerç, i li va produir contusions a la cara i hemorràgia nasal.

Va ser auxiliat al dispensari de Casa la Ciutat.

-Pianos - Autopianistes

-WERNER

Rambla de Catalunya, 72

-LLANES I SEDES per a gersels. Immens assortit a la merceria de Panadès i Carbó. Carrer del Carme, 16

Una nena de 10 anys, Remei Moya Sánchez, que jugava amb altres al carrer de Sant Ramon, davant de casa seva, caigué i es fracturà la cama dreta.

L'auxiliaren al dispensari del carrer de Barbara i després ingressà a l'Hospital de la Santa Creu.

-Amb motiu de les rebalxes de preus que en tots els articles de calefacció ha establert la casa PRECER en la present temporada, han estat i segueixen essent molt visitats els seus establiments de venda situats a la Ronda de la Universitat, 14, en previstió que amb els fets regnants no puguin els seus muntadors efectuar totes les instal·lacions en temps oportú.

-TRENZILLES Ciré, tots colors, trobaran a la casa Panadès i Carbó. Carrer del Carme, 16.

El Jurat nomenat per la Delegació Regia de primera Ensenyança de Biscaia, per a fallar el certamen públic organitzat amb motiu de la Setmana Infantil, sobre el tema: «Iniciació de la infància escolar en la vida social», «Necessitat d'establir Instituts o Escoles d'Orientació professional», «Mitjans per a la seva creació i desenvolupament», ha concedit el premi de 1.500 pessetes al treball que porta el lema: No tots els camins són per a tots els caminadors, l'autor del qual ha resultat ésser el Dr. N. Enríq Mira i López, cap del laboratori Psicològic de l'Institut d'Orientació de Barcelona.

-Banyeres, Waters, Lavabos, etc. Verdader i C.ª, Rda. Universitat, 9.

Un noi de 13 anys anà aquest matí a un pis de la plaça del Comerç i deixà una bicicleta a l'entrada de l'escala.

Quan tornà a baixar ja no hi era i ningú n'hi va saber donar raó.

Vida religiosa

Avui, Sant Eloi, bisbe i confessor, i Santas Càndida i Natàlia, màrtirs.

—Demà, Sant Eusebi, prevere i màrtir, i Santas Aurèlia i Bibiana, verges.

Quaranta Hores: Avui, a l'església de Mont-Sió, de Religioses Dominiques.

Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda.

La missa d'avui: Del dia, color morat.

—La de demà: Santa Bibiana, verge i màrtir, color morat.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona de la Mercè, a la seva església, privilegiada, o a la del Pi.—Demà, Nostra Dona dels Àngels, a la seva església.

Adoració nocturna: Demà, Torn de Sant Josep.

Veïlla en Sufragi de les Ànimes del Purgatori: Avui, Torn de la Santíssima Trinitat, a la seva capella, Escorial, 155, Gràcia.—Demà, Torn de la Commemoració dels Fideles Difunts, a la mateixa capella.

—Parròquia de Sant Jaume.—Demà, primer dijous de mes de cinc a sis de la tarda, exercici de l'Hora Santa, en aquesta parròquia, amb exposició del Santíssim. Els exercicis seran els mateixos del dia, escrits per l'incan-sable apostol del Sagrat Cor de Jesús, reverend P. Mateu Cravoley.

Es recomana la puntualitat.

Divendres, primer del mes, a les vuit del matí, missa de Comunió general, amb plaça pel doctor don Joaquim Cendra, canonge. A dos quarts de dotze, també amb exposició, exercicis del dia, i durant la missa de les dotze, cant de motets per l'Escolania, benedicció i reserva.

Bisbat

—Havent rebut els Santa Sagrats, han mort en aquesta Diòcesi, els sacerdots següents:

El dia 3 d'octubre, el reverend don Jaume Tio i Cuatrecasas, prevere del Bisbat de Vich, adscrit a la Basílica parroquial de Nostra Dona de la Mercè, a l'edat de 34 anys.

El 13 del mateix mes, el reverend don Jaume Fabregat i Ramon, rector de Mollet, als 70 anys.

El dia primer de novembre, el reverend don Andreu Boxaderas i Aguilà, beneficiat de la Basílica parroquial de Nostra Dona de la Mercè, a l'edat de 69 anys.

El dia 2, el reverend don Lluís Valladell i Casellas, operari diocesà, major dom del Seminari Conciliar, als 38 anys.

El dia 6, el reverend don Francesc de Rocafiguera i Ventós, beneficiat de l'Alcaldia Col·legi de Sant Saver

d'aquesta capital, als 61 anys d'edat. El dia 15, el reverend don Jaume Cornella i Anglada, rector de la Santíssima Trinitat de Vilafraça del Penedès, a l'edat de 56 anys.

El dia 27, el reverend don Josep Corbera i Tiana, prevere beneficiat de la parròquia dels Sants Just i Pastor d'aquesta ciutat, als 82 anys.

—A la processó de la Bulla de la Santa Creuada, celebrada el diumenge, portà la bandera de la Creuada el degà de la Catedral doctor Llopes, essent cordonista els capitulars doctors August i Llovera.

En passar la processó per davant del Palau Episcopal, s'agragà a ella, segons varem dir, l'il·lustre senyor bisbe, i arribada a la Catedral, ocupà el seu sitial en el cor, mentre se celebrà l'ofici. Presidí el sermó el degà, doctor Llopes.

La Santa Bulla quedà exposada en el frontal de l'altar major de la Basílica.

—El darrer número del «Butlletí Oficial Eclesiàstic» d'aquesta Diòcesi, publica el següent sumari:

—I. Exhortació com motiu de la festa de la Puríssima.—II. Edictó para la provisió de una Canonja.—III. Circular de S. E. nombrando una Comisión para el estudio de los aranceles de funeraria.—IV. Id. de Secretaría anunciando Bendición Papal en la festividad de la Inmaculada.—V. Decreto de reorganización de las fuerzas femeninas de la Diócesis para el ejercicio de la Acción católica.—VI. Soluciones de los casos de conciencia y la Liturgia.—VII. Nombramientos.—VIII. Edicto del Tribunal eclesiástico.—IX. Santos misioneros en los pueblos de la Diócesis.—X. Estudio bibliográfico de las sinodales.—XI. Bibliografía.—XII. Necrología.

—A la parròquia major de Santa Anna, ha començat la solemne Novena que l'Arxiconfraria de Filles de Maria d'aquesta parròquia dedica a la seva excelsa pirona en el misteri de la seva Concepció Immaculada.

Tots els dies, a les sis de la tarda, res del sant rosari i de les quaranta Ave Maries, exercicis propis de la Novena, sermó pel reverend doctor don Josep Planas, capellà castrense, i cant de motets pel cor de senyores associades.

En els intermedis de la meditació, la notable violoncelista senyoreta Aurèlia Sançristófol, la distingida Consol Barriol i altres senyores, executaran peces de música clàssica.

—El «Butlletí Oficial Eclesiàstic» publica la següent circular del Bisbe:

«Essent de necessitat generalment sentida, la reforma dels aranzels de funeraria d'aquesta diòcesi, i no havent estat cregut acceptable els diversos projectes formulats des del Sínode diocesà de 1890, fins a la data, hem acordat promoure de nou el seu estudi, nomenant a l'efecte la següent comissió:

M.ltre senyor Lic. P. Joan Flaquer i Barriquer, provisor; doctor don Joan Badia i Capdevila, degà del Penedès; doctor don Josep Clotet i Aymerich, degà de Granollers; doctor don Joan Ros i Rafols, degà de Pí; doctor don Manuel Rovira i Prat, rector de Sant Pau; d'aquesta ciutat i Lic. don Joan Castellat Vinals, rector de Santa Madrona.»

—El dia 8 d'aquest mes, festivitat de la Immaculada Concepció, el senyor Bisbe, celebrant, en aquesta Catedral Basílica, missa de Pontifical, i en us de les facultats que els estan concedides, donarà la Benedicció Papal amb indulgència plenària.

Els reverends rectors i altres encarregats d'esglésies d'aquesta ciutat, donaran compte als seus respectius feligresos, exhortant-los perquè procurin, en les millors condicions, succeir l'esmentada gràcia.

—Per a pendre part en les oposicions al benefici de soxant vacant a la Catedral de Vich, han firmat els opositors reverends don Francesc Masdeu Colomer, vicari de Tona, i don Magi Ramentol Cadevall, minorista del Seminari de Barcelona.

—El Rnd. Dr. D. Lluís Homs, Pvre., ha estat nomenat vico-postulador, en la diòcesi de Barcelona, en la causa de beatificació i canonització de la Rda. Mare Joaquina Vedruna, fundadora de les Germanes Carmelites Terciàries de la Caritat.

Tusquets i C.ª, S. en C.

GANVI - VALORS - CUPONS
Rambla del Centre, número 9

Sabó "La Oca"

Qualitat superior
Fabricant: J. ALERMI - MATARO

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

LA «GACETA»

Madrid, 30, 5'15 tarda.

La «Gaceta» publica: Reial Ordre autoritzant al delegat d'Hisenda de la província de Balears per anunciar concurs de lloguer de local per a instal·lar-hi les oficines de la Delegació d'Hisenda en aquella província.

Reial Ordre del ministeri del Treball, rectificat, convocant a concurs per al repartiment del 50 per 100 de la subvenció que l'Estat destina per a abonament d'interessos de les sumes obtingudes a préstecs per les societats cooperatives per a la construcció de cases barates i que no anua.

Altra disposant que en les poblacions en que hi hagi més d'un rector i un metge titular, exercixin la suplència del que figura com vocal nat en la Junta Local de Reformes Socials, el que segueixi en antiguitat a aquest en cada una de les funcions respectives.

NOMENAMENT

Ha estat nomenat cap d'Obres públiques de la secció colonial del ministeri d'Estat, l'oficial d'enginyers don Antoni Arenas Ramos.

DEL MARROO

L'Alt Comissari telegrafia al ministre de la Guerra que el fort temporal de pluges existent ha causat nombroses destrocs, inutilitzant algunes tendes en els tres territoris.

A conseqüència de la creixuda dels rius ha estat arrabassat a Larache un pont, al Gualdan, que estava construint-se, originant la incomunicació amb les posicions avançades.

En travessar el Mageras en un bot, el corrent arrossega l'artilleria de la Comandància de Ceuta Rafael Bartolomé.

També comunica el general Berenguer que ahir, a les quatre de la tarda, s'efectuà la inauguració del mausoleu del general Jordana.

A l'acte hi assistiren totes les classes socials, autoritats i comissions de Melilla i Ceuta, el Gran Vizir, un ministre del Magzem, nombrosos notables i els fills i néts del general Jordana.

El president de la comissió organitzadora i el general Berenguer pronunciaren discursos, elogiant la personalitat del general Jordana.

Després es cantà una absolta. A la part religiosa no hi assistiren els moros.

CLAUSURA DEL CONGRES POSTAL

Aquest matí ha tingut lloc al Palau de Comunicacions la sessió de clausura del Congrés Postal sota la presidència del director de Correus.

A l'edifici s'havien col·locat les banderes de tots els països que han tingut representació en el Congrés.

Prèvia refusa a tots els delegats d'una còpia dels acords concertats en la sessió plenària, el degà del Congrés, representant d'Itàlia, senyor Demattè, ha parlat posant de relleu la importància del conveni i tenint frases de calorós elogi per a l'hospitalitat d'Espanya i d'afecte per al comte de Colom, que tan directament ha cooperat, com a president del Congrés, al major èxit dels treballs realitzats.

A continuació, els delegats, per ordre alfabètic de nacions, han anat fent el conveni, corresponent la primera signatura al representant d'Alemanya i l'última al de Venezuela.

SOBRE LA INTERVENCIÓ D'EN CAMBÓ EN EL CONFLICTE BANCARI

Madrid, 30, 6'15 tarda.

Ahir, poc després de rebre el ministre d'Hisenda la visita dels senyors marquès de Comillas i comte de Gamazo, per a tractar de la situació financiera de Barcelona, el senyor Domínguez Pascual parlà per telèfon amb el senyor Cambó, que es trobava a Barcelona.

Alxò donà lloc a que es parlés ahir i es parli encara avui de les entrades i sortides del senyor Cambó en el ministeri d'Hisenda. Però, encara que no és cert que el senyor Cambó estigés al despatx del ministre d'Hisenda, ho és que fou escoltada la seva opinió i atès el seu requeriment perquè l'Estat no es creués de braços davant la imminència d'una gravíssima situació. Doncs aquesta intervenció, com cap altra, per a ser-

vir un alt i decisiu interès social, obligada en un home de la representació i responsabilitat del leader regionalista, dona motiu a comentaris d'alguns periòdics, derivant la situació present de Barcelona en l'ordre econòmic.

No tots els periòdics adopten aquestes actituds, i «El Sol» especialment dóna una nota de serenitat i afectuosa consideració a Barcelona que contrasta amb els apassionaments i malvolències tradicionals en altres periòdics.

DESPRES DEL CONGRES POSTAL

En acabar la sessió de clausura del Congrés Postal, entre els congressistes s'han canviat frases de mutu afecte.

Els delegats del Congrés han dedicat al seu president, el comte de Colom, un delicat record compost de dos magnífics plats repujats en plata, amb la dedicatòria «Unión Postal Universal». — El VII Congreso a su presidente.

De la mateixa manera han obsequiat el delegat d'Espanya don Antoni Camacho, que ha estat secretari del Congrés i és en el Cos de Correus un dels seus majors prestigis, amb una cigarra d'or amb afectuosa dedicatòria.

Els delegats d'Espanya i Amèrica han acordat oferir al comte de Colom les insígnies de la Gran Creu de Isabel la Catòlica, que fa poc li ha estat concedida pel Govern.

Al mateix temps li dirigiran un document signat per tots els delegats hispano-americans, elogiant la intervenció del comte de Colom per a obtenir el conveni de tarifes entre Espanya i Amèrica.

CONFERENCIA D'EN PRIETO

Madrid, 30, 8'30 nit.

A dos quarts de set de la tarda ha donat la seva anunciada conferència sobre «L'atonia d'Espanya», a la sala d'actes de l'Ateneu, l'ex-diputat a Corts don Indaleci Prieto.

Com en el dia d'ahir, des de molt abans de l'hora anunciada estava el local completament ple, veient-se entre la concurrència moltíssimes senyores.

El senyor Prieto comença dient que ha acceptat la invitació de parlar a la tribuna de l'Ateneu per entendre que és una obligació per a tot home polític d'acceptar aquesta classe d'invencions.

No farà un discurs doctrinal; ni està, per altra banda, preparat per això: ell és un home del carrer, i com a tal parlarà.

Es refereix a algunes de les manifestacions fetes ahir pel senyor La Cierva.

Crida l'atenció sobre l'espectacle ofert ahir pel senyor La Cierva. No pot tolerar-se — diu — que un home de Govern com és el senyor La Cierva, vingui a aquesta tribuna a parlar amb la indigència mental com ho va fer. Fama és la seva actitud sobre el problema ferroviari; però aquest és un problema gairebé secundari, en comparació amb els que s'atansen. Avui no es pot tolerar que aquest problema sigui el Jordà on renti el senyor La Cierva les seves culpes passades.

El senyor La Cierva anuncia ahir alguns problemes: el de l'emigració, el de la carència de la vida, etc; però no hi va oferir cap solució.

El senyor La Cierva parlava dels problemes en una forma que semblava que se n'inhibia.

Però és que el senyor La Cierva no ha governat? En parlar del problema del proveïment feu una salveta, a favor, està clar, dels seus amics.

Es refereix després al que va dir el senyor La Cierva sobre la violència, essent així que la violència ha estat la característica de la seva actuació política. Si el senyor La Cierva no és el representant de la violència, no és res.

Hi ha un sector de la política que creu necessària la violència i proclama que no dubtarà, arribat el moment oportú, a firmar sentències de mort. No obstant, la fortaleza no és violència; la fortaleza és pietat, és perdó.

Es mostra partidari de l'estatificació dels ferrocarrils. No hi ha por que els ferrocarrils sien més mal administrats: molt pitjor que l'administració de l'Estat és encara la de les grans Companyies. En la vida administrativa

espanyola no s'ha començat una immobilitat tan gran com la dels consellers amb empleats i obrers de les Companyies.

L'augment de les tarifes no serà cap solució al problema ferroviari; l'única cosa que s'aconseguirà serà que els consellers i accionistes facin un gran negoci.

Es refereix al problema de l'emigració, dient que tant abans com durant i després de la guerra ha estat enorme. Gràcies a l'emigració ha pogut sostenir-se el règim; sense l'emigració s'haurien produït les obligades convulsions, necessàries per a un canvi de règim.

En parlar el senyor La Cierva de l'emigració, se li oblidà dir que molts dels emigrants de la província de Múrcia han fugit d'Espanya per la persecució de què eren objecte.

S'explica la manca de fe dels polítics; no la defensa, però se l'explica donada l'atonia del poble espanyol, que no té cap afició. El poble espanyol no oposa, per altra banda, cap trinxera contra els polítics que només cerquen en la política la satisfacció de llurs ambicions personals.

En aquests últims temps s'han improvisat grans fortunes; unes subsistiran, altres no; però quan ahir parlava el senyor La Cierva dels bancs estrangers que s'emporten l'estalvi nacional, jo pensava que el que havia de fer l'Estat espanyol era requisar aquest diner mal guanyat per a fertilitzar la nostra terra.

Recorda que ja preconitzà fa temps la necessitat de dues dictadures: una per a la construcció d'obres públiques i una altra per a aplacar la fam espanyola.

El problema dels ferrocarrils espanyols és essencialment de tècnica. Cita el cas del Metropolità, en el projecte del qual ningú es recorda de procurar que fos l'enllaç de les estacions del Migdia i del Nord; no obstant l'expedient del Metro es tramita molt de pressa, potser perquè pogués fer-se l'obsequi d'algunes accions a qui tot ho pot.

Promet, si torna al Parlament, ser defensor dels drets polítics del senyor La Cierva sempre que si a atropellat pel Govern; està clar que sense oblidar que en les passades eleccions, essent el senyor La Cierva poder, foren castigats brutalment els camporals cordovesos.

No em vaig emocionar ahir en sentir el senyor La Cierva proclamant la ineficàcia de les violències; més m'emozionà veure que l'il·lustre «Azorín», tan admirador del senyor La Cierva, invocava la neutralitat de la guàrdia civil en les eleccions.

Qui ha utilitzat més que el senyor La Cierva la guàrdia civil per a fins electorals? Només un fenomen d'amnèsia pogué portar a «Azorín» a fer aquesta invocació.

Ahir preguntava el senyor La Cierva si es pretén l'entronitzament d'un poder personal. És que només es recorda del poder personal el senyor La Cierva quan ell és la víctima? En aquests moments és vincle personal el poder.

Aquest número de LA VEU ha estat passat per la censura

Es refereix a l'auxili destinat pel Tresor a la banca catalana, esgrudada per l'especulació. L'Estat auxilia els banquers quan no ha sabut acudir en auxili de la misèria espanyola, i quan podia abatre's la vida, fa, perquè no s'aconsegueixi, la palanqueta en els aranzels.

Ja és hora que tothom compleixi amb el seu deure, però principalment el poder públic. Han de terminar espectacles com el d'una amargada joventut real ballant el fox-trot en màquines de catifa als cabarets de Biarritz.

Cal arribar a la socialització de la riquesa.

Termina insistint en què la culpa de la situació espanyola no és solament dels polítics, sinó de tot el poble, que sofreix una forta atonia. Només amb l'esforç de tothom podria aconseguir-se el ressorgiment d'Espanya.

El senyor Prieto ha estat molt aplaudit en diversos trossos i al final del seu discurs.

NOTA BURSATIL

Madrid, 30, 9'15 nit.

La sessió bursatil d'avui es des-

enrolla amb absoluta normalitat, sense que, com era lògic, repercutís en el menat els successos produïts ahir a la plaça catalana.

El Deute regulador no varia de 70'10 en la sèrie major: Els títols de 1919 estan sostinguts. L'Exterior i l'A. mortitzable 5 per cent antic cedeixen quelcom en la cotització i el nou puja 10 i 20 cèntims.

Els valors industrials són sostinguts en llur majoria, destacant-se per llur fermesa les Sucreres i els Ferrocarrils. Aquests darrers pugen tres pessetes en Alacants i quatre en Nords.

La moneda estrangera també acusa alça. Els francs guanyen 15 cèntims, les lliures 5; els dòlars 15 en xec i 13 en ordre cable i els marcs, 10. Els francs belgues no varien de 4975 i els suïssos baixen de 121'25 a 119.

ELS EMPLEATS DE BANCA

La comissió designada en l'assemblea d'empleats de Banca i oficines particulars per a organitzar un moviment a favor de la millora de situació de la classe, ha començat la seva propaganda, esperant-se que molt aviat podrà presentar als patrons les bases per als augmentos que sol·liciten.

XILE I ESPANYA

L'alcalde, senyor comte de Limpas, ha rebut el següent cablegrama:

«Santiago de Chile. — Nombre Municipio Santiago con motivo visita infante Fernando de Baviera y misión española, presento mis respetos ese ilustre Ayuntamiento. — Pedro A. Marín, alcalde.»

CAP A BARCELONA

Després d'haver gestionat amb èxit importants assumptes relacionats amb l'intercanvi mercantil entre Espanya i França, ha tornat a Barcelona don Joan Sans Cuy.

FIRMA DEL REI

Aprovant el plec de condicions i autoritzant la celebració de concurs públic per a la contractació dels grups alterns de tubs-bombes per al desguàs de les mines d'Arrayanes.

Autoritzant la contractació per subhasta del paper de tina de primera classe per a les labors de la fàbrica del Timbre durant l'any 1921.

Autoritzant el ministre de la Governació, per adquirir uns terrenys de propietat particular amb destinació a un sanatori marítim capaç per a 500 malalts a Torre del Molino (Málaga).

Autoritzant la Direcció de Carrabins perquè anunci un concurs de adquisició d'un edifici a Saturraran (Guipúscoa), per a caserna.

Aprovant el concurs de solars i adquisició de terrenys oferits per don Gil G. Amezuza i altres.

Fixant el capital pel qual han de contribuir per concepte d'utilitats algunes societats estrangeres.

NOTES DEL PALAU

El Rei ha despatxat aquest matí amb el president del Consell, i els ministres de la Governació i Hisenda.

Després ha rebut el sobirà en audiència Marquès de Burgos, a don Alfons Sala, el president del Club Nàutic de San Sebastián, el tinent coronel Pinos i el bisbe electe de Santander.

Han complimentat el Rei el duc de l'Infantado, el duc de Bivona, el marquès de Villamejor, el comte de la Vidaza, el director general de Seguretat, el marquès de San Vicente, l'ex-ministre senyor Terán i don Josep Maria Torres.

La Reina Victòria ha estat complimentada per les marqueses de la Mina, de Monistrol i de Martorell i la senyora d'Ordóñez.

Amb motiu de l'aniversari del naixement de l'infant Alfons, fill de l'infant don Carles, la Cort s'ha posat de mitja gala.

NOU GOVERN PORTUGUES

Lisboa. — El coronel de la guàrdia republicana, Liberato Pinto, diputat democrata, ha estat encarregat de formar Gabinet.

El Ministeri format consta de dos democrates, dos republicans, tres reconstituents i un dominguista.

Tres dels ministres de l'anterior ministeri segueixen formant-ne part, inclosos Alvaro de Castro, que s'encarregarà de la cartera de Colònies.

«LA EPOCA»

Madrid, 30, 10'30 nit.

«La Epoca», justificant la decisió

del Govern perquè el Banc ajudi a la solució del conflicte financer plantejat a Barcelona, després d'exposar la situació i els seus antecedents, diu:

«Ha habido cálculos erróneos, imprudencia, falta de visión, pareza para la mejora del utillaje fabril? Eso sería culpa privada, pero cuando hay un gran edificio económico, como es el catalán, que se agrieta, al Poder público le toca atender con premura y eficacia al remedio.»

DE GOVERNACIO

El sots-secretari de Governació, després de donar compte als periodistes de la situació del conflicte del pa, ha dit que les noves rebudes de Saragosa eren satisfactòries, puix els obrers de les fàbriques sucreres continuen representant en major nombre que ahir el treball i la vida és gairebé normal en la població. En les restants províncies no hi ha novetats.

—Ja ha vist la candidatura de l'acord monàrquic, per les cantonades? — Li ha preguntat un periodista.

—Sí; ja ja he vista — ha contestat el senyor Wals.

—Quan es fixarà la del Govern? — D'això es parla també per aquí — ha dit el sots-secretari — però jo no sé res.

INCENDI. — DUES VICTIMES

Al Passeig del Rei, núm. 14, entre-sol, s'ha declarat aquest matí, a les vuit, un petit incendi.

El servei d'incendi ha acudit ràpidament, apagant el foc moments després.

Quan, un cop acabat el sinistre, han penetrat els bombers al dit pis, s'han vist sorpresos davant la presència de dos homes que geien al llit.

Els infelïços sens dubte dormien quan s'ha declarat l'incendi, i han mort asfixiats. Un d'ells és el pare del llogater i es deia Gregori Sáenz García, de 69 anys, i l'altre, és un noi de 15, el nom del qual és el de Josep Cayetano López.

ELS DEPENDENTS

Requerits pel governador civil s'han reunit amb l'estimada autoritat les representacions de patrons i dependents, a l'objecte d'acabar els casos de represàlies a tornar a la normalitat.

S'han pres els següents acords: Primer. La Directiva de la Patronal reunirà avui, dimarts, 30, els patrons que no hagin complert el pacte i els cominàrà al seu estricta compliment, començant per la readmissió dels vaguistes.

Segon. En els casos que per haver arribat el tracte entre patrons i obrers a extrems de violència suma i sigui imprudent la convivència de ambdós, el patró abonarà als seus dependents el seu sou a compte contra rebut provisional, pendent de revisió per la Comissió arbitral.

Tercer. La Comissió examinarà cada cas i dictaminarà a la major brevetat.

Com a conseqüència, doncs, d'aquests acords, el conflicte de dependents restarà completament resolt.

EL CONSELL D'EMIGRACIO

En la sessió celebrada per la comissió permanent del Consell Superior d'Emigració, entre altres acords, es prengué el d'imposar a la «Compagnie Generale Transatlantique Française», una multa de 14.775 pessetes, per haver transportat el vaixell «Flandre» més nombre d'emigrants dels que consentia la capacitat que tenia assignada i una altra multa de 3.000 pessetes a la Companyia «La Veloce», per haver desembarcat, contra la seva voluntat, a La Guaira, 6 emigrants que portaven bitllet per Curaçao.

D'HISENDA

Aquesta tarda ha conferenciat amb el cap del Govern, en el seu despatx oficial, el ministre d'Hisenda.

També ha visitat el senyor Dato una comissió de l'Assemblea de productors i venedors d'oli, els senyors marquès de Cabra, duc d'Almodovar del Valle, i marquès de la Hermita, per a demanar al Govern que s'autoritzi la immediata exportació del sobrant en el mercat nacional.

ELS CONFLICTES SOCIALS

En el ministeri del Treball han facilitat aquesta tarda les següents notícies:

Búba. — Acceptada per patrons i

Obrers constructors de mobles la fórmula proposada pel governador, es formarà un tribunal arbitral compost pel president de l'Audiència i dos advocats representants de cadascuna de les parts per a entendre en la qüestió de les indemnitzacions.

Vitòria. — S'ha reprès el treball a la Sucrera, amb personal suficient.

Saragossa. — Segueixen les impressions favorables a la solució de la vaga de sucres.

LA MORTALITAT A MADRID

Ha baixat tant la mortalitat a Madrid en aquests darrers dies, que el dissabte darrer només es registraren 17 defuncions, quan el terme mig en aquesta època de l'any és de 60.

CIRCULAR DE LA JUNTA CENTRAL DEL CENS

Madrid, 1, 12'30 matinalada. La Junta Central del Cens publica a la «Gaceta» una circular en la qual diu el següent:

«El artículo 47 de la Ley electoral establece los requisitos y condiciones que como garantía de autenticidad de los mismos han de reunir los pliegos en que las mesas de las secciones electorales remiten las copias literales de las actas de su constitución y de la elección verificada y determina por quienes y en qué forma han de ser entregados estos pliegos en la administración de correos o estafetas más próximas, disponiendo también que cuando los pliegos hayan de remitirse a presidentes de Juntas que residan en la misma población que la mesa electoral, se entregarán personalmente en las respectivas secretarías, bajo recibo.

Pero, no obstante tales medidas de precaución, encaminadas a procurar que la verdad de la elección y la voluntad de los electores no puedan ser alteradas, la práctica de anteriores elecciones ha puesto de manifiesto y permitido comprobar que por erróneas interpretaciones de procedimiento, tal vez, o por supuestas atribuciones que la Ley no concede a Juntas o entidades que ninguna intervención tienen en tales actos, por lo que a la elección de diputados a Cortes se refiere, se han comunicado instrucciones escritas a las mesas para que los citados pliegos tuvieran curso previo distinto del que la Ley dispone, con riesgo de graves responsabilidades para los que las atendieren por creer de buena fe que cumplen con su deber, cometiendo un delito los que sin tenerla se atribuyen la facultad de ordenar que se presentasen antes a Juntas diferentes de la debida y hasta examinar su contenido y produciendo después y por lo menos la perturbación de que lleguen los pliegos a su verdadero destino abiertos y en repetidas ocasiones con la documentación incompleta.

La sola exposición del hecho evidencia la importancia y la necesidad de impedir que ni en las próximas elecciones generales ni en sucesivas puedan repetirse, y por eso la Junta Central del Censo se considera en el deber de recordar de una manera expresa los preceptos del citado artículo 47 de la Ley y la obligación que le impone a los presidentes de mesas electorales de las poblaciones en que residan las respectivas Juntas, de llevar ellos mismos o los interventores nombrados por los candidatos, o los adjuntos en su defecto, directamente desde los colegios a las secretarías de las Juntas provinciales, o de la Central, los citados pliegos en las condiciones que la Ley determina, por lo cual ni las Juntas municipales del Censo pueden disponer ni las mesas cumplir orden alguna que altere el procedimiento señalado, dentro del que cabe desde luego que la entrega de las copias de las actas de constitución de las mesas y de la elección verificada se haga en un solo pliego cerrado, certificado, y detallándose en la cubierta de éste que contiene ambos documentos.

Acaba la circular recordant a les Juntas provincials els acords de la Central de 25 de febrer de 1913 i les Circulars de 6 i 20 d'abril de 1900, i de febrer de 1916 i 6 de març de 1917.

EL CONFLICTE DEL PA

Encara que avui hi ha hagut més quantitat de pa que en dies anteriors no han desaparegut les dificultats per adquirir-ne.

Aquest matí han estat algunes les llunes trencades pels vaguistes.

Per rompre la lluna de l'aparador de la botiga establerta al carrer de Toledo, ha estat detingut un flequer anomenat Cecili Barreiro, de 31 anys. Josep Navias i Faustí López, de 30 i 32 anys, respectivament, han estat detinguts, al carrer de Luisa Fernanda, per coaccionar els obrers d'una fleca del mateix carrer.

Es tem que el conflicte dels flequers tingui altres derivacions.

Per de prompte, anit passada, en la

reunió celebrada pel Sindicat de les Arts Blanques, queda acordada la vaga de la secció de pastisseria i l'atur ha començat avui, quan ha acabat, a les primeres hores del matí, la tasca de la pasta que ahir nit hi havia preparada.

Aquesta actitud dels pastissers és el primer acte de solidaritat de les diferents seccions del Sindicat amb llurs companys els flequers.

Per altra part, se sap que, segons avis rebut a la Direcció general de Seguretat, en els pobles de voltants de Carabanchel i Vallecas s'han declarat en vaga els flequers.

Al barri de Salamanca, quatre obrers vaguistes, proveïts de grossos garrots, s'han encarregat d'escampar les dones i nens que feien cua a la porta d'una fleca, esperant la venda de pa.

Al carrer de Sant Pere, els revoltosos han trencat a cops de pedra la lluna d'un aparador i al districte de Chamberí han estat també esmicolades algunes llunes.

Al districte de la Universitat han estat detinguts alguns revoltosos per exercir coaccions.

La Reial Societat Econòmica Matritense ha convocat una reunió extraordinària de forces vives per a estudiar la qüestió del pa.

La sessió se celebrarà el vinent dijous.

Els guàrdies números 856 i 976, quals guardaven l'ordre a una fleca del districte de la Inclusa, han estat apedregats per una dona, resultant amb algunes ferides lleus. L'agressora ha fugit.

L'OLI

Aquesta tarda ha rebut el senyor Dato la comissió de productors d'oli que guardaven l'ordre en una fleca portar el dit article.

LA SOLUCIO DEL CONFLICTE BANCARI

El ministre de Hisenda ha celebrat avui amb el president del Consell una llarga conferència sobre el conflicte bancari de Barcelona, que ahir va motivar la reunió del Consell de ministres.

Segons els informes tramesos al senyor Dato pel marquès de Comillas, el conflicte havia quedat resolt amb la mesura presa.

EL SUCRE

Ahir es van vendre en els llocs reguladors que té establerts l'Ajuntament, 6.000 quilos de sucre al preu de 2'35 el quilo, perquè a les botigues ha començat de vendre's l'article al mateix preu.

FIRMA DE GUERRA

Conferint als tinent coronels de la guàrdia civil don Ernest Morillo Rodríguez, el comandament de la Comandància de Biscaia; don Josep Aranguren Roldán, la de Lugo; i don Tiburcio Moratalla Rosillo, el comandament de la Comandància de cavalleria del desè terç.

ACCIDENT AERI

Alacant.—Un aparell del servei postal aeri procedent de Barcelona aterrisà violentament a conseqüència d'una avaria al motor.

L'aeroplà quedà destroçat i l'aviador sofri ferides d'alguna importància.

LA SITUACIO A SARAGOSSA

Saragossa.—Continua la vaga general, sense que es vegi per on podrà resoldre's.

L'ordre és complet i l'actitud dels obrers no pot ésser de més correcció. La disciplina que mantenen fa ressaltar més la conducta ferma dels obrers, perquè la situació econòmica en què es troben ha d'ésser molt difícil, ja que les cotitzacions es realitzen amb gran dificultat i ja fa 18 dies que dura la vaga.

La vaga de sucres als pobles es pot donar per acabada, havent-se reprès el treball a les fàbriques de Calatorao, Calahorra i Santa Eulalia. A la d'Alagón està acordada la tornada al treball.

Els sucres de Saragossa continuen en situació expectant.

A la fàbrica d'Epila es topa amb algunes dificultats per arribar a una solució.

Una nombrosíssima comissió de remolaters ha visitat el governador civil per a pregar-li que immediatament s'obrin les fàbriques de Saragossa, o, en cas contrari, vindran centenars de remolaters per a substituir els vaguistes.

El governador ha citat per aquesta tarda els directors de les sucres i alcoholeres de Saragossa per a donar-los les instruccions perquè obrin les fàbriques i es reprengui el treball.

L'alcalde i alguns regidors han visitat el capità general per a donar-li compte de l'acord de la Corporació sobre un homenatge que es projecta en honor de tots els elements que han prestat llur cooperació per aten-

dre els serveis abandonats pels vaguistes.

Comuniquen d'Epila que ha estat detingut el president del Sindicat de pagesos quan tornava de Saragossa.

NOTES DE SEVILLA

Sevilla.—En terminar anit passada la funció al Coliseu Imperial, l'agent de policia senyor Froy, que havia assistit a l'espectacle, observà que dos individus seguien de prop el comissari senyor Coll i un d'ells es preparava per agredir-lo.

Immediatament el senyor Froy es tirà al damunt dels dos subjectes, amb l'ajuda d'un altre agent, aconseguint detenir-los.

Conduïts a la Comissaria i registrats se'ls trobaren revólvers, passaports del Comitè roig i altres documents.

Digueren que es deien Rafael Aragón i Joan Felipe Santos, de nacionalitat portuguesa l'últim i fa poc arribat a aquesta capital.

Manifestaren els detinguts que un subjecte desconegut els havia remès les armes perquè atemptessin contra l'administrador del gas, don Manuel Vega, al qual havien confós amb el senyor Coll.

L'agent Froy és el mateix que detingué el dissabte l'autor d'un atemptat.

Ha estat detingut el sindicalista Roc Garcia, per creure's complicat en els últims atemptats.

Sense previ avis s'han declarat en vaga la majoria dels gremis.

L'atur és gairebé general. Se n'ignoren els motius, si bé es creu que amb això intenten els obrers que siguin posats en llibertat els companys presos.

S'han adoptat grans precaucions.

Firmada per «El Comitè» i amb el segell del ram de metal·lúrgia, s'ha repartit profusament una fulla dirigida als companys, que diu:

«Runidos en asamblea los diferentes representantes de la clase obrera para estudiar los problemas planteados, han acordado proponer como solución de los mismos las siguientes bases:

Primera.—Reconocimiento del Sindicato y de los delegados en fábricas, obras, talleres, etc.

Segunda.—Solución de todos los conflictos satisfactoriamente para la clase trabajadora.

Tercera.—Libertad de todos los presos.

Cuarta.—Abolición de los trabajos a destajo, excepto aquellos que reúnan condiciones especiales.

Quinta.—Jornada de ocho horas para todos los trabajadores.»

NOTES DE BILBAO

Bilbao.—El dia ha transcorregut amb absoluta normalitat a la zona fabril.

Els tallers de la Constructora Naval segueixen tancats. No més hi ha entrat el personal de les oficines, els tècnics i els contramestres.

S'ha pres declaració als obrers que es trobaven en l'«Alfonso XIII» quan començà l'incendi. Es guarda reserva sobre el resultat de les diligències. Unicament se sap que no es féu denúncia concreta contra ningú.

El president del Sindicat metal·lúrgic, de l'«Unic», ha presentat un escrit al governador sol·licitant autorització per a celebrar mitings a la zona fabril, en els quals es tractarà del conflicte de la Constructora i de la situació en què queden 4.000 obrers.

La guàrdia municipal ha tramès al jutjat un despatx en el qual es dona compte de la troballa de dues bombes a les mines de Mediasca, del mateix tipus que les trobades a la mina Santa Rosa.

El diumenge se celebrarà al camp de «San Mayo» un gran partit entre l'«Atlètic» i el primer equip del Barcelona.

Hi ha gran expectació entre els aficionats per conèixer a aquest partit.

EN OIERRA A SARAGOSSA

Saragossa.—Ha arribat el senyor La Cierva, acompanyat del seu fill i alguns ex-diputats i diversos amics.

A l'estació l'esperaven els seus correligionaris, els quals no han fet cap manifestació, per no ferir la susceptibilitat d'alguns elements.

A les immediacions de l'estació s'havien adoptat grans precaucions.

Prop de l'estació hi havia més de 200 agents ferroviaris, que estaven disposats a fer constar llur protesta si s'hagués fet algun acte de simpatia envers el senyor La Cierva.

L'ex-ministre de la Guerra s'ha traslladat des de l'estació al domicili de l'ex-diputat a Cortes senyor Merito, on s'estatja.

DESGRACIA

San Sebastián.—A les deu del matí ha arribat a la badia el vapor pesquer biscaí «Albastro», el qual portava a bord un ferit, que ha mort al

cap de poc d'arribar el vaixell al port.

El pescador mort es deia Crescenci Musella Esvoibar, de 29 anys, natural de Santander.

Quan es dedicava a alta mar a les feines de la pesca, en escapar-se-li un cable se li trencà i li va donar tan fort cop al ventre, que li produí terribles greus.

Els companys de la víctima acudiren en el seu auxili i dirigiren el vaixell cap a San Sebastián, a fi que fos auxiliat.

A bord del pesquer s'hi personà el jutjat de Marina, que acordà l'atxecament del cadàver.

ELS TEMPORALS AL MARROO

Larache.—En la matinada darrera avisaren dels cantons militars immediats al Lucus, que, a conseqüència del fort temporal, el riu portava una forta creixuda i que el corrent havia arrossegat els ponts propers.

Seguidament sortiren forces d'enginyers amb el seu cap, el tinent coronel senyor Lafuente, les quals començaren els treballs, que continuen amb gran activitat per a normalitzar les comunicacions entre Larache, Arcilla i Tànger.

En les properes posicions de Afia, les aigües se n'emportaren el pont provisional, construït per les nostres tropes.

Aquell destacament queda incomunicat.

CRIM SOCIAL

Vitòria.—Com a conseqüència de haver-se reprès el treball a les fàbriques sucres, acaba de cometre's un crim dels anomenats socials.

Del fet n'ha resultat mort un obrer anomenat Josep Enalde i ferit un altre obrer, que acompanyava la víctima.

El succés ha tingut lloc al carrer de Sant Domènec, quan els obrers sortien de la fàbrica de sucre.

Presenta el cadàver una ferida de bala al costat esquerre sense orifici de sortida.

L'altre agredit té una ferida al braç esquerre.

El jutjat ha ordenat l'atxecament del cadàver i la seva conducció al cementiri.

Ha estat detingut un individu com a presumpte autor dels fets.

EL GABINET PORTUGUES

Lisboa.—El nou Gabinet ha quedat constituït així:

Presidència i Interior, Liberato Pinto, demòcrata; Justícia, López Cardoso, reconstituent; Hisenda, Cunha Deas, popular; Marina, Juli Marín, popular; Colònies, Alvar Castro, reconstituent; Treball, J. Domingo Santo, demòcrata; Agricultura, Joao Gonçalvo, reconstituent; Instrucció, August Nobre, demòcrata; Comerç, António Fonseca, reconstituent; Negocis estrangers, J. Bernardo Faria, independent; Guerra, probablement un independent.

SINISTRE MARITIM

FRAGATA ARGENTINA

Cádiz.—Ha arribat a aquest port el vapor espanyol Villa Santiana, de la matrícula de Bilbao, que desplaça 2.000 tones i que ha sofert grans avaries que li foren causades per un vapor argelès a l'Estret de Gibraltar i que repararà en aquest port.

La fragata argentina «Presidente Sarmiento», ha arribat aquest matí, recalant al moll Reina Victòria, on s'han reunit les autoritats i una immensa gentada, esperant l'arribada del vaixell.

El temps és veritablement esplèndid i amb motiu de l'arribada del vaixell argentí regna gran animació. Han vingut per a rebre l'esmentada fragata, procedents de San Sebastián, les autoritats de Marina.

L'alcalde de Cádiz, immediatament després d'atracar la fragata, ha pujat a bord, acompanyat de les altres autoritats, pronunciant un discurs eloqüent de salutació al comandant de la «Sarmiento».

Aquest ha contestat amb breus i sentides frases d'agraïment.

Alguns tripulants de la «Sarmiento», que són gallecs, marxaran demà cap a Vigo.

INFORMACIO DE GOVERNACIO

Madrid, 1, 2 matinalada. El sots-secretari de la Governació, en rebre els periodistes aquesta matinalada, els ha confirmat la mort del senyor Layret.

També ha facilitat el senyor Wais un telegrama del governador de Càceres, confirmant el descarrilament del correu de Lisboa, ocorregut prop de l'estació de Marvã, a conseqüència de haver-se trencat un eix, resultant greument ferit l'interventor de la companyia portuguesa, i lleuant el conductor del tren.

Cinc vagons i dos cents metres de via han quedat trossejats.

ELS FLEQUERS VAGUISTES

A darrera hora de la tarda s'ha celebrat a la Casa del Poble, una assemblea de flequers, davant la qual la comissió de vaga ha exposat l'estat d'aquesta i l'actuació realitzada per la comissió.

L'assemblea ha acordat persistir en la vaga.

En sortir els flequers vaguistes de l'assemblea celebrada, un grup d'ells ha apedregat la Casa del Poble, produint la trencadissa d'alguns vidres.

També han apedregat alguns automòbils que estaven pels voltants, esperant la sortida del Teatre Infanta Isabel.

El grup s'ha dividit en dos, i sortint en direccions contràries han continuat apedregant alguns establiments, trencant algunes llunes d'aparadors.

LOCOUT A ALCOY

Alcoy.—La Federació Patronal ha declarat el locaut al ram d'assecadors de panys i de borra.

L'acord obeeix a que el Sindicat únic obrer, ordenà als assecadors que s'abstinguessin de treballar en diumenge, com ho venien fent, segons comú acord entre patrons i obrers.

Per ara la tranquil·litat és completa i el treball en els altres oficis normal.

VAGA SOLUCIONADA

Corunya.—Ha quedat resolt el conflicte dels estivadors, que ha durat cinc mesos.

Els obrers reconeixen la legalitat de les cartilles dels no associats i aceten la Patronal com a única autoritat.

Ahir començaren el treball.

FELICITACIO

Tetuán.—El general Berenguer, com a alt comissari, i personal a les seves ordres, ha visitat oficialment el jaltia per a felicitar-lo amb motiu de celebrar els moros la Pasqua de Ulup.

Es canviaren els discursos de felicitació acostumats.

TABAC

Castelló.—Prop de Nules els carabiners sorprenen un carro carregat de tabac de contraban.

Eren paquets de 20 centims, paquets de cigars, purs de diverses classes i tabac en paquets.

Es considera que el valor de la captura arriba a dues mil pessetes.

FALSIFICACIO

A la sucursal del Banc de Biscaia a Madrid, s'ha presentat un individu amb dos xecs que importaven 40.000 pessetes, les quals ha fet efectives, fa sifcant la firma de dos compte-correntistes.

Descoberta la falsificació, l'individu ha estat detingut.

LA VAGA DE SEVILLA

Sevilla.—El governador ha comunicat als periodistes que sap que es projectava una vaga general amb caràcter revolucionari.

Fins ara no s'ha confirmat aquest caràcter.

S'han adoptat grans precaucions. Els guàrdies van pels carrers armats de terceroles.

La vaga segueix pacífica.

Al moll es treballa com d'ordinari. Ha estat detingut el conegut agitador sindicalista Roc Garcia, que ha ingressat a la presó.

Han estat alliberats alguns detinguts.

Dels Mossos d'Esquadra

Els de Rubí detingueren en aquella població el subjecte Marian Cabrero Alegre, de 27 anys, solter, jornaler, indomestiat, de la província d'Osca, per haver-li ocupat una partida de planter de ceps americans que manifestà haver pres d'una propietat d'aquell terme. Fou posat a disposició del jutjat.

Els de La Llacuna, en unió d'un individu del Someten, a les immediacions d'aquella població van matar un gos rabios, el qual moments abans havia mossegat alguns veïns causant-los ferides de gravetat.

Els de Matadepera han denunciat al jutjat municipal de Terrassa un subjecte per dany a una propietat d'aquell terme.

Els de Mollet han posat a disposició del jutjat municipal de Sant Fost un sac que contenia un ànec, un pollastre i sis gallines mortes trobat en aquell terme, ignorant-se de qui eren les dites aus, suposant-se que devien ser robades i que l'autor o autor del robatori, volent-se desdoberts, fugiren abandonant el cos del delicta.

LA TRANSFORMACIO DEL MON

(Correspondències i col·laboracions de LA VEU)

Un nou canvi de govern a Portugal

Dies passats, parlant en aquestes planes de la constitució del Govern portuguès presidit per Alvaro de Castro, no li donàvem sinó algunes setmanes de vida, a causa de la situació parlamentària. Els esdeveniments posteriors han demostrat que encara varem ésser massa optimistes. El Gabinet Alvaro de Castro no ha viscut sinó una setmana.

I ha caigut per no comptar amb l'ajut, ni tan sols amb la benevolència, dels altres grups parlamentaris. En aqueix punt essencial, la situació del Govern Alvaro de Castro era pitjor que la del Govern anterior, presidit per Antonio Granjo. Aquest va presentar la dimissió per haver-li retirat Alvaro de Castro, en nom del partit reconstituent, la seva col·laboració parlamentària; però seguia tenint majoria a la Cambra. Al contrari, el Gabinet Castro no comptava amb majoria pròpia.

Els telegrams ens informen que el coronel Liberato Pinto, pertanyent al partit democrata, ha estat encarregat de formar el nou Govern i que entren en aquest tres ministres del partit reconstituent (grup procedent del partit democrata i de tendències més moderades), dos del partit democrata i dos del partit popular. Alvaro de Castro forma part de la combinació.

El nou Govern sembla més viable que el que acaba de caure. Però els darrers esdeveniments polítics de Portugal constitueixen una nova prova de la inestabilitat governamental i parlamentària, que és una de les més tristes xacres de la jove República. «Serà gaire llunyana l'hora en què els partits lusitans abandonin les petites baralles partidistes i col·laborin patriòticament a la necessària consolidació de l'Estat?»

A. ROVIRA I VIRGILI

DE NOVA YORK

El triomf de Mr. Harding. — La qüestió irlandesa: conversa amb Mr. de Valera. — El «Montserrat». La fotografia per telègraf. — El Comitè Villard.

Els lectors de LA VEU DE CATALUNYA ja saben que Mr. Harding és elegit per a la Presidència dels Estats Units, i potser recordaran que ja en la meua crònica anterior anunciava la probabilitat de tal elecció.

Ningú, però, preveia que Mr. Harding tingués un triomf tan aclaparador sobre el seu adversari Mr. Cox.

Per abreviar basta dir que dels 531 vots electorals (dels 48 Estats) se'n necessiten 266 per a elegir un president. Doncs bé: 401 vots d'aquests Estats del nord, és a dir, oest foren per a Mr. Harding, i per a Mr. Cox solament 131 vots dels Estats del Sud. I el vot popular de Mr. Harding pujà a 6.000.000.

Quant al vot popular dels dos partits, el Socialista i el del Treball, sembla que els diaris s'han entestat a guardar silenci. Per vies indirectes s'ha esbrinat que el partit Socialista ha obtingut prop de 2.000.000 de vots, és a dir tres vegades més que l'any 1916, i el partit del treball uns 750.000 vots.

La victòria de Mr. Harding és significativa: ultra ésser la més gran que mai havia tingut el partit republicà, és també una manifestació negativa de la política de Mr. Wilson amb la seva Lliga de Nacions. L'elecció de Mr. Harding representa l'expressió d'aquest poble nord-americà redreçant-se de nou, conscient de la política tradicional dels presidents anteriors, d'aquesta política nacional adequada als ideals d'aquest poble i a les circumstàncies de cada ocasió o temps. Així, doncs, aquella política internacional que havia entaulat el president Wilson en la Conferència de la Pau, ha fracassat en aquest país amb les eleccions d'aquest mes: tant que el nou president tindrà majoria de senadors i diputats addictes a la seva política, i ara que la Lliga de 41 Nacions comença les sessions oficials en el Victoria Hall de Ginebra (Suïssa), s'hi nota l'allunyament de la representació nord-americana.

Però val a dir que els líders polítics d'aquest gran país desitgen trobar la solució d'una intel·ligència internacional; s'espera, doncs, que el partit Republicà, amb l'administració al seu poder, negociará una Associació de Nacions, inspirant-se en

l'esperit del pla conegut de la Conferència de La Haia, és a dir, una intel·ligència pacífica, en lloc d'una Lliga militar, amb un Tribunal Suprem de Nacions sense poders per a imposar l'execució dels tals amb exercits o navilis armats.

Els successos d'Irlanda esdevinguts durant aquestes últimes setmanes, i, finalment, la mort de l'alcalde de Cork, han agreujat les antipaties de certs elements d'aquest poble envers la mestressa dels mars, Britània.

En la catedral de Saint Patrick s'han celebrat misses i funerals per l'etern repòs de l'alcalde màrtir, Terence McSwiney. L'església, ultra les autoritats locals, contenia gran nombre de fidels irlandesos i d'admiradors de llur causa patriòtica. En el sermó no hi mancaren paraules planyives i de protesta, al·ludint la tirania de la Gran Bretanya envers Irlanda, puix que no vol reconèixer la independència d'aquella illa, i persisteix a dominar-la per la força de les armes.

Per la Quinta Avinguda hi passà una manifestació de simpatia vers Irlanda, i als terrenys del Polo també s'efectuà una demostració patriòtica colossàl, onejant-hi la bandera irlandesa de costat amb l'americana, i oradors intel·ligents parlaren a milers d'espectadors. Un dels tals oradors era Mr. Eamon de Valera (president de la República d'Irlanda), l'esvelta i enèrgica figura del qual es destacava entre la multitud. També hi onejava la bandera índia sostinguda per representants d'aquell vast territori oriental que manifestaren propòsits d'alliberament per aquell país.

Mentre a Broadway la bandera anglesa era desplegada entre les alades, un escamot d'esperit antianglès se'n havia endut una, també anglesa, que onejava a la façana d'un teatre.

Al mateix temps, l'esperit conciliador de distingits ciutadans ha organitzat un comitè de 100 individus, 7 dels quals han estat escollits per indagar i reportar públicament el que hi hagi de cert i fonamental en el conflicte anglo-irlandès. S'ha demanat al govern de Washington i al de Londres la documentació de passaports i les formalitats convenients

per a facilitar als individus del tal comitè el viatge i visita a les diferents poblacions d'aquella illa d'Eirin. Els noms dels designats pel Comitè són: Jane Adams, de Chicago (ex-governador de Missouri); Joseph W. Folk, de Saint Louis; Frederic C. Howe, de Washington; James H. Maurer, de Harrisburg Pa. president de la Federació del Treball (Estat de Pensilvania); el senador de Massachusetts David I. Walsh, Alexandre P. Moore i M. Rock, de Chicago.

Per altra part, sembla que el Govern anglès està disposat a permetre la sortida d'Irlanda a un cert nombre d'irlandesos de diferents sectors d'aquella illa, els quals vindrien a exposar lliurement llur causa aquí als Estats Units. Res hi ha encara de segur sobre la vinguda dels tals irlandesos: el que sembla ben segur és que la vidua de l'alcalde de Cork vindrà a aquesta terra d'Amèrica.

Aquest moviment de simpatia vers Irlanda, i algun fet ocorregut a Barcelona i del qual s'ha fet ressò alguns diaris d'aquí, m'han induït a sol·licitar una entrevista amb Mr. E. de Valera, que resideix en aquesta capital i des d'aquí dirigeix la causa d'Irlanda.

Mr. de Valera m'ha rebut cordialment. Ha començat per dir-me que son pare era espanyol i sa mare irlandesa, i que fou nat a Nova York, però que a l'edat de dos anys i mig la seva mare el portà a Irlanda. Jo li he mostrat alguns números de LA VEU amb notícies d'Irlanda i amb demostracions de simpatia a l'abnegació patriòtica del difunt alcalde de Cork. Ell s'ha posat a llegir, demostrant que entenia força el català. Tot seguit jo li he traduït en anglès els trossos selectes, i així ell ha pogut fer-se càrrec del pensament català.

Li he llegit, en català, aquell tros del 28 d'octubre: «Per l'ànima de l'heroi mort de fam».

—Magnífic! — m'ha dit. — Sembla que el llenguatge català és fort, harmoniós, sense el so gutural de la castellana.

I a continuació ha dit:

—Estic content de saber l'existència de tan excel·lents simpatitzadors. Ja sé que a Catalunya també hi ha bons patriotes que s'accontenten de demanar l'autonomia, puix allà es conserva encara el lligam de l'esperit tradicional que els manté units a l'Estat espanyol Irlanda, que està lligada a Anglaterra des de 780 anys endarrere, cansada de demanar la llibertat local, ha declarat la seva resolució de voler completa independència.

Jo per ma pàtria mantinc el principi de «self determination» (la pròpia determinació), el qual principi crec bo per a totes les nacionalitats que el vulguin sostenir. El govern anglès no té cap dret d'imposar-nos una forma de govern que nosaltres no volem acceptar. És innegable que dintre d'Irlanda hi ha adeptes a l'existència d'una dominació anglesa, però aquests són en minoria de dues cinquantès parts.

Jo li he dit:

—Sembla que el Govern anglès busca una solució.

—Es debades — ha continuat Mr. de Valera — que el Govern anglès inventi nous dictàmens per a conciliar els seus ideals amb els nostres. No són sinó palliatius per a poder continuar la seva tirania.

—Però la força anglesa per mar i per terra...

—El nostre argument i la nostra actitud desafia aquesta força. Estem resolts a sostenir els sacrificis i a sofrir les conseqüències que ens hauríem imposat per arribar a un tal canvi de govern en la nostra pàtria.

En dir aquestes paraules Mr. de Valera, jo observava en sa cara una d'aquelles faccions d'impressió misteriosa i indefinible en grandesa i complexitat humanes. I, en allargar-li la mà d'acomiadament, sentia en mi el turment de qui no pot oferir un veritable consol a tan enlairat esperit.

El dissabte, dia 13, el vapor «Montserrat» (que venia de Cadix), mentre passava el canal d'entrada an aquest

Contra el sindicalisme revolucionari

Una saludable reacció va manifestant-se arreu, en el món obrer contra el sindicalisme revolucionari.

Novella i molt eloqüent mostra d'aqueixa reacció la constitueix el Cinquè Congrés del Sindicalisme Nacional francès, organitzat per la Confederació Nacional del Treball, de França, i en el qual hi han estat representats 93.000 adherits.

Com a preàmbul de les seves discussions, aquest Congrés ha tingut cura de definir la seva actuació mitjançant la interessantíssima declaració següent:

«El sindicalisme nacional té per base, al mateix temps que per divisa, la col·laboració de classes mitjançant una intel·ligència entrà el capital i el treball. Aquesta col·laboració de classes ha estat escol·lida pel sindicalisme nacional, per tal com ell estima que és solament per ella que el proletariat pot trobar els mitjans d'arribar a la consecució dels seus fins, tot mantenint en primera fila la indústria i el comerç francesos.

Aquesta col·laboració de classes ha de redreçar-se resoltament en front de la fratricida lluita de classes, que ha causat ja massa misèries i ruïnes, i l'aplicació de la qual no pot sinó conduir la França vers el mateix perill en què es debat la malaurada Rússia...

El sindicalisme nacional no és enemic de cap treballador, mes vol seguir essent francès. Es per això que no respondrà pas a cap crida d'internacionalisme, tant si ve de Moscou com si ve d'Amsterdam».

Aquesta declaració preliminar és, certament, ben neta i categòrica. No ho és menys, però, el text de l'acord que ha estat adoptat per unanimitat. Diu així:

«Els delegats obrers del Cinquè Congrés del Sindicalisme Nacional, reunits per a discutir la primera qüestió inscrita a l'ordre del dia, declaren:

Que el salari, lluny d'ésser envilidor, com pretenen els revolucionaris, és, al contrari, honorable per als treballadors que tinguin consciència de merèixer-lo lleialment; i que, per consegüent, ells s'oposen amb totes llurs forces als termes de l'article 2 de la Confederació General del Treball (Sindicalisme revolucionari), el qual tendeix a l'abolició del salariat.

Reconeixent, però, que els salaris podrien ésser més justament repartits, els Congressistes demanen que siguin estudiats els mètodes anomenats de salaris progressivament degressius, tals com els compren el sistema americà Rowan.

El paràgraf del sobre-salari familiar, és resol per la conclusió del sobre-salari en tota la França.

Quant a l'impost directe sobre el salari, el Congrés declara ser-ne adversari; tot comprenent, però, que podria ésser aplicat prenent una base de salari no menor de 10.000 francs.

En ço que fa referència a la participació en els beneficis, els congressistes creuen que aquesta participació pot ésser enfocada com un pas fet vers el benestar dels treballadors, i que, per consegüent, el Congrés ha de ser-ne partidari.

Amb tot, aquesta participació no ha d'ésser pas la causa d'una inquisició que vagi contra els patrons, ni tampoc una ocasió de suspicàcia de part dels obrers.

En conseqüència, la participació en els beneficis ha d'ésser considerada com una primera aplicació del programa de la Confederació Nacional del Treball, així és: la col·laboració de classes mitjançant la intel·ligència entre el capital i el treball».

port fou envestit al mig d'estribor pel vapor «San Marcos» (de la companyia Mallori). Immediatament un doll d'aigua comença a penetrar en les entranyes del «Montserrat». Els mariners estaven espantats, i se'ls veia abalancar-se a la barana com disposats a saltar a l'aigua. Alguns passatgers, alarmats, corrien d'ací d'allà, i dones i criatures ploraven. Sots un tal Manuel Pina, d'uns 28 anys, va tirar-se a l'aigua, i anà a caure damunt un vaporet d'auxili que s'havia acostat, essent conduït a l'hospital. Entretant el capità, senyor Moiras, dirigí la proa del «Montserrat» vers la platja més pròxima, distant un quilòmetre aproximadament, i al sud de Brooklyn embarrancà el «Montserrat». Tots els 379 passatgers foren traslladats a Ellis Island.

Acaba de publicar-se en el «New York Times» l'exit d'un experiment d'una nova invenció aplicada a la telegrafia. Amb el nom de «Teleostereograf» s'ha inventat un aparell que mitjançant la connexió de fils telegràfics envia impressions fotogràfiques a llarga distància.

El primer assaig s'ha realitzat en aquesta ciutat. Mr. Edward Bellin, de

Paris, era a l'oficina del diari «World», i en presència d'uns 50 científics experts i periodistes feu funcionar el seu aparell, el qual, un cop va sincronitzar amb l'altre instal·lat en l'oficina del diari «Post-Dispatch», a Saint Louis (1.000 milles lluny) la primera fotografia que fou tramesa en menys de 10 minuts des d'aquella ciutat de l'Estat d'Illinois, fou la d'un capítol indi amb son casquet de plomes. El procediment és ja una mica d'origen conegut: la fotografia és preparada a base de baix-relleu, sobre el qual una agulla segueix totes les accidentacions, i connectada amb un transmissor telefònic, aquest varia la força del corrent elèctric d'acord amb la successió accidental de cada moment, mentre en l'aparell receptor de l'estació receptora totes aquelles variants de corrent elèctric es tradueixen en gradacions de llum, produint una mena de negatiu, del qual es treu una impressió de carbur, i aquesta és adossada sobre un cilindre d'aram (d'igual tamany i aspecte que el d'un record fonògraf) preparat amb una solució de shellac. Després, posant aquest cilindre en aigua calenta, la gelatina impressió, nada s'arrapa al cilindre, mentre que la gelatina no impressionada desapa-

veix. D'aquesta manera s'obté una capsa d'alta i baixa sobre el cilindre, que és una fotografia en baix-releu que ve a ser una reproducció de l'original posada en l'estació transmissora. I aquest baix-releu sobre el cilindre és suficient per imprimir amb tinta la imatge de l'objecte fotografiat.

La Junta d'Educació que té en ses mans la direcció i administració de l'ensenyança en les escoles públiques, s'ha vist darrerament atribulada per causa d'haver concedit exempció d'atendre les escoles, sense descompte de paga, als mestres jueus durant llurs festes religioses. Això ha ocasionat protestes de part de cristians, fent remarcar el principi constitucional respecte l'ensenyança pública, segons el qual no hi ha privilegi per cap denominació religiosa, i que tot mestre, en deixar d'atendre l'escola per atendre el seu culte, ha de subjectar-se a descomptar de son salari el seu allunyament de l'escola. Un sacerdot des de la trona ha dit: «Aquest és un país cristià... Ja és hora, per als jueus, de reconèixer en Jesucrist el Salvador». I Mr. H. Ford, el milionari constructor d'automòbils, acaba de mani-

festar en les columnes de son «magazine» que «els jueus, amb llurs cabals, pretenen la dominació del món. I la controvèrsia segueix.

La comissió designada pel Comitè Villard, la qual comissió ha començat de funcionar a Washington, havia anunciat que tant l'Ambaixada anglesa com Eamon de Valera (president de la República irlandesa) havien estat invitats per ésser representats per conseller o interlocutor. Aquesta invitació no ha estat contestada de moment.

Al mateix temps Mr. de Valera ha declarat que era necessari, per als amics de la llibertat irlandesa, crear una nova organització en aquest país, però que l'organització seria «pitjor que inútil», si no hi eren compromesos tots els simpatitzadors amb els drets d'Irlanda.

La proposició fóra «que l'Estat vingui a ésser la unitat principal de l'organització», amb l'autoritat de l'Estat tan independent com ho permeti la necessitat d'acció concertada a tota la nació.

RECTUS.

Nova York, 17 de novembre de 1920.

tre mètode de coloració de les fibres elàstiques dels esputs.

E MIRA: El Vitmer Cylinder test.

B. Rodríguez Ariza: Efectes terapèutics de les dosis altes de cocadilat sódic sobre les contractures.

Foment del Treball Nacional

Se'ns prega la inserció del comunicat següent:

Faltaria el Foment a un deure sacral, si no fes demostració pública de gratitud al Govern de S. M. davant la garantia que acaba de donar el Banc d'Espanya a favor dels industrials i comerciants de Barcelona.

Es més d'agrair perquè aquesta conducta ve a ser una solució de problemes nascuts molt abans d'ara i sobre els quals el Foment no s'ha cansat de cridar l'atenció, de manera que no passa res que no haguéssim previst d'ençà de la instal·lació a Espanya de nombrosos establiments bancaris estrangers.

En presenciar recentment la puja del canvi dels dolars a més de 60 %, no trigant a seguir una puja, també extraordinària de les lliures, produint una depreciació de la pesseta que cap causa econòmica ni financiera justificava, ens donàrem compte que érem víctimes d'un bloqueig, agreujat per la invasió de mercaderies estrangeres, degut en part a no haver procedit a temps a la reforma aranzelaria. Elements estrangers chorojaven davant d'Europa alarmes de malestar i de ruïnes, encaminades a crear una atmosfera en contra del nostre crèdit, sobretot de la nostra peseta.

Valent que les coses s'anaven acostant a tal punt que anàvem a passos ràpids a una catàstrofe, el dia 19 del corrent mes el president del Foment del Treball Nacional, elevà al president del Consell de ministres el següent telegrama perquè intercedís prop del Banc d'Espanya, a fi que acudís en ajut de les banques locals amb l'objecte de salvar una situació difícil per la crisi financiera i mercantil que pesa sobre la indústria i comerç d'aquesta ciutat:

Excmo. Sr. D. Eduardo Dato, presidente Consejo de ministros. — Madrid.

Situación financiera industria Barcelona malísima por situación bancaria inexplicable. Suplicamos intervención Gobierno cerca Banco España para acudir apoyo Bancos locales objeto salvar situación presente para fin mes. — Jaime Cusó, presidente Fomento Trabajo Nacional.

Seguidament sortí cap a Madrid a fi d'advertir al ministre d'Hisenda que havia començat cert pànic que era indispensable esvair, sense perduda de temps, i més perquè els comptecorrentistes i possessors de paper, retiraven llurs cabals, i realitzaven llurs títols, provocant major caiguda de la nostra moneda i deixant sense recursos la banca local per ajudar la indústria i el comerç.

El president del Foment estigué conferenciant amb insistència prop del president del Consell de ministres i del ministre d'Hisenda, els quals, segons sembla, no coneixien tota la gravetat de la situació que s'estava creant a Catalunya, jutjant que es limitava al Banc de Terrassa, en ajut del qual havia ja acudit el Banc d'Espanya. El senyor Cusó insistí que el conflicte tenia molta major importància, essent clarament necessaris més recursos, que els que el senyor governador del Banc alegava haver proporcionat en l'estadística facilitada pel senyor ministre d'Hisenda.

Resum de les operacions següents efectuades per la Sucursal del Banc d'Espanya a Barcelona, durant el període de primer de gener a 20 de novembre dels anys 1919 i 1920:

Classe d'operacions: Descomptes sobre la plaça. Any 1919, 133.529.000 pessetes.

Idem idem altres places, 54.106.000. Negociacions sobre pobles, 14.415.000 pessetes.

Crèdits amb garantia de valors, 82.965.000. Idem personals, 53.026.000. Préstecs amb garantia de valors, 24.731.000 pessetes.

Totals: 282.782.000.

Any 1920: 199.797.000, 75.636.000, 14.511.000 pessetes.

Totals: 462.405.000.

Diferència en més en 1920: 66.268.000, 22.630.000, 15.056.000 i 7.485.000 pessetes.

Diferència en menys, el mateix any 1920, en préstecs amb garantia de valors: 12.214.000 pessetes.

Diferència total en més el 1920: 111.837.000. En menys: 12.214.000 pessetes.

Import total de la cartera en 20 de novembre de 1919, 160.335.214'74 pessetes.

Import total de la Cartera en 20 de novembre de 1920, 209.316.470'33 pessetes.

Ha augmentat en 1920, 48.981.255'59 pessetes.

El senyor Cusó insistí, amb vehemència i reiteradament, que calia conjurar aquest gros conflicte, perquè si realment sorgís la crisi bancària, repercutiria no menys sobre la indústria i el comerç en moments de grans estocs de mercaderies amagatzemades i en els començaments de la campanya d'ultramar; raó per la qual, en nom del Foment, assenyalaments a favor de la indústria textil, demanava l'auxili bancari, tan necessari, que el Govern havia d'arbitrar la solució amb el Banc d'Espanya o sense el Banc d'Espanya.

En tornar el senyor Cusó de Madrid, portà la persuasó que el Govern del senyor Dato, pendria totes les mesures que conduïssin a disminuir els efectes de la campanya estrangera contra el nostre comerç i que sostindria el crèdit de la Banca catalana, inspirant confiança al capital perquè no retirés els comptes corrents i en dipòsit.

Afortunadament, el Govern ha resolt aquest assumpte tan favorablement com es desprèn del l'acord següent:

«Enterado el Gobierno de que en la plaza de Barcelona se ha producido una alarma financiera absolutamente injustificada, pero que de no ser inmediata y radicalmente atajada podría originar las más graves consecuencias, el Consejo de Ministros ha acordado dirigirse al Banco de España para que, con la garantía del Estado, preste a la Banca de Barcelona en forma y pignación de títulos todo el condon de descuentos de cartera comercial curso que sea necesario para restablecer la normalidad.»

Aquest noble exemple de patriotisme del Govern, especialment del president del Consell de ministres, ens fa que mereixi el nostre més profund agrament, ha de servir-nos de llicé i d'estímul perquè, fugint d'il·lusionismes estrangers que tantes ruïnes han portat a la nostra ciutat, defensem tots la nostra moneda, la nostra Banca i la nostra producció.

Obituari

ENTERRAMENTS

Na Elvira Bergues de Bartra. Demà, a les deu. Consell de Cent, 302. Parròquia de la Concepció. Cementiri Nou.

En Francesc Layret i Foix. Ha mort traïdorament assassinat. Demà, a les tres. Balmes, 26.

FUNERALS

La senyoreta Na Dolors Cora i Serra. Morí el 19 de novembre a l'edat de 23 anys. Demà, a les deu, funerals a la parroquia de Tona.

El jove En Josep Góngora i Muñoz-Cobo. Morí el 23 de novembre últim, als 18 anys d'edat. Demà, a les deu, funerals a la parroquia dels Josepets.

La senyoreta Na Maria Teresa Terrés i Prat. Morí el passat 31 d'octubre, als 22 anys d'edat. Demà, passat, a dos quarts d'onze, funerals al temple de Pompeia.

En Felu Rexach i Rexach. Morí el 23 de novembre últim. Demà, misses a la capella del Sagrament de la parroquia de Sant Jaume. Ofertori de deu a dotze.

En Joan Mata i Farrés. Morí el 22 del passat novembre. Demà, a les deu, funerals a l'església del Roser (Auzies March, 54) i misses a la parroquia d'Hospital del Llobregat.

Na Lúcia Raimunda Espeleta i Almingol. Morí el 3 de novembre passat als 57 anys d'edat. Demà, a les deu, funerals a la parroquia del Clot.

Na Maria de l'Assumpció Clucellas i Bonjoch, vídua d'En Lluís Font i Font. Morí el 13 de l'últim novembre. Demà passat, a dos quarts d'onze, misses a la parroquia de la Bonanova.

En Francesc de P. Besolí i Venturà. Morí el 18 de novembre passat. Demà, funerals a la parroquia de Sant Joan, de Gràcia.

ANIVERSARIS

Na Rosa Fornells i Piferrer, vídua

d'Aurigenma. Morí el 27 de novembre de 1919. Demà, dijous, misses a la parroquia de Jesús de Gràcia, essent d'ofertori les deu a dotze, a l'altar del Sagrament.

Na Dolors Rodós i Bassas, vídua de N'Antoni Baguer. Morí el 2 de desembre de 1919. Demà, misses al temple de Pompeia i esglésies dels Pares Pauls, parroquia de Sarrià i Santuari de la Bonanova.

En Guillem Trias i Rumeu. Morí el 2 de desembre de 1919. Demà, misses a les parroquies de Betlem, Santa Anna, Mercès, Sant Josep i esglésies del Sagrat Cor (carrer de Casp) i PP. Escolapis (carrer de la Diputació).

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

Na Isabel Mathou i Pérez. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Nou.

Na Caterina Brubian i Betes, vídua de Martí. Enterrada aquesta tarda al Cementiri Nou.

Borsa de Madrid

Canvis facilitats per la Banca Marsans, S. A.

Barcelona, 1 de desembre	
Teletransmissió de les 4 tardes	
4 per 100 Interior, comptant...	70'25
4 per 100 Exterior, comptant...	70'25
Amortitzables per 100...	92'80
Banc d'Espanya...	561'
Arrendament de Tabacos...	
Est. Gral. Sacros. — Obligacions...	
Est. Gral. Sacros. — Acc. preferides...	134'
Est. Gral. Sacros. — Ordinaries...	56'
Francia...	48'55
Llures...	27'50
Banc Espanyol Rio Plata...	280'
Cadells Hisolacarias...	19'90
Accions Nord...	27'45
Alcantala...	81'50
And...	30'30
Colonials...	

PREMI DE L'OR

(Preus de compra)

Alfons	127'00 per 100
Isabel	133'00 » »
Unces i mitges unces	129'00 » »
Quart d'unça	127'00 » »
1/16 d'unça	135'00 » »
Francs	127'00 » »
Dolars	8'80 » »
Llures	32'00 » »

Borsa de París

4 per 100 Interior Espanyol	000'00
4 » 100 Exterior » »	177'00
Accions Nord d'Espanya	539'00
Alcant	580'00
Andalusos	000'00
Renda Russa 5 per 100	000'00
» 4 1/2 per 100	000'00
Brasil 4 per 100	000'00
Banc Espanyol Rio Plata	555'00
Renda Francesa 3 per	56'50
Accions Rofinto	14'75
» F. C. N. Mexicà	000'00
» Banc Central Mexicà	000'00

CANVIS DE L'ESTRANGER

Facilitats per la casa SOLER i TO. RHA GERMANS, Rambla dels Estats, 13 i Consuecra, 1.

PREUS DE COMPRA

Bitllets: Francesos, 46'25	
» Anglesos, 26'50	
» Italians, 27'50	
» Belgues, 48'00	
» Suïssos, 119'00	
» Portuguesos, 0'80	
» Alemanys, 10'75	
» Austriacs, 1'50	
» Holandesos, 2'10	
» Russos, 10'00	
» Grecs, 85'00	
» Suecs, 1'15	
» Noruegs, 0'85	
» Dinamarques, 0'85	
» Romanes, 12'00	
» Turques, 00'00	
» Estats Units, 7'40	
» Canadà, 6'50	
» Argentins, 2'40	
» Uruguais, 5'35	
» Xilens, 1'00	
» Brasilers, 1'00	
» Bolivians, 1'75	
» Peruanos, 3'00	
» Paraguais, 0'25	
» Venezolans, 00'00	
» Japonesos, 2'75	
» Argelins, 44'00	
» Egiptes, 25'00	
» Filipins, 2'75	

Nonell Germans

Rambla del Centre, 16

CANVI — VALORS — CUPONS

Problemes internacionals

Les illes Aland

VII i darrer

Potser es dirà que hem abusat massa de la cronologia, en determinar i concretar els fets i conseqüències del problema de les illes Aland des del tractat de Fredriksham (17 de setembre de 1809) fins avui dia; però, en començar aquest estudi, hom cregué que en l'exposició que ens proposàvem desenvolupar calia no barrejar-hi la respectiva tesi dels dos elements en lluita, sinó que simplement calia explicar les transformacions i evolucions que ha sofert la qüestió alandesa sota un punt rigorosament històric. Seguint aquesta pauta, els llegidors que han tingut la benevolència de seguir els nostres modestos treballs podran judicar amb més fonament de causa quin dels dos Estats, amb llurs respectius arguments que ara exposarem, és més desapassionat i està en més consonància amb els actuals corrents polítics, encaminats a fer desaparèixer els prejudicis de la vella i caduca diplomàcia.

Repassant tot el que portem escrit es veurà que, en defensar Suècia les demandes dels alandesos d'incorporar-se i d'ésser part integrant d'aquell Estat, la seva tesi és irrefutable, tant en l'ordre històric com etnogràfic (i així ho reconeixen els mateixos finlandesos). Si mirem, doncs, el problema sota el principi de les nacionalitats a disposar d'elles mateixes, veurem que les raons sueques són tan lògiques i naturals, que no haurien d'ésser ni podrien ésser combatudes justament per aquells que encara no fa tres anys eren perseguits i empresonats per defensar els drets aquells que avui es neguen a respectar. Així, doncs, com a concreció del punt de mira nacionalista, les illes Aland han d'estar, perquè aquest és el desig de llurs habitants, sota la sobirania de la nació sueca.

Per altra part, Finlàndia també troba les seves raons (i creu que són contundents) per negar les aspiracions dels alandesos. Però és necessari remarcar que l'actuació del govern finlandès en aquesta espino-sa qüestió li ha fet perdre un gros prestigi, no tan sols en els pobles escandinaus, sinó també en tota aquells que veieren amb satisfacció com Finlàndia s'erigia en estat independent.

Els arguments finlandesos es basen en aquest sentit:

Finlàndia, en 1917, en declarar-se

independent, fou reconeguda per la Suècia. El Govern suec, en la seva declaració, feta constar que en el territori de l'Estat finlandès hi eren incloses les illes Aland: per conseqüència, el govern suec reconeixia el dret de Finlàndia a incorporar-se les dites illes. Després, si el govern suec reivindicava l'arxipèlag Aland com una Suècia irredempta, per què — es preguntien els finesos — no demana també les províncies d'Estérbolten i Nyland, tota vegada que els habitants de raça sueca hi són en gran nombre? Per aquest fet, doncs, els finlandesos no poden reconèixer el dret d'una part insignificant de llur població, puix que (segons els finesos) els alandesos no són altra cosa, etnogràficament, que finlandesos-suecs, com tants i tants n'hi ha a diferents contrades de la República. I no poden admetre la validesa de les demandes dels habitants de l'arxipèlag, perquè aleshores fóra necessari donar a tots els finlandesos de raça sueca, que representen en la població total de Finlàndia el 15 per 100, el dret de disposar d'ells mateixos, fet que portaria un estat mortal a la unitat de la nació finlandesa.

Veu's aquí la tesi de Suècia i la de Finlàndia en forma sintètica, a les quals la Societat de les Nacions ha de donar una solució. Com dèiem en l'article anterior, ja ha nomenat una comissió investigadora perquè, després, pugui ella resoldre el problema tenint en compte els interessos d'ambdues parts. De la solució definitiva, com dèiem en començar aquest estudi, depèn en gran part que la seva obra sigui una esperança per a la humanitat i una il·lusió que a poc a poc es torni en realitat per a les nacionalitats que aspiren a un màxim de llibertat, o que sigui solament un passatemps de certs diplomàtics que fugen de tota realitat i són porucs i flexibles davant els ideals dels pobles la voluntat dels quals és ofegada per un imperialisme despòtic o per uns governants desconexors dels sentiments de repulsió que té tot esclau vers aquell que el té sotmès. Perquè és evident que si la Societat de les Nacions no fa una obra eminentment alliberadora morirà de consumpte.

JACME CERVELLO.

B. 21-11-20.

ficació corresponents, de quatre a vuit de la tarda.

A la sessió ordinària que la Societat de Biologia de Barcelona celebrà demà, a dos quarts de set de la tarda, al Laboratori Municipal del Parc, es desenvoluparan les següents comunicacions anunciades:

Pere González i Manuel Armangué: Concentració de sèrums per l'afecció.

Joan Alzina i Melis: Vacuna antigripal en els alienats.

R. Dargallo: Modificació del pos-

Cultura

CONFERENCIES TERRADES

Les conferències del senyor Terras sobre «Relativitat» començaran el dijous que ve, a tres quarts de set del vespre, i tindran lloc tots els dijous a la mateixa hora i els dimenges, de deu a onze del matí.

Les persones que havent demanat permís d'assistència puguin fer-ho a les dites hores, són pregades de reunir a l'Institut les targetes d'iden-

NOTICIES DE L'ESTRANGER

França i el Vaticà

París, 1. — La Cambra de Diputats, després de votar l'article únic del projecte de llei restablint l'ambaixada al Vaticà, ha rebutjat per 404 vots contra 153 una esmena dels socialistes en la qual es demanava que la dita llei no entrés en vigor fins després d'haver reparat el Vaticà l'ofensa feta quan tingué lloc la ruptura de relacions.

El projecte de llei ha estat aprovat seguidament. — Havas.

París, 1. — Els diputats que han votat l'esmena dels socialistes demanaven que fos ajornada la implantació de la llei reprenent les relacions amb el Vaticà són 85 socialistes, 66 radicals socialistes, 22 republicans socialistes, 23 de l'esquerra republicana democràtica, 3 de l'esquerra republicana, 8 de l'acció republicana social i 6 independents. Hi hagué 11 abstencions i s'absentaren de la sala, amb permís de la Presidència, 24. — Havas.

Els afers de Grècia

Londres, 1. — El ministre de Negocis estrangers d'Itàlia, comte de Sforza, es mostra molt satisfet del canvi d'impressions amb el cap del Govern francès, M. Leygues.

Les converses que ha tingut amb Lloyd George no han estat de caràcter oficial, versant no solament sobre Grècia, sinó també d'assumptes que interessin a Itàlia i a Anglaterra, estant tots dos de comú acord.

El comte de Sforza diu que en el que fa a Grècia no hi ha divergències de criteri entre França, Anglaterra i Itàlia. Sembla que la nova Grècia no serà el que es creia, una contraposició a la Grècia venizelistica, i això influirà en la revisió del tractat de Sevres.

El comte Sforza probablement marxarà el dissabte cap a Itàlia. — Havas.

El viatge de l'infant don Ferran a Xile

Santiago de Xile, 30. — L'infant don Ferran i els membres de la Missió espanyola han assistit a la revista militar organitzada pels alumnes de l'Acadèmia General, quedant els visitants agraïtament impressionats de la marcialtat i elevat esperit dels alumnes de l'Acadèmia.

Més tard organitzà un banquet l'oficialitat de la dita Acadèmia militar, que s'ha celebrat al Casino i al qual han assistit, entre altres personalitats xilenes, el ministre de la Guerra, el qual ha pronunciat un eloqüent discurs insistint en la solidesa dels llaços que uneixen Xile i Espanya.

Contestà el senyor Francos Rodríguez, el qual va fer un brillant elogi de l'Acadèmia. — Havas.

Santiago de Xile, 30. — El president de la República ha visitat aquest matí a l'infant don Ferran i els membres de la Missió espanyola.

La conferència, que fou cordialíssima, durà quinze minuts. Després l'infant don Ferran i la Missió espanyola tornaren la visita al president de la República. — Havas.

Santiago de Xile, 30. — En la solemne sessió celebrada ahir, l'infant don Ferran va llegir el següent discurs:

«Don Alfons XIII, Rei d'Espanya, m'ha confiat la missió de manifestar a la República de Xile l'afecte que per ella sent, no superficial i passatger afecte, viu només mentre ressonen les frases a les quals es confia llur expressió, sinó un afecte intens, impuls natural, que, apenes anunciat, desitja donar testimoni de la seva fortitut i sinceritat amb obres transcendents i pràctiques.

Procedint com ho fa S. M. no sols exterioritza les seves particulars inclinacions, sinó les de tots els seus compatriotes.

Junts deuen i poden anar les exaltacions espirituals i els esforços de la realitat, així com es troben en la vida humana l'ànima i el cos: immortal la primera i mortal la segona, i ambdues capaces, quan els guia el bé i la ferma voluntat de complir l'acció fecunda que s'anomena progrés.

Del que Xile fruitet hi ha múltiples i inequívocs senyals. Hem vist meravellosos diversos manifestacions del vostre valer i contemplem orgullosos l'espectacle superb d'aquest país jove i vigorós, on es reuneixen divines formosures i esforços felicitats dels homes, i en el qual llueixen la riquesa, l'ener-

gia i la fe en els propis destins, elements fonamentals dels pobles, que poden mirar serenament a l'esdevenidor.

Veient-vos forts, pròspers i ditxosos, no solament sentim la satisfacció que en les ànimes nobles causa el bé d'altri, sinó l'orgull amb que els pares acullen les victòries assolides pels fills. Tot el que aquí ens captiva i sedueix ens sembla nostre i per tot arreu advertim la sòmbra augusta de la pàtria, de la qual en aquests llocs disfrutem de l'escalf maternal, com si els nostres cossos no estiguessin temporalment lluny de llur companyia.

Per això contenim un xic els elogis a què ens induïx veure el que sou i el que mereixeu, perquè sembla un pecat de superbia exaltar tot el que toca i correspon a un mateix.

Encara que per a mantenir-se en l'alt lloc que ocupa en el món no tingués Espanya, que les té, altres irrefragables proves de la seva raó tindria prou credencials de la seva grandesa, assenyalant les nacions del Nou Continent que es redrecon poderoses, com aquesta república xilena, recostada al peu dels Andes, com si volgués assenyalat les cimes sublimes per mostra del que persegueix i aconseguir la seva putança.

Aquesta missió que ve a saludar-vos des de la mare pàtria, representa diferents i molt valuosos elements nacionals que en una sola veu posen el seu únic desig: hi haurà diverses ocasions per a reiterar-li, però, en aquest moment inicial, tinc l'honor d'oferir a Sa Excel·lència el Sr. president de la República, al govern i entitats oficials, al poble de Xile, el salut entranyable que Espanya els trameta, amb motiu del quart centenari del descobriment de l'estret de Magallanes.

La gloriosa efemèride serveix de motiu perquè les aproximacions ja establertes s'estrenyin i enrobusteixin; perquè els dos països, atents als clams de la sang, s'ofereixin recíprocs testimonis d'adhesió; perquè el tronc i la branca frondosa d'el nascuda sentin a l'ensens l'alegria d'una mateixa vivificadora saba.

«Voldria en aquest moment trobar una paraula digna d'all, però seria inútil cercar-la en el diccionari imprès. Hauré d'eleger-la vosaltres vosaltres en aqueix altre diccionari infinit dels sentiments, on, no traduïda a llenguatge corrent, estan les impressions que devades esperen fórmules externes per a manifestar-se.

«Permeteu-me també que em dirigeixi amb el major afecte als meus germans els espanyols, residents a

Xile. Els realitzen la cordialitat que exhalcam i donem honor a la nostra terra, contribuint a l'esplendor de la vostra. Pels seus mèrits i virtuts coneixeu el caràcter espanyol, com pel concurs que els presteu, apretem bé les atencions filials que sempre sentiu envers la mare Pàtria.

«Excel·lentíssim senyor resident: Senyores i senyors: En nom d'Espanya, de S. M. el Rei don Alfons XIII, de les representacions de la mava pàtria, saludo la República de Xile, l'illustre cap de la Nació i totes les entitats del país. Espanya obre els braços a Xile, la filla estimada, i estampa sobre el seu front el petó que, en sems, parla d'amor, acreditat en els fets històrics, de fe, suggerida per les circumstàncies presents i d'esperança que engendren els propis per a l'esdevenidor.» — Havas.

Santiago de Xile, 29. — L'infant don Ferran ha presidit un acte d'homenatge en honor de la missió espanyola organitzat per representants de les Cambres.

Els senyors Aitunari i Solar i alguns diputats pronunciaran eloqüents discursos enaltint la mare pàtria espanyola.

El senyor Francos Rodríguez contestà a tots en un brillant discurs, parlant del Parlament espanyol i del Govern constitucional.

L'acte, celebrat amb gran solemnitat, terminà donant-se visques a Espanya i a Xile.

El director del «Mercurio» ha obsequiat el senyor Francos Rodríguez amb un apat, al qual han assistit representants de tota la premsa xilena. A la festa regnà franca cordialitat i es canviaren discursos de comú simpatia entre els comensals.

El senyor Eduard, director del dit periòdic, feu donació al senyor Francos Rodríguez d'un volum de poesies com a record de la festa. — Havas.

Declaracions

del comte de Romanones

París, 30. — Les declaracions que el comte de Romanones ha fet a l'enviat especial de l'Agència Havas a Madrid, diuen el següent:

«Respecte de la Societat de Nacions, la participació que Espanya ha de tenir en la tasca de l'esmentada entitat internacional, he de donar necessàriament per resultat una telfissima influència, tendint a desentrotllar en aquest país la comprensió i l'interès per les grans qüestions internacionals, en les quals una potència com Espanya està tan interessada malgrat que fins ara hagi estat una debilitat nostra no exercir el paper que en realitat ens correspon en la política mundial.

En efecte, mentre es veia en certes nacions exagerar el propi valer, com a factors d'aquella política mundial, Espanya, amb inversa exageració, pot dir-se que empetitís la seva pròpia personalitat.» — Havas.

Tinc fe en l'esdevenidor del meu país. No obstant ésser una nació de primer ordre, no solament hem acceptat, sinó que farem havem sollicitat un lloc de segona fila en l'opinió mundial i de vegades sembla que volguem portar encara més enllà aquesta resignació.

Itàlia ha donat un magnífic exemple, ocupant un lloc de primer ordre, quan tot just havia terminat la seva unió nacional.

Quan no es pot complir amb aquest paper de nació de primer ordre, assumir-lo amb voluntat i perseverança és quasi omplir-lo.

Les nacions, el mateix que els individus, convé que siguin ambiciosos, però amb ambició noble.

La Societat de Nacions brinda a Espanya una formosa ocasió d'elevat el seu paper internacional al lloc que li correspon. I per aquest motiu és pel que m'enorgulleixo d'haver aconseguit per a Espanya un lloc en el Consell executiu de la Societat de Nacions, on Espanya figurarà amb tota l'elevada significació que li dona la seva gloriosa història.

Així, a la vegada que s'estrenyeran els llaços entre Espanya i els altres països de la Societat, s'estrenyeran especialment aquests llaços entre Espanya, França i Anglaterra, la qual cosa és fonamental.

L'amistat d'Espanya amb Anglaterra i França no contradiu les nostres relacions en la Societat de Nacions, sinó que, pel contrari, n'és un complement.

Crec, com tots, que la Societat ha de tendir a englobar en el seu dia totes les nacions, però no deixo de com-

La situació d'Irlanda

Londres, 1. — Es nota amb la consagüent inquietud la presència a Anglaterra de nombrosos sim-foners vinguts d'Irlanda.

Les autoritats prenen extraordinàries precaucions. Les immediacions dels principals edificis estan sumament vigilats davant el temor d'algun atemptat dels sim-foners, als quals la policia no deixa de vista. — Havas.

Dublin, 1. — La situació segueix en el mateix estat de violència, repetint-se els atemptats.

A Cork ha nescalat nombrosos incendis. L'aspecte de la ciutat és imponent. — Havas.

Londres, 1. — De l'examen dels cadàvers dels quinze guàrdies morts durant una emboscada, resulta que després d'assassinats foren horriblement mutilats. — Havas.

Comissaris francesos

ofegats

Estocolm, 1. — Els comissaris francesos Raimond Lefevre, Bergand i Lepetit, membres del partit socialista, que participaren no fa molts dies en el Congrés de Moscou, han mort en el naufragi d'un vaixell de vela que havien llogat a Bourlaup per a tornar a França. — Havas.

Jo tinc esperança—digué en terminar el comte de Romanones— que Espanya anirà eixamplant de fet el que ja té per dret. — Havas.

Anglaterra i els Soviets

Londres, 30. — A la Cambra dels Comuns, un diputat va demanar al Govern que informés sobre l'estat de les negociacions amb Rússia per a reprendre les relacions comercials.

Mr. Lloyd George va contestar dient que el govern dels Soviets fou convidat en el mes de juliol prop passat perquè assistís a una conferència general per a la pau que havia de celebrar-se a Londres. Estaven disposats a assistir a aquesta conferència tots els països aliats, inclosa França, amb la prèvia condició que els Soviets fessin oferta a Polònia de retirar-se cap a l'Oest, cap a la línia més llunyana establerta anteriorment, però com aleshores les tropes dels Soviets marxaven victorioses cap a Varsòvia, el govern de Moscou va contestar a la nostra invitació amb un telegrama ofensiu. Actualment les dificultats per a la celebració d'aquesta conferència són més grans. Els Soviets deixaren passar aleshores una ocasió magnífica per arribar a un arran-jament de la situació. — Havas.

Exits bolxevistes

Ginebra, 30. — S'ha rebut un radiograma de Moscou, segons el qual les tropes bolxevistes han obligat les forces del general Balakowicz a retirar-se vers els territoris pantanosos al NO. de Mòssir.

Durant aquestes operacions les tropes roges han fet quatre mil presoners, entre els quals figuren 120 oficials.

També s'han apoderat els roigs de set canons i de quaranta ametralladores. — Havas.

Els voluntaris alemanys

Berlin, 1. — La direcció de policia berlinesa ha comprovat que el sisè regiment de voluntaris subsisteix malgrat l'ordre de la seva dissolució.

La seva organització segueix en peu, dissimulada hàbilment sota el nom de cicles esportius, com Club de Natació, d'Esgrima, etc.

El cap és el capità de l'exèrcit Bistociemann, el qual, entenir coneixement que la policia el cercava, ha fugit.

La policia segueix les seves raderes encaminades a la dissolució total del dit regiment i a la captura dels seus principals caps. — Havas.

El president Wilson

Washington, 1. — El president Wilson ha acceptat la invitació que li fou feta pel Consell de la Societat de Nacions perquè intervingués com mediador en la qüestió d'Armènia, però tant observat que no pot disposar de forces armades sense autorització del Parlament i que la seva intervenció només pot ésser moral, deixant al criteri del Consell l'elecció dels mitjans pels quals la seva mediació pugui ésser eficaç. — Havas.

Vaga general a Cristiania

Cristiania, 1. — L'anunciada vaga general de carriaires ha arribat a ser un fet. Malgrat això hi ha calma a tot el país. Les autoritats han adoptat diverses mesures per assegurar el proveïment de les ciutats i el servei de correus. — Havas.

Les potències aliades

Londres, 1. — Durant el dia d'ahir no es va celebrar cap reunió col·lectiva entre els primers ministres aliats. — Havas.

No obstant, els membres de les delegacions franceses, italianes i britàniques celebraren algunes converses de caràcter privat. — Havas.

París, 1. — «Le Journal» diu que avui començaran les converses oficials entre Lloyd George i el comte Sforza. — Havas.

L'assassí de Madero

Nova York, 1. — Despatxos rebuts de Guatemala diuen que l'assassí del president Madero, que complia condemna des de 1913, s'escapà de la presó, però, raptat per les tropes a la matinalada, se suicidà, disparant-se un tret, fornt abans un soldat. — Havas.

Els sindicalistes francesos

París, 1. — La premsa diu que el Comitè nacional de la Confederació General del Treball ha resolt expulsar de la Confederació tots els Sindicats de treballadors del camp que han votat llur adhesió a la Tercera Internacional. — Havas.

LLIBRES NOUS

«Poesies de Francisco Hurtado». Volum II. La Junta de Cultura de la Diputació de Biscaia ha publicat el volum segon del gran poeta del seu país.

L'obra forma part de la notabilíssima sèrie de publicacions de l'esmentada Junta, que compren Història, Art i Ciència.

Es un volum de 178 pàgines, imprès a casa de Jesús Alvarez, de Bilbao, i precedit del retrat de l'autor.

«L'Exposició de Barcelona». Treballs fets fins a l'últim de l'any 1919.

Les oficines de l'Exposició han publicat un esplèndid volum de fotografies a gran format, que evidencien els progressos fets per les obres.

Es una col·lecció de fotografies que deixen veure els jardins de Montjuïc amb llurs bel·leses posades de rocen amb obres encertadíssimes, i els començaments de les obres i edificis que faran de la Muntanya, un dels llocs més bells de Barcelona.

Es tracta d'una publicació que honora les premses catalanes.

Al peu de les fotografies hi ha la llegenda redactada en sis llengües.

«Sevilla y la Exposición Hispano-Americana». Hem rebut un exemplar de l'album artístic que amb aquest títol ha editat a Sevilla el publicista don Enric Pina de Castilla.

Es compon l'esmentada obra de nombrosos fotografats, reproduint els principals edificis i monuments de la capital d'Andalusia i dels patens i jardins construïts per a celebrar-hi el Certamen Hispano-Americà, i, a més, una extensa secció d'anuncis del comerç i indústria d'Espanya i de l'estranger, que dona una idea exacta de la seva importància i desenvolupament.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimecres, 1 de desembre de 1920

Davant dels actuals problemes La conferència d'En Cambó

L'AVIS que publiquem en altre lloc expressa més, que les paraules que escrivim, l'expectació que ha despertat l'anunciada conferència d'En Cambó, no sols per tractar-se del nostre leader, les paraules del qual tenen l'autoritat de la seva significació i de la seva visió política i econòmica, sinó per la intensificació, cada dia més manifesta, dels vitals problemes que ha de tractar el conferenciant.

Som en dies de tempesta; sotraguegen Barcelona mals vents de tota llei de passions baixes; anem davallant per un pla de deshonra i ruïna amb velocitat que espanta. I és natural que l'anunci de la conferència d'En Cambó, representatiu de la força més poderosa de Catalunya, hagi despertat expectació immensa. Fa temps que En Cambó, seguint reflexions patriòtiques, calla. Ara, per la mateixa raó, parlarà. Ell i els seus amics han cregut que havia de parlar-se als catalans i als directores de la política espanyola.

Tres problemes vitals tenim plantejats: el polític, el nacionalista, que és el fonamental, que és el que, en resoldre's, llevaria virulència i faria menys greus els altres; el social, cada dia més atidor, més greu, més horrible en l'eixamplament del cercle de venjances i contravenjances, de vagues, de contracció de la producció; i l'econòmic financer, resolt ara només en un dels aspectes, més greu cada dia en els reals. Parlar d'aquests problemes En Cambó, mestre en ensenyances i en enperència, és natural que despertí l'expectació que ha despertat i que creiem que no ha de quedar defraudada.

La conferència d'En Cambó, serà un acte definitiu del nacionalisme organitzat.

Lliga Regionalista de la Creu Coberta

Dissabte a la nit va celebrar una festa íntima en honor de l'Esbart Folklore de Catalunya que dirigeix el senyor Rigall.

Les dames les Angeleta i Carme Miró van lluir-se en els Concerts a piano i violí i piano, essent apaudides.

El vice-president de la Lliga va explicar que aquella festa tenia per objecte la remesa d'un artístic pergamí, en el qual consta que a l'Esbart Folklore de Catalunya li fou atorgat el premi d'honor en el concurs d'esbarts celebrat a la plaça de les Arenes el dia 3 d'octubre, felicitant-lo per la seva tasca folk-lòrica que tant contribueix a la caracterització de les coses de Catalunya.

Entre aplaudiments va fer remesa del diploma al president de l'Esbart En Timoteu Colomines, el qual va rebre'l pronunciant afectuoses paraules d'agraïment i va fer una interessant digressió sobre la importància que té l'estudi del folklore en el concepte patriòtic.

Acte seguit les xamoses i gentils dames i el jovent de l'Esbart van dansar amb la gràcia i perfecció en ells ja caracteritzats, els ballets

«La patum», «L'espanyolet» i el «Gallop de cortesia», que fou la que dansaren al concurs. Com acostuma el mestre Rigall, de cada ballet en donava una curiosa notícia i feia ressaltar la transcendència moral i cultural que la reinstauració d'aquestes senyorívols, honestes i formoses danses.

Després la cobla Barcino desgranà un bell rosari de sardanes que foren puntejades pel jovent i graciosament ballades per les dames i les. Fou una festa molt simpàtica.

La qüestió bancària

UN TELEGRAMA

La Federació Textil de Catalunya ha cursat al president del Consell de ministres el següent telegrama:

«Excmo. Sr. presidente Consejo Ministros. — Madrid. — Federación fabricantes industria textil agradece V. E. la solución acordada-Gobierno garantizando apoyo Banco España en descuentos créditos industriales, pues facilita continuación prácticas financieras de muchas casas. Expresamos igualmente nuestro agradecimiento por atinado e importante decreto modificando derechos arancelarios de importación. — Presidente Federación, Claudio Arañó.»

Generalitat

Han visitat el president, el secretari de la Junta de la Casa Llotja senyor Riera i Soler i una comissió de la Cooperativa La Constructora Obrera, per a invitar-lo a un festival que tindrà lloc el dia 17 de desembre, a benefici dels fons de la mateixa.

El Butlletí Oficial, en el seu darrer número, publica la distribució de cabals del Cos Provincial, corresponent al mes de desembre.

Han estat invitats els presidents de la Mancomunitat i Diputació al banquet i ball de gala organitzat pel Consolat de Mèxic amb motiu d'haver pres possessió de la presidència d'aquell país el general Obregón, i al festival que a benefici de l'Hospital Clínic ha organitzat la Federació de Medicina.

El senyor Vallès i Pujals ha rebut la visita del secretari de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

Aquest migdia el senyor Puig i Cadafalch, en rebre els periodistes, ha lamentat l'assassinat d'En Francesc Layret.

El president va ésser ahir vespre a la casa del difunt a testimoniar la seva condolència.

Els senyors Puig i Cadafalch i Vallès i Pujals han assistit aquest migdia al dinar organitzat pel consolat de Mèxic amb motiu d'haver entrat a presidir aquell país el general Obregón.

Ha quedat ultimada el programa de la setena Estació dels Cursos Monogràfics de la Mancomunitat corresponent a la tardor i hivern de 1920-1921. L'anunci dels cursos confiat als professors J. Calmette, T. Levi-Civita, E. Terradas, Gabriel Alomar i a don Lluís Nicolau d'Oliver han estat rebuts en els nostres centres de cultura superior amb l'interès que era d'esperar.

Entre les comunicacions últimament rebudes a l'Institut d'Orientació Professional n'hi ha una del Dr. Otto Lipmann, eminent especialista en psicologia professional, director de l'Institut für Angewandte Psychologie de Berlín.

Aquest professor, ultra acompanyar les seves obres sobre psicologia d'algunes professions, sollicita les publicacions de l'Institut. A l'ensenyament s'han rebut les obres del Dr. Christaens, director de l'Office Intercommunal d'Orientació Professional de Brussel·les.

Aquesta tarda s'ha reunit el Consell Permanent de la Mancomunitat.

Han visitat el senyor Puig i Cadafalch:

Una comissió del poble de Lluçà, acompanyada del rector, alcalde i alguns propietaris d'aquella població.

El conseller senyor Bartrina i els diputats de la Mancomunitat senyors Minoves i Abadal (don Antoni).

Don Carles Sanlleu.

Don Francesc Maspons i Anglès.

L'arquitecte senyor Roca.

També l'ha visitat el director del Servei de Conservació i Catalogació de Monuments, don Jeroni Martorell, per a donar-li compte de la visita que, invitat per l'Ajuntament de Girona, ha fet a aquella capital a l'objecte d'assistir a l'acte de constitució i començament dels treballs d'una comissió extra-consistorial, nomenada per a procedir a la revisió de les alineacions vigents i Ordenances municipals, referents a la construcció.

Autoritzada pel notari don Manuel Borrás del Palau, ha firmat el senyor Puig i Cadafalch l'escriptura d'adjudicació definitiva, a favor de don Jacint Boada, de les obres de construcció del camí veïnal de Centelles a la carretera de Barcelona a Ribes en la barriada de Sant Antoni.

Una comissió del Consell Permanent de la «Germanor d'Orfeons de Catalunya», composta dels senyors Millet, president; Cabot, per l'Orfeó Català; Planas i Farreras, pel de Sabadell; i Llongueras, secretari de la «Germanor».

LA FESTA DE MEXIC

Com és sabut, avui ha pres possessió de la presidència de Mèxic el general Alvar Obregón.

Els grans projectes urbans

Empedrats, asfaltats i voreres

NO cal ponderar la importància que té per a una ciutat la pavimentació dels seus carrers. És una qüestió capital sota diversos aspectes: en l'higienic, evitant bassals i fangues en els temps de pluja i la pols en els temps d'eixut; però també l'estètica hi surt guanyant considerablement i la facilitat dels transports i la constant comoditat del vianant.

Les comissions de Foment i Eixampla han presentat a l'aprovació del Consistori, per a dur després l'acord a la pròxima Junta de vocals associats, diversos dictàmens que esguarden la finalitat esmentada.

Naturalment, que projectes de la importància d'aquests no esdevenen realitat en un tancar i obrir d'ulls. Cal comptar amb un temps per a llur realització, i aquest termini en les obres de pavimentació i construcció de voreres és calculat, no en mires a la resolució d'una obra fragmentària, sinó comprénent tota l'extensió de la ciutat. I podem afirmar que en un espai de temps que no pot ésser més curt de sis anys, però que tampoc no ha de passar els vuit, el problema de la pavimentació dels carrers de Barcelona serà integralment resolt en la seva realitat.

El sobresòl dels carrers serà en uns indrets d'asfalt i en altres empedrat. La relativitat de preus entre l'una i l'altra d'aquestes dues matèries ha fet decantar a una preferència en major extensió d'empedrats.

La Comissió de Foment proposa per a l'empedrat dels carrers de l'interior de la ciutat una consignació en pressupost de 13.780.000 pessetes. Per l'asfaltat dels carrers, també de l'interior, fixa la quantitat de 1.150.000 pessetes.

La Comissió d'Eixampla proposa que s'assigni a empedrar diversos trajectes de carrers de la seva zona la quantitat de 5.180.000 pessetes. Els trajectes escollits no ho han estat capriciosament ni molt menys en mires a interessos partidistes o privats. S'ha fet l'elecció de trossos de carrer d'acord amb un pla fonamentat, principalment, en què no hi hagi solució de continuïtat entre altres trossos ja empedrats; en què les barriades extremes de més trànsit tinguin llurs principals carrers inclosos en la reforma, i així mateix aquelles vies que condueixen a edificis molt concorreguts o d'importància, tals com la Universitat Industrial.

S'ha de consignar també, segons dictamen de la mateixa Comissió d'Eixampla, la quantitat de 770.000 pessetes per a l'asfaltat de la Granvia de les Corts Catalanes entre el carrer de Casanovas i la plaça d'Espanya, o sia tot el tros que hi mancava, car ja està subhastat i adjudicat tot el tros entre la plaça de Tetuan i carrer de Casanova. No hi va compresa la plaça d'Espanya per estar afectada per un projecte nou en mires a la futura Exposició.

Per a la construcció de voreres als carrers de l'interior de la ciutat, la Comissió de Foment proposa la inclusió en el pressupost de la quantitat de 1.370.000 pessetes.

Tots aquests projectes, aprovats ja en llurs bases per l'Ajuntament, mereixeran, no ho dubtem, una sanció favorable de la junta municipal de vocals associats, obrint, així, amb aquests projectes i els que anirem exposant, el cicle de les grans millores urbanes.

Amb aquest motiu els mexicans residents a Barcelona han volgut testimoniar la seva adhesió a la solemnitat.

El Consolat general estava endomassat i amb bandera hissada.

Ha tingut lloc una recepció, presidida pel cònsol a Espanya i Portugal, N. Amílcar M. Zentella. La colònia ha desfilat.

A la nit tenen lloc altres festes, les quals prometen resultar brillants.

Sardanes

Diumenge vinent, a les deu de la nit, al local del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, tindrà lloc una audició de sardanes a càrrec de la cobla Barcino.

DAVANT DELS PROBLEMES ACTUALS

CONFERENCIA

PER

EN FRANCESC CAMBÓ

DIJOUS, 2 de desembre, a les deu del vespre, al PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Els socis de la Lliga Regionalista poden recollir, a les oficines de l'entitat, llur invitació personal fins demà, dijous, a les quatre de la tarda. Els que no la recullen s'entén que la renuncien. Queden quatre llotges a la disposició dels senyors socis.

Lliga Regionalista

AVIS

Per a evitar molèsties, la Secretaria de la Lliga Regionalista fa públic que es veu impossibilitada d'atendre cap petició d'invitacions per a la conferència d'En Francesc Cambó, per la senzilla raó que, fora les reservades per als senyors socis, NO EN QUEDA NI UNA.

DE L'ACTUALITAT SOCIAL

L'assassinat d'En Layret. - Trasllat de sindicalistes

El plany de la Ciutat

L'ASSASSINAT de l'ex-diputat Sr. Layret palesa fins on arriba l'excelsional gravetat de la nostra situació. La Ciutat, freguosa de pau i de progrés, es plany de la lluita salvatge que ensangona els seus carrers. On anem per aquest camí de violència i d'incivilitat?

Cal que, en aquests moments de dol ciutadà, tothom hi reflexioni serenament. La violència congria la violència i els vencedors d'avui seran els vençuts de demà. Si una reacció salvadora no detura aquests vents de bogeria, vindrà una regressió atàvica i tornarem als temps més primitius i a les manifestacions més rudimentàries del salvatgisme.

Fa algunes setmanes que als atemptats es contesta amb els atemptats, que el terrorisme és utilitzat contra el terrorisme, que la Ciutat resta convertida en un camp de discòrdia i fratricidi. És evident que alguns dels darrers atemptats no responen als mateixos impulsos que la majoria dels altres atemptats comesos fins ara. Però si la finalitat és distinta, els uns atemptats i els altres s'identifiquen de falsó-sagnant i dissortada en el procediment.

Això no pot continuar. És necessari que la Ciutat es redreci i condemni la violència i la coacció il·legítimes, vinguin d'on vinguin. Sostreure el monopoli de la coacció a la representació autèntica del poder públic és retrocedir als temps anteriors a la constitució de les més rudimentàries societats humanes.

Per humanitat, per patriotisme, per amor a Barcelona i a Catalunya, cal acabar amb aquesta actuació anàrquica, amb aquesta situació insuportable.

Aquesta tasca és, evidentment, una tasca de govern, car l'absència sistemàtica del poder públic és el que ha fet possible aquest desbordament insensat de passions. Però aquestes tragèdies ciutadanes no són pas casos esporàdics d'individualismes convulsius. Són actuacions que responen a conceptes i pensaments col·lectius, a ideals o interessos d'estaments o de part d'estaments socials. Cal, doncs, que els pensaments directores de les causes que creuen servir les bandes criminals que executen llurs sentències amb unes formes de justícia prehistòrica, anteriors a totes les civilitzacions, adhuc les més elementals, reflexionin l'abim de salvatgisme i demència on ens porten.

Pensin els elements col·lectius que hi ha darrera d'aquestes lluites, els elements col·lectius la causa dels quals creuen defensar els autors fanàtics dels atemptats, que la persistència en aquests procediments no pot portar sinó la desolació i la ruïna. Pensin tots que els temperaments de violència adquirits en els períodes excepcionals de discòrdia i de lluita persisteixen durant molt de temps per una mena d'inèrcia moral. Pensin tots, els uns i els altres, que l'experiència els ofereix ara mateix a la nostra urbs un exemple colpidor; car ja han caigut, víctimes de la violència, alguns dels que a la violència demanaren el triomf d'uns ideals més o menys utòpics. I pensin que, en atraure damunt la Ciutat aquesta violència, preparen els camins de la violència que després es revoltarà contra d'ells mateixos.

LA VEU DE CATALUNYA, en protestar contra l'assassinat del Sr. Layret, de la mateixa manera que ha protestat contra els atemptats anteriors, demana a tots un moment de serenitat i de reflexió. Escoltin tots el plany de la Ciutat.

El senyor Layret mort a trets

Ahí a la tarda, a les sis, l'ex-diputat En Francesc Layret sortia de casa seva, carrer de Balmes, 26, i anava a pujar a un cotxe de lloguer per a encaminar-se a l'Alcaldia amb l'espòsa del senyor Companys i gestionar l'alliberament d'aquest.

Quan sortia de l'escala, junt amb l'home que l'acompanyava sempre, degut a la seva impossibilitat física, un individu vestit de blau com un mecànic, li engegà set trets de pistola automàtica.

En Layret caigué a terra ferit, i ple de sang; una transeünt el van ficar al cotxe, portant-lo ràpidament a la Casa de Socors del carrer de Sepúlveda, on se li va practicar la primera cura.

L'agressor va fugir.

Durant el moment de l'agressió no es va presentar cap policia.

Al dispensari, el facultatiu que estava de servei li va apreciar les ferides següents: una al front, amb sorrida pel parietal esquerre; una al pòmul dret, una al pòmul esquerre, una al nas, una a l'aixel·la dreta i dues a la part esquerra de l'esquena.

El pronòstic era greu, especialment per la primera de les ferides, que exigia l'operació de la trepanació, i amb tal objecte fou portat a la clínica del doctor Corrales, situada al carrer d'Arbú.

Mentre li feien la primera cura, van ésser al dispensari, interessant-se pel ferit, el governador civil, l'Alcalde, alguns regidors i amics que tingueren notícia ràpida del crim.

El senyor Layret arribà a la clínica en un estat d'anèmia alarmant per la molta sang que havia perdut. Els metges van creure que convenia fer la transfusió de la sang per a reanimar el pacient, i algunes persones s'ofertaren per aquesta operació, però quan anava a ésser realitzada, entre vuit i nou del vespre, el senyor Layret va morir.

L'agressor només era un, com ja havem dit, però persones que presenciaren el fet delen que va fugir acompanyat de dos més, tots tres molt joves.

El cadàver de l'ex-diputat ha estat portat al Clínic, i aquesta tarda havia d'ésser traslladat a casa seva, Balmes, 26.

L'enterrament serà, probablement, demà.

Trasllat de sindicalistes

Ahí a les primeres hores de la tarda van sortir de la caserna del carrer de Consell de Cent un centenar de guàrdies civils a les ordres d'un comandant. Anaven amb el sabre desembainat i es dirigiren per la Granvia en direcció a Sans.

Més tard, al moll de Barcelona es va notar que anava quedant custodiat completament per guàrdia civil i policia. El públic no sabia de què es tractava.

A dos quarts de cinc van arribar al moll de Barcelona tres camions de la Intendencia Militar, custodiats pel piquet de la guàrdia civil que abans hem esmentat. Els camions eren ocupats per alguns sindicalistes dels que eren detinguts a la presó Model. Entre ells s'hi trobaven el «Noi de Sucre» i el regidor Lluís Companys.

Els camions s'han aturat a la banda Sud del moll de Barcelona, davant de l'avis de guerra «Giraldà», que fa temps que està amarrat al port. Els sindicalistes van ésser transportats a bord del vaixell de guerra.

Al vespre, el governador civil va manifestar que els referits sindicalistes, que són 36, anaven destinats al castell de la Mola, de Mahó, cap on va salpar el «Giraldà» a entrada de fosc. Afegí que no era una deportació, sinó un canvi de residència a menys de 250 quilòmetres, com autoritza la llei vigent.

Els sindicalistes embarcats en el «Giraldà» són els següents:

Salvador Seguí Rubinat, Manuel Salvador Serrano, Camil Pinol Oriol, Francesc Comas Pages, Vicens Botella Moya, Narcís Vidal Cucarella, Eusebi Manzanera Barrera, Martí Barrera Maresma, Miquel Abós Serna, Antoni Soler Cuadrat, Josep Vidiu Vall, Enric Rueda López, Anicet López Delmau, Emili Albaricás Alorda, Jaume Albaricás Descarrega, Manuel Núñez Garcia, Sadurni Meca González, Dionís Arolas Batlle, Antoni Ocaña Martí, Josep Soler Guillemat, Manuel Castellaras Domingo, Josep Francesc Jaque, Josep Roig Rodó, Guillem Vales Bruguera, Daniel Rebull Cabré, Josep Antoni Gómez Vicente, Eusebi Jorge Sánchez, Salvador Pascual Mascaro, Antoni Calomarde Costa, Salvador Caracena Díaz, Ramon Recasens Miret, Francesc Arin Simó, Jesús Vega Fernandez, Lluís Companys Jover i Antoni Amador Obón.

Segons el governador, aquest trasllat de sindicalistes significats obeeix a una mesura de prudència. Donada l'excitació dels ànims i les rancúnies que hi ha, la seva mateixa significació és un perill constant per a ells, i allunyant-los de Barcelona s'evita per de prompte aquest perill.

Afegí que sentia molt no haver procedit a la detenció del senyor Layret, com tenia el propòsit, no havent-ho fet en consideració al seu caràcter de diputat primer i de candidat després. D'haver estat detingut el senyor Layret, no hauria passat la tragèdia d'ahir vespre.

EL SEXE FEMLE

La policia va tenir notícia que els individus que formen els grups d'acció sindicalista, o sia els terroristes, a fi d'evitar contratemps en els escorcolls, no duen les armes al damunt, sinó que les feien dur per dones, les quals les portaven en mans d'aquells en el moment oportú.

Advertida la policia, va detenir en diferents punts sis dones, les quals foren portades a les delegacions corresponents i allí escorcollades per matrones requerides a l'efecte.

Cinc d'aquelles dones duïen una pistola Star cadascuna. La sisena no duia una pistola; en duïa dues.

Les sis dones han ingressat a la presó.

AGRESSIO A LA GUARDIA CIVIL A TERRASSA

A les tres de la tarda, en el pont dit de Vacarisses, unes parelles de la guàrdia civil feien escorcolls, havent s'hi format uns grups.

D'un d'aquests grups se separà un individu que s'amagà en un barranc i engegà uns quants trets contra la guàrdia civil.

Aquesta contestà també a trets i ferí l'agressor, travessant-li una cuixa.

Fou conduït al Centre Mediu de

En Francesc Layret

En Francesc Layret i Foix estudià a la Facultat de Dret de Barcelona. Fou un alumne aprofitat, retentint les llicions amb molta memòria.

En les turbulències estudiantils del començament de segle hi tenia sempre una part activa, malgrat els seus impediments físics. Algunes vegades fou víctima de les carregues de la força pública.

Aviat sobressortí com a orador, afilant-se al partit republicà. De la seva ideologia sobressortí prompte l'ideal democràtic i laïcista, que ha mantingut sempre malgrat les seves evolucions en altres terrenys.

L'any 1903 donà a la Fraternitat Republicana de la Granvia una conferència contra les Bases de Manresa. A la Joventut Escolar Republicana fou prompte gairebé el seu leader.

Pel novembre de 1905, com a premi a la seva acció propagandista, la Unió Republicana l'elegí regidor pel districte setè. A primer de gener de 1906 el Consistori el feu tercer tinent d'alcalde.

Produït el moviment de Solidaritat Catalana, es decantà del costat patriòtic, i amb aquest motiu rebé violentes diatribes dels radicals. El president, al Saló de Cent, l'any 1907 la reunió de les forces vives de Barcelona per acabar amb el terrorisme de les bombes.

El desembre de 1908 anà en candidatura solidària per a diputat a Corts per Barcelona, no sortint elegit.

Pel 1909 solidaris i antisolidaris restaren empatats a l'Ajuntament. Per

tres vegades seguides la sort afavorí al senyor Layret per a la primera vara.

Acabat el seu comès d'edil, en el qual càrrec tingué rellevant tasca en la confecció del cèlebre pressupost de cultura. Formà part del partit de Unió Federal Nacionalista Republicana. Es troba en la desagradable topada de Granollers entre republicans i carlins.

Dintre de la U. F. N. R. combaté a sang i a foc la tendència d'aproximar-se al lerrouisme. Així accentuà el seu nacionalisme. Recordem un interessant discurs seu al Tivoli en defensa del dret català.

Consumada la unió amb En Lerroux, ell constituï el Bloc Republicà.

Es presentà candidat per regidor al districte VIII i per diputat a Corts a Granollers, Girona, dues vegades per Barcelona, no sortint més elegit fins que en l'última legislatura sortí per Sabadell.

En els darrers temps, dins del Partit Republicà Català, continuador del Bloc, accentuà els seus ideals avançats, arribant a demanar l'adhesió a la Tercera Internacional.

Les seves relacions amb les organitzacions obreres foren que defensés diversos sindicalistes davant els tribunals per la seva condició de lletrat.

Molt més es podria dir d'En Francesc Layret, però la seva personalitat era prou coneguda per a necessitar detalls.

Descansi en pau el polític català.

Terrassa i allí li feren la primera cura, essent després conduït a l'Hospital, a disposició de l'autoritat militar.

Es diu Claudi Giralt Amiguet, de 27 anys.

Hi ha dos detinguts més. El cap de la guàrdia civil de Terrassa va comunicar aquest fet al Govern civil, dient que havent sabut que uns obrers volien celebrar una reunió clandestina als afores, van anar-hi dues parelles, les quals, van sorprendre la dita reunió, i quan escorcollaven alguns dels allis sorpresos es va produir l'incident referit.

El Claudi Giralt va dirigir de primer frases injurioses als civils i després va fer foc, d'una distància de 150 metres. Un dels guàrdies va tirar dos trets i el va ferir.

DETENCIONS A TERRASSA

A Terrassa han estat detinguts i han ingressat a la presó dues noies obreres, que insultaren als guàrdies civils que prestaven servei de vigilància.

Les dues detingudes han estat posades a disposició de l'autoritat militar.

ELS DETALLISTES DE CARBÓ

El Gremi de Detallistes de Carbó de Barcelona, fa avinent al públic que des del darrer dilluns ha desistit de la campanya que havia emprès en bé del públic mitjançant comissions, les quals vetllaven a la via pública la forma a preu que es realitzaven les vendes de l'esmentat combustible per evitar que anés augmentant el preu, puix han estat prohibides les dites comissions pel governador civil, i com sigui que d'acord a la nota oficial de la Junta de Subsistències, publicada en la premsa el dia 20 del propassat mes de novembre, tant el preu com l'estoc de carbó en aquesta ciutat depenen del transport, i és per tant, l'esmentat combustible de lliure contractació.

Invitem a tots els detallistes a la reunió que se celebrarà demà, al local del carrer de l'Hospital, 131, interior, a les sis de la tarda, per a donar-los compte de les gestions realitzades per la ponència.

FABRIQUES QUE PAREN

Avui han parat algunes fàbriques i obres, sembla que com a protesta per l'assassinat del senyor Layret.

També han parat alguns tallers de metal·lúrgia, si bé s'ha de tenir en compte que n'hi ha que fan festa per ésser Sant Eloi. No obstant, es parla de que el metal·lúrgic estan

descontents del dictamen de la comissió tècnica.

No es té notícia de cap incident.

A Sabadell hi ha vaga general de 24 hores, també per protesta de l'atemptat referit.

ELS QUE SON A MAHO

Preguntat el governador si els sindicalistes portats a Mahó estarien comunicats o bé podrien rebre visites, contestà que estaven a disposició del governador de les Balears i era aquest el que havia de determinar el règim a què quedaven subjectes.

FRAU DE PA

Havent arribat a notícia del governador que de Vich, Torelló i Sant Quirze sortien grans quantitats de pa, fet amb farina intervinguda, cap a pobles d'altra província, ordenà al comandant de la línia de la guàrdia civil que tramités la denúncia, la qual ha resultat comprovada.

Així que es tinguin tots els noms dels infractors i la importància de la infracció, seran aplicades les sancions corresponents amb tot rigor, les quals sancions són multa i suspensió del repartiment de farina intervinguda, perquè, per de prompte, l'operació aquesta suposa un frau a l'Estat.

NO FALTARÀ PA

Al Govern civil ens han dit que, degut a gestions del governador, l'Estat té adjudicat a aquesta província blat suficient per a dos mesos.

N'hi ha actualment a Barcelona 8.000 tones, estant-ne en camí més de 30.000 i se n'estan carregant en els ports d'origen 10.400, o sia 44.000 tones que seran a Barcelona dintre el corrent mes.

CONTRA ELS SOFISTICADORS

Per ordre del delegat governatiu de Proveïments han estat recollides a l'estació del Nord mostres de llet procedents de Granollers, Llíssa d'Amunt, Parets i les Franqueses i tramesses al Laboratori Municipal perquè siguin analitzades.

VAGA GENERAL A SABADELL

Avui, a les vuit del matí, han abandonat les fàbriques i tallers els obrers de l'Art Fabril i del ram de transports, essent l'atur general a la ciutat, com a protesta contra l'assassinat d'En Layret.

En el Circol Republicà Federal onjava la bandera a mig pal, amb una llaceta negra i amb els llums coberts de gastes.

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

Les vagues, avui

Les vagues declarades com a protestes contra el trasllat dels sindicats a Mahó, s'han generalitzat aquesta tarda especialment en les grans fàbriques i tallers. En molts d'ells es continua treballant.

A la Maquinista Terrestre i Marítima han treballat 900 operaris fins a les dotze. A les dues n'hi han entrat 600.

Al «Vulcano» n'hi han treballat 400 fins a les dotze i a les dues n'han entrat 200.

A les drassanes de la Mediterrània vaguen els 250 obrers des del matí. En un taller del carrer de Ginebra vaguen 290 metal·lúrgics des de les nou del matí.

Les vagues dels dies anteriors segueixen igual, excepció d'una fàbrica de bosses de paper i sobres del carrer de les Moles, on la vaga s'ha solucionat.

En un taller de bocois de Sant Martí s'han declarat en vaga 82 obrers per no haver-se posat d'acord amb el patró respecte a la distribució del treball.

Robatori

En un bar del carrer de València, dos desconeguts han furat un bitllet de 1.000 pessetes a don Lluís Parcal.

A donya Teresa Lauret li robaron un moneder contenint 1.800 pessetes, al carrer del Dr. Dou. S'ignoren els autors.

A don Andreu Ferrer, dos desconeguts li timaren 10.000 pessetes, al carrer de la Boqueria, i al carrer de Carders uns altres dos en timaren 375 a Vicens Pérez.

Detenció

La policia ha detingut a Enric Pallares, Vicens Cascó Cuartero i Leonor Tablado González, sindicalistes, suposats del grup d'acció ocupant-los documents d'importància, una Star amb dos carregadors i 15 capsulles.

El primer fugí pels terrats saltant al carrer, però fou agafat.

L'enterrament del sindicalista Batalla

A les tres ha sortit de l'Hospital Clínic l'enterrament del cadàver del sindicalista Batalla, assassinat a la Granvia.

Ha seguit pels carrers d'Urgell, Cortis, Plaça d'Espanya, Creu Coberta i Sans, cap el Cementiri de Sans (carretera d'Esplugues).

A la sortida l'acompanyaren un centenar d'obers, i al carrer de Cortis se n'hi ha afegit un altre centenar.

Tiroteig

Aquesta tarda, a Terrassa, en el lloc de la carretera a Barcelona, anomenat «Les Fonts», ha estat tirotejat un automòbil que se suposa anava cap a Barcelona, el qual ha seguit el seu camí a tota marxa.

S'ignora qui anava i si hi hagué desgràcies.

PENINSULA

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 11, 2 tarda.

El cap del Govern, en rebre els periodistes, els ha manifestat que havia rebut telegrams de Centres, Cambres de Comerç i representacions de Catalunya, agraint al Govern la resolució que adoptà en l'últim Consell i que ha posat fi a l'estat d'alarma en que es trobava la banca barcelonina.

També hem rebut notícies — ha afegit el president — de la grandiosa rebuda dispensada, a Xile, a la missió espanyola, que contribuirà a estreynar els vincles de confraternitat del nostre país amb els pobles hispano-americans.

Correspondent a les demostracions d'afecte fetes, a Buenos Aires, al «Reina Regente», a Cadix s'ha fet una afectuosa rebuda a la fragata «Presidente Sarmiento», en honor dels tripulants de la qual es preparen grans festes, a les quals s'uniran els elements civils, de l'exèrcit i de la marina.

Ha afegit el senyor Dato:

«He rebut notícies oficials de Barcelona coincidint amb les de la premsa, sobre les deportacions i l'atemptat comès contra el senyor Layret.

El Govern realitza els majors esforços per acabar amb aqueixos crims que tota consciència honrada repugna, i dels quals són les primeres víctimes els mateixos obrers, als quals es vol sotmetre a un intolerable matorisme, acabant amb llur llibertat de treball.

El senyor Layret, de la mort del qual ha parlat el cap del Govern, fou ferit per un home vestit amb brusa blava, que es destacà d'un petit grup.

Ha dit també el president que sembla assegurat l'abastiment de pa a Madrid.

També ha manifestat que segueix preparant-se el destacament que ha d'anar a Lituània.

El seu comandant, senyor Galarza, arriba ahir del Ferrol, i sortirà demà cap a Cartagena.

El senyor Galarza diu que les classes de tropa s'ofereixen voluntàries per a formar part d'aquesta expedició.

DE GOVERNACIO

El subsecretari de Governació, senyor Wais, ha manifestat al migdia que les notícies rebudes de Sevilla donaven compte de regnar tranquil·litat absoluta, tot i continuar la vaga general.

El comerç està obert i el trànsit rodut no s'ha interromput.

Al port han entrat al treball molts més obrers que en dies anteriors.

Al·ludint a Saragossa ha dit el senyor Wais que podia considerar-se acabada la vaga de sucres, per haver entrat al treball els obrers de les fàbriques d'Epila, Alagon i Casetas.

De Barcelona—ha afegit el senyor Wais—no hi ha res.

«No té coneixement d'haver-se declarat la vaga general a Sabadell, com a protesta per la mort del senyor Layret—ha preguntat un reporter.

«No; no hem rebut cap notícia oficial, ni ha passat per aquí cap coneixement de despatx de premsa en aqueix sentit.

L'EXPORTACIO D'OLI

El ministre d'Hisenda ha manifestat avui que havia rebut una comunicació dels productors de Tortosa sol·licitant la lliure exportació de l'oli, sense altra limitació que els drets aranzelsaris que s'estableixin pel Govern, però sense necessitat de deixar dipòsit, ni altres condicions proposades per altres exportadors d'oli.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica: Reials decrets d'Hisenda fixant en les quantitats que s'indiquen els capitals que han de servir de base a la liquidació de la cuota que correspon exigir per contribució mínima, sobre els deutes de la riquesa mobiliaria a les societats estrangeres que es mencionen.

Reial Ordre prorrogant per quinze dies la llicència que per malalt es troba disfrutant don Joan Danis Navarro, auxiliar de primera classe de l'Administració de Contribucions de Barcelona.

Altra assenyalant el recarrec que deu satisfer en el mes actual les liquidacions de drets d'aranzels que es facin efectius en moneda de plata o bitllets.

ATEMPTAT A FUENTE-ALAMO

Cartagena. —Comuniquen de Fuente-Alamo que una banda formada per catorze escopeters, capitanejats pel llicenciat de presidi Ruiz Soler, i Bruno, fill del famós bacic ciervista, es situa davant de l'Ajuntament, en un magatzem propietat de l'ex-ministre senyor Maestre, i des d'allí va fer una descàrrega, ferint greument el secretari de l'Ajuntament, don Josep Ledesma.

Un dels criminals, anomenat Isidor Oliva, intenta rematar el ferit a punyalades.

L'en privaren un caporal de la guàrdia civil i alguns veïns, que, horroritzats, encara que no sorpresos, presenciaren el succés.

Dels detinguts, tres foren alliberats immediatament pel jutge municipal.

Altres dels assassins ha vingut a Cartagena per a informar el senyor Maestre de l'ocorregut.

Fou detingut, però el senyor Maestre el garantí, i fou posat en llibertat provisional.

El jutge s'ha traslladat a Fuente-Alamo amb forces de seguretat.

Amb l'objecte d'impedir que sortissin de Fuente-Alamo notícies del crim, els autors de l'assassinat tallaren els fils telegràfics.

Per a impedir majors salvatjades arribaren forces de la guàrdia civil, que foren insultades.

El veïnat està indignat.

INSTANCIA DE LA CAMBRA DE COMERÇ

Madrid, 1, 4'15 tarda.

La instància presentada per la Cambra de Comerç de Madrid al ministre d'Hisenda, diu així:

«Excmo. Sr.:

En la «Gaceta» del dia 28 se publicà una Real Orden del ministerio de su digno cargo disponiendo la elevación de derechos de las partidas del arancel que figuran en la relación que se publica y que habrán de exigirse por las Aduanas desde el tercer día de subpublicación; es decir, desde mañana.

Aun cuando la Cámara de Comercio y su presidente como representantes de la misma en la Junta de Aranceles y Valoraciones, siempre ha sostenido un criterio contrario a la elevación de las tarifas, en el presente caso no puede menos que acatar la disposición del Gobierno, que nace de un justo derecho de legítima defensa para amparar intereses desconocidos o menospreciados por naciones extranjeras.

Nuestra vida económica nacional exige en determinados momentos, y este es sin disputa uno de ellos, el que nos apercibamos a la defensa con las armas que nos proporciona el arancel, a fin de que las relaciones internacionales comerciales se rijan por un principio de equitativa reciprocidad.

Esta ha sido la intervención del Gobierno y no podemos regatear por ello nuestro aplauso, pero en su ejecución encontramos un defecto fundamental que no dudamos ha de ser inmediatamente subsanado para que la medida rinda la eficacia que se desea, sin perjudicar precisamente a aquello que se pretende proteger; es decir, al comercio en general español.

Dado lo perentorio del plazo fijado para que comience a regir la nueva elevación de tarifas, es indiscutible que esta recaera íntegramente sobre el comercio español, porque en la forma en que se realizan las transacciones comerciales no habrá medio de rescindir los contratos efectuados y los cálculos y previsiones sobre estos contratos quedarán defraudados por hallarse en camino las mercancías compradas, que estarán sujetas a un derecho prohibitivo cuyas consecuencias afectarán solo a los españoles, ya que las mercancías viajan siempre a cuenta y riesgo del consignatario.

En vista de todo lo anterior, la Cámara de Comercio replica a V. E. se sirva acordar que la nueva disposición rija desde el primero de enero, señalando esta prórroga para dar tiempo a que entren en España las mercancías propiedad de españoles que se hallan en camino, haciendo notar que este plazo de un mes, que antes hubiera sido excesivo, tal vez sea corto en las presentes circunstancias en que la perturbación del tráfico es igualmente intensa en España que en el extranjero.

Dios guarde a V. E. muchos años. Madrid, 30 de noviembre de 1920. —El Presidente, Carlos Prast. —El secretario general, José María González.

EL RECARREC DELS DRETS DE DUANES

La «Gaceta» publica la següent disposició:

«Ilmo. Sr.:

«En cumplimiento de lo dispuesto en el Real decreto de 10 y Real orden de 11 de agosto último;

Vista la cotización de la onza «Troy» de oro fino en el mercado de Londres y el promedio en la Bolsa de Madrid de la libra esterlina en giros a la vista sobre aquella plaza durante los días 24 de octubre al 23 de noviembre del corriente año, ambos inclusive;

S. M. el Rey (q. D. g.), conformándose con lo propuesto por esa Dirección general, se ha servido disponer

que el recargo que debe cobrarse por las Aduanas en las liquidaciones de los derechos correspondientes a las mercancías importadas o exportadas por las mismas durante el mes de diciembre próximo venidero, cuyo pago haya de ser efectuado en moneda de plata española o en billetes del Banco de España, en vez de hacerse en moneda de oro, será de 43'77 por ciento.

De Real orden lo digo a V. S. para su conocimiento y demás efectos.

Madrid, 30 de noviembre de 1920. Domínguez Pascual.

Señor Director general de Aduanas.»

CRIM SOCIAL A VITORIA

Vitoria. —Co ma conseqüència del fracàs sindicalista en el desenrotllament de la vaga de la Sucreria Alavesa, s'ha comès un crim social.

A dos quarts de quatre s'han trobat a les immediacions de les ruïnes del convent de Santo Domingo dos grups d'obers, un format pels que treballen a la Sucreria i un altre pels vaguistes de la mateixa fàbrica que esperaven a aquells a la sortida de la primera jornada.

Entre tots dos grups es creuaren alguns trets, resultant mort Victorià José Elejalde, de 18 anys, natural de Arriaga.

COMUNICATS

El Banc de Catalunya trameta ahir a La Epoca, de Madrid, les següents ratlles:

«Sr. Director de La Epoca

Madrid

Según telegrama publicado en prensa Barcelona, el periódico de su digna dirección ha dicho que se había prestado especial ayuda al BANCO DE CATALUNYA como uno de los que más sentían la crisis que se atravesaba en nuestro país. — Stop. — EL BANCO DE CATALUNYA, que aplaude las medidas tomadas por el Gobierno para solucionar la crisis, no ha recibido hasta ahora auxilio alguno del Gobierno ni del BANCO DE ESPAÑA. Como esta es una rectificación que no se espera del favor ni del consentimiento ajeno, puedo añadir que esta Sucursal del BANCO DE ESPAÑA no ha descontado nada absolutamente durante su actuación al BANCO DE CATALUNYA, el cual todavía no ha solicitado su clasificación en el BANCO DE ESPAÑA. — Stop. — La Dirección del BANCO DE CATALUNYA apela a la caballerosidad de V. para que La Epoca, haciendo honor a la previsión y firmeza que ha demostrado el BANCO DE CATALUNYA sosteniendo una posición normalísima en estos momentos, no se limitará a publicar en lugar visible esta rectificación, sino que procurará destruir el pernicioso efecto que podrían producir sus afirmaciones de V. absolutamente erróneas. — El Director: Evaristo Fabregas.»

Publicacions rebudes

«La Industria Española». Orgue de la Cambra de la Indústria. Número 44.

«España». Setmanari de la vida

ATEMPTAT A SAN SEBASTIAN

San Sebastian. — Ha ingressat a l'Hospital l'obrer Daniel Merino, víctima del primer atemptat social comès en aquesta província.

El Merino treballava en un taller de tusteria del poble de Villafranca, fou ferit d'un tret al pit per un subjecte anomenat Lescano, president del Sindicat únic, del qual s'havia donat de baixa el Merino.

LA VAGA DE SEVILLA

Sevilla. — Persisteix la tranquil·litat completa.

Pels carrers patrullen forces de la guàrdia civil i de seguretat armada de tercerols.

Alarmat el veïnat pels anuncis de vaga general, ha acudit a les fleques, agitant-se en pocs moments el pa.

La Federació local ha tramès una nota als diaris dient que per acord de la dita Federació l'atur no és general, puix es deixa que treballin els oficis que afecten als serveis públics, com transports, alimentació i dependència mercantil.

E l'Sindicat de metal·lúrgics ha publicat una nota dirigida als patrons amb les següents bases: Reconeixement del Sindicat i dels delegats a les fàbriques, solució satisfactòria de tots els conflictes plantejats, llibertat dels presos per delictes socials, abolició del treball a preu fet, etc.

nacional. Números 290 i 291.

«Mercurio». Revista comercial ibero-americana.

«Butlletí de la Lliga de Societats de la Creu Roja de Ginebra». Número 1. Volum segon.

«Iberica». Revista dedicada al progrés de les ciències i llurs aplicacions. El número 354 publica el següent sumari:

Laboratorio de investigaciones biológicas de Zaragoza. — Real Academia de C. y A. de Barcelona. — Un hulecho nuevo. — V Congreso de Urología. — Molinos vascos. — Conferencia de los doctores Gallemaerts y Barraquer. — R. A. de C. de Madrid. — Distinción al Sr. Caragol. — Misión española a Chile. — Uruguay. Barcos automóviles. — Vuelta de Europa en aeroplano. — Vacunación contra la fiebre mediterránea. — Algunos en la piel de las ballenas. — Los terremotos de Italia. — Premios Nobel. — Observaciones de una aurora boreal. — Navegación para la entrada y salida de los puertos. — Congreso científico en Honolulu y visita al Kilauea, M. Saderra, S. — Estudio de algunos esquistos bituminosos españoles, E. Vitoria, S. J. — Nota astronómica para diciembre. — Bibliografía.

«Revista franciscana». Número 791.

«El Ebro». Revista aragonesa. Número 42.

«Las Antillas». Revista literaria, dirigida por Sergi Cuervas Zecura, publicada a l'Havana. Número 1.

«La Revista Vinícola y de Agricultura». Número 23.

«Cultura i Treball», portant-veu de l'Institut d'Alumnes de l'Escola Elemental del Treball. Número 4.

«Revista Popular». Número 2594.

«Era Bouts dera Mountainho», orgue dels felibres gascons de Balentíno. Conté poesies, fotografies i altres textos referents al mariscal Foch, país il·lustre dels felibres gascons.

BIBLIOTECA LITERARIA

HA SORTIT

Goetz de Berlichingen

GOETHE

Traducció de MANUEL RAYENTÓS

Preu 3'50 pessetes

De Madrid estant

Els problemes de Catalunya i els homes d'Espanya

Opinions del comte de Romanones respecte al terrorisme, al problema social i al nacionalisme

Comença, amb aquest d'avui, un conjunt d'articles en els quals s'apiraran fidelissimament transcrivint les opinions dels homes polítics d'Espanya en què que la referència als problemes vius que avui sobresurten a Catalunya.

No cal fer la presentació del primer que avui desfila davant la nostra pantalla. Ja coneixem els il·legitims el comte de Romanones.

TERRORISME

—El terrorisme té dos aspectes — diu l'ex-president del Consell — un de general i un de particular, local, que és el terrorisme de Barcelona.

Jo haig de confessar que aquest problema greu em preocupa profundament, no sols per la virulència del dany, sinó també per les seves derivacions funestes en un ordre polític general. És una error — cal insistir sempre en això — suposar que el problema terrorista ha ofegat a Catalunya la qüestió autonomista. El problema autonomista subsisteix íntegrament, viu, real, encara que latent. L'únic que passa és que el terrorisme és ara una excoerció més punyent, més viva, que preocupa en primer terme, però que no esborra ni anul·la l'altre problema, que és permanent.

Doncs bé; amb la política del Govern central, fracassada fins avui en què que respecta al terrorisme que emetina l'ànima de Catalunya, s'interfereix un dany molt greu, que si no troba correcció ben aviat, pot devenir irreparable. Si la política dels governs aconseguís l'aiguatament i la legalitat, la repressió dels crims i l'abolició llur, el problema catalanista podria trobar o cercar una solució en els camins de confiança en el Govern. D'altra manera, amb la política d'ara, no es va sinó a fer definitiva i justificada la desconfiança de Catalunya envers uns homes i una política que no saben emparar-la, que són impotents per a restablir en ella la normalitat, la qual cosa faria de molt difícil solució el problema autonòmic dintre termes amistosos.

Heu's aquí la primera raó que cal tenir en compte, en considerar les derivacions d'aquest problema. Cal, doncs, resoldre, aviat i per complet, la situació anormal plantejada pel terrorisme.

POLITICA DE GOVERN

Però quina és la política de govern que ha de seguir-se en front del terrorisme?

En primer lloc és necessari no oblidar un punt d'obrir, un fonament bàsic, quasi és essencial. Cal exercir una política que, conjuntament, atengui el problema terrorista i la qüestió social.

Hi ha dos procediments. Aquell dels qui creuen que cal atendre el problema sense violències, sense repressions, sense allunyar-se de les normes legals i dels habituals recursos de govern, i aquell altre dels que creuen que ha de fer-se l'aplicació rigorosa i inflexible dels procediments més extrems, adreçant-se als mitjans ordinaris, adoptant la severitat arbitrària de tota mena de recursos.

Jo vaig caure, acusat per uns i a'tres de debilitat, de complacència, de manca d'energia. No vull girar els ulls enrera, no vull recordar aquella crisi. Però haig de dir que en el canvi de procediments no he sabut veure la millora.

Imaginem el cas d'un malalt. El metge de la família, davant el parer dels doctors cridats a consulta, es resigna que la seva terapèutica — que en opinió dels col·legues perjudica el malalt — sigui substituïda per un procediment curatiu del tot contrari. Però, aquesta nova terapèutica ja pujar de febre el malalt, que a ulls vistes va morint-se irremediament. Serà molt difícil convèncer el metge de la família que aquell nou sistema de curació és millor que el seu. I jo puc dir que vaig registrar en el meu temps un crim social i que avui se'n registren almenys dos cada dia.

I és natural el que està passant. Si aquest problema ho fos només de

policia, com eren alguns, la solució fóra fàcil, i adhoc del tot útils alguns dels procediments emprats. Però no es tracta d'un senzill problema de policia; és un problema més pregon, que té arrels socials ben difundes. L'experiència ha proveït a bastament de fets que palesen ben clarament la inutilitat de moltes de les mesures que haurien estat de molta eficàcia si es tractés tan sols d'un problema de policia.

LA PRESO DE BARCELONA

«No hem estat veient que, precisament els dies en què es tenia empresonats els directores de Juntas de sindicats, els capítols revolucionaris, han estat més nombrosos i perfectament organitzats els crims socials? No hem pogut endevinar que de la preso estant era comodament exercida la direcció dels moviments subversius? Aquelles redades de la policia no servien, doncs, sinó de coartada que s'aprofitava per a establir, davant la llei, una impunitat dels directors. El primer que cal fer és una investigació del que passa a la preso de Barcelona, on han estat possibles tota mena de propagandes i organitzacions, i on, de passada, per mor de les repressions cegues, dels emprigonaments a la lleugera, s'han congruat odis i venjances que han fet, potser, d'homes honrats, terroristes exaltadíssims.

La ineficàcia de semblants procediments és de tota evidència. Perquè si és necessari i és just el càstig dels culpables, la separació dels criminals, és injusta i perillosa la repressió damunt dels que després, per natural reacció irritada, han d'ésser homes amargats, disposats a venjar-se de la injustícia.

CAUSES DE LA PERVERSIO MORAL

Jo condemno francament tot procediment de violència sistemàtica. Si el terrorisme és una perversió moral, aquesta, com totes les perversions morals, ha d'obrir a causes determinades. Daxant de banda el cas patològic, tota maldat humana, tot erim, per perversitat moral que entranxi, obedeix a un motiu, a una causa, a una raó, extraviada, sense dubte, però real.

En el cas del terrorisme, ultra les causes que ja he assenyalat suara, per a establir-les cal que ens fixem en un fet ben simptomàtic.

Malgrat les reiterades protestes dels organismes sindicalistes, malgrat llurs negacions repetides, el fet és que sempre que han estat amb més violència perseguides les Directives dels Sindicats, ha assolit més violència la campanya terrorista. És una reacció criminal amb la qual es pretén ajudar la propaganda, ensems que es vol pendre venjança d'aquells procediments violents, repressius.

Tot això ens demostra que no és pas mitjançant una política de policia i de violència, atenent només la repressió dels crims, com cal cercar la solució d'aquest problema que és a l'hora actual el més greu i el més urgent d'Espanya, sinó anant franca i decididament a l'adopció de mesures legislatives que enfrontin la solució durable i definitiva.

No crec en l'eficàcia de cap altre procediment que no sigui basat en el Dret.

MESURES URGENTS

Per a intentar amb probabilitat d'èxit la solució dels problemes socials és indispensable què que segueix:

Autoritat màxima en el Govern. (Després parlarem d'això.)

Generositat en les despeses que s'originin. És necessari no espaventar-se davant la quantia. Cal tenir en compte que aquesta malaltia de Catalunya és la ruïna de tot Espanya, que molts més milions dels que es poden gastar per a guarir-la, costaria el no poder-ho fer. Perquè la ruïna de Catalunya seria la definitiva decadència d'Espanya.

Reforma del Codi Penal. És evident la seva necessitat urgent. El Codi Penal és fet l'any 70 i avui hi ha

delictes que no hi figuren. És indubtable que en aquests cinquanta anys transcorreguts han sorgit noves formes de delictes que no són dibuixades en el Codi Penal. I aquest és l'únic instrument legal amb què comptem. Un instrument que no respon a la funció que li cal complir.

Reforma de la Llei d'Enjudiciament Criminal, que és una lògica conseqüència de la reforma anterior.

Personalitat del Sindicat únic. Naturalment, jo estic convençut que la desaparició del Sindicat únic hauria estat millor i preferible. Hauria estat, potser, la millor mesura a pendre. Però avui ja és massa tard. Avui no pot fer-se desaparèixer. El que és necessari és que aquest Sindicat únic surti de l'anomalia i de la irresponsabilitat, que sigui un organisme amb el qual pugui discutir-se i tractar-se cara a cara, amb totes les conseqüències d'una legal responsabilitat, que és l'únic mitjà de fer efectiu el càstig en cas d'incompliment. Aleshores, davant un organisme conscient i responsable, la sanció de la llei, l'eficàcia del dret, foren efectives, exemplars i útils, ensems que les reformes adoptades podrien tenir la bondat mateixa de llur permanència.

EXTENSIO DEL MAL

Insisteixo que el mal que està patint Catalunya — i que ja es va estenent — és la malaltia més greu d'Espanya.

Es dolorós que no ho vegi tothom, que hi hagi encara qui cregui que és un mal isolat que només pertorba Catalunya. No. És un mal que està totes les entranyes de tota l'economia nacional, i derivat, com de la font i origen, totes les derivacions econòmiques, financeres i industrials que estem patint. La situació és molt greu. Estem a dos dits de l'abisme. Espanya, que ha passat relativament bé els anys de la guerra, passarà malament els de la postguerra. I si no s'atén amb urgència i eficàcia els problemes de què estic parlant, aviat seran irreparables les derivacions funestes.

JUDICI DE LA POLITICA ACTUAL

En aquestes condicions i tenint en compte tot el que porto dit, m'ha semblat sempre que la concessió del Decret de dissolució és una equivocació flagrant, no solament pel que el Decret en si mateix significa, sinó més essencialment per la política que representa. Quan, com es veu arreu del món, adhoc en països més agitats que el nostre per al problema social amb derivacions revolucionàries, se cerca rodejar els governs del màxim d'autoritat i de la capacitat màxima, jo he de declarar, amb la mà a la consciència que no és un encert ni pot ser-ho ja mai més, tornar a la política, arreu del món fracassada, dels governs homogenis. Ja no és possible que, de cara al país, amb les evolucions que ha sofert el concepte de la política, tinguin autoritat i capacitat governs de partits de programa hermètic, de disciplina fèrria, oberts a un sol cap.

Que això no és una gratuïta afirmació meua ho demostra el que està passant a Europa, on tots els governs són de concentració (adhoc el belgu, que és l'últim que s'ha format), i ho demostra també el que està passant a Espanya. Sis mesos fa que és al Poder el senyor Dato, amb les mateixes autoritat i capacitat que pugui tenir un altre, i no ha fet absolutament res. I és més: jo m'atreveixo a fer una profecia: les noves Cortes seran més estèrils que les anteriors, que ho foren molt, i se separaran sense haver fet cap mena de tasca legislativa.

I és que ja no és possible governar així. Ja han passat a la història els governs de partits i la ideologia que els sustentava. Ara — i a Espanya no hi ha altra remei — calen governs d'amples concentracions, que responen a tots els matisos de l'opinió i que, per la mateixa raó de llurs diferències polítiques, ofeguen la preponderància del sentit polític tal com s'entén a Espanya.

En el meu concepte, aquest és el camí que hauria d'haver-se seguit i el que caldrà seguir a no trigir gaire. Perquè per a tenir l'autoritat màxima i el màxim de capacitat que necessita un govern, no basta la confiança de la Corona.

No s'ha volgut veure així i estem jugant amb foc...

L'AUTONOMIA DE CATALUNYA

Sobre aquest punt, poques paraules, perquè el meu pensament ja és conegut i sóc ja on era. Només deo afegir-li que en totes les reunions que hem celebrat els caps liberals jo he sostingut — sense discrepància de

LES ELECCIONS

L'alcaldia de Sabadell

La nova del nomenament d'alcalde de R. O. atorgué gran concurrència a la sessió que se celebrà el diàluns passat, fins al punt d'ésser insuficient la sala del Consistori.

Els regidors hi assistiren en nombre de 28, esperant que el flamant alcalde es presentés a pendre possessió del càrrec. Les esperances quedaren defraudades per no haver compargut l'interessat, malgrat dels anuncis que havien circulat i dels propòsits que es diu que animen al senyor Cusidó.

Terminat el despatx ordinari es donà lectura del telegrama del governador civil assabentant l'alcalde de Sabadell de la designació d'un regidor per a alcalde de R. O.

L'alcalde, senyor Pascual, explicà com havia rebut la comunicació la nit del diumenge, dia 28, pocs moments abans d'entrar en període electoral, cedint la paraula al senyor Vidal Viñals, el qual, en nom de la majoria, formulà la més enèrgica protesta contra la usurpació d'atribucions comeses per un Govern centralista que, interessant-se molt pel resultat d'unes eleccions concupiscentes, cometia tota mena d'atropells, incloent el de desfer l'obra democràtica dels Ajuntaments, que en de de les facultats que els són pròpies, s'havien nomenat llur president. Però és que la cosa oferia encara una altra anomalia, i és que no sabem — deia el senyor Vidal Viñals — que estigué vacant el càrrec d'alcalde i, per tant, seguí essent alcalde de Sabadell, alcalde de l'Ajuntament i, per tant, alcalde del poble el senyor Pascual, ben entès que l'alcalde imposat ni és ni pot ésser altra cosa que l'alcalde d'un Govern que amb els seus desencerts i ineptituds ha portat el país a un deplorable estat que aixeca la protesta de totes les classes socials. Contra aquest procediment que ens decapita — afegí —, contra aquesta oligarquia que ens desgoverna, l'Ajuntament, que és un organisme essencialment democràtic, per ésser fill del sufragi popular, formula la més sentida protesta, que ho és més, ara que els corrents autonomistes van obrint-se pas, despertant la consciència dels pobles que aspiren i volen el dret de governar-se ells mateixos. Acabà el senyor Vidal Viñals presentant una proposició amb 21 firmes, que és aprovada per unanimitat.

En aquesta proposició s'acorda protestar del Govern i interessar a la Mancomunitat, Diputació, Ajuntaments i parlamentaris la defensa del dret dels Municipis de nomenar-se alcalde.

A aquesta proposició s'hi associen les minories, esperant que l'alcalde de R. O. es presenti a presidir la sessió vinent per acabar la protesta en forma que l'interessat entengui que el poble no el vol ni el necessita, perquè ja té alcalde prou.

Es diu que les vacil·lacions del senyor Cusidó augmenten fins a fer pensar que si no vénen fortes coaccions de's de la U. M. N., podria deixar d'acceptar el càrrec.

ningú — que els liberals no podrien pujar al Poder sense dur en el seu programa, en el lloc dels més preferents, el problema de l'autonomia de Catalunya, sobre el qual, repetixo, el meu pensament ja és conegut.

I res més.

RAFAEL MARQUINA

30-XI-20.

Acte nacionalista a Mataró

A dos quarts de sis de la tarda del diumenge passat va començar el patriòtic acte a la sala de festes del Foment de la Sardana.

En mig d'un fervent entusiasme i amb una nombrosa concurrència, en la qual hi figuraven un bon estol de damiselles, va obrir l'acte el senyor Cabot, president del Foment de la Sardana.

Tot seguit feren patriòtics parlaments els senyors Esparrac, de la Joventut Nacionalista, de Canet de Mar; Pauli Ruença, de «L'intransigent»; Rossetti, de Pineda; Doménech Latorre, de la Joventut N. O. Patria Nova, de Gràcia; Riu, de la Lliga Regionalista de Mataró; Manuel Cisa, de l'Associació Catalana d'Estudiants; doctor Marimon, de Mataró, i el senyor Cabot, que va resumir l'acte.

Després d'ésser aclamats amb en-

En Maristany a Valls

La campanya electoral ha començat sota els millors auspicis. En Maristany és rebut ben falaguerament i amb les millors mostres d'entusiasme. El districte en pes té la plena sensació que aquesta vegada el seu diputat serà nacionalista.

Dissabte, a la nit, tingué lloc a Montblanc la presentació del senyor Maristany als socis de la Joventut Nacionalista. L'espaiosa sala d'actes era plena de gom a gom. Comença els parlaments En Jaume Foraster, el qual explicà l'objecte de la reunió, dedicant eloqüents paraules d'elogi al jove candidat. Parlà després En Tomàs Selva, de Valls, palesant la importància de la lluita actual, i fent veure que la victòria d'En Maristany seria el triomf gloriós del sentit nacionalista del poble català. N'Albert Talavera, de Montblanch, amb paraula justa, recalca la transcendència de la vinent lluita, demanant a tots, la cooperació per assolir la victòria. Finalment, el senyor Maristany, rebut amb grans aplaudiments, pronuncià un parlament cordial i sentit, encès per la flama patriòtica i ungit d'una gran emoció. Els concurrents, tots, sentint el senyor Maristany, deien: Aquest és el nostre diputat.

A la tarda del diumenge se celebrà a l'Associació Catalanista de Valls, l'acte de presentació als companys de la ciutat i comarca. De tots els pobles del voltant acudiren nombroses representacions. La sala presentava un magnífic aspecte. El president de l'entitat, don Joaquim Freixas, digué belles coses sobre l'actuació nacionalista a la ciutat. Va remarcar la tasca constant que han realitzat els nacionalistes al municipi i a la diputació. Ara, diu, és l'hora de la batalla definitiva. S'ha de vèncer el candidat de la U. M. N., alliberant el districte de la vergonya que el representi un element enemic de les aspiracions nacionalistes. Feu un fervorós elogi del senyor Maristany, concedint-li després la paraula. El nostre candidat, féu vibrar novament els entusiasmes amb la seva paraula eloqüent i encesa d'emoció. El seu parlament fou un cant a Catalunya i als seus ideals. Les frases patriòtiques del senyor Maristany li valgueren una ovació xaradora. Els comentaris no podien ésser més optimistes. Tothom augurava al senyor Maristany el més esplèndid triomf.

Vilafranca del Penedès

Amb l'assistència dels delegats de tots els pobles del districte ha estat proclamada la candidatura autonòmica independent de don Pere Garcias Seguí, distingit agricultor i naviler.

Sembla que un aplec de diversos elements apoei decididament la candidatura del senyor Garcias.

Per la seva banda, presenta també la seva candidatura per l'expressat districte, don Josep Zulueta, que fa tants anys el ve representant.

tusiasme tots els oradors, el públic va cantar «Els Segadors» i després es dansaren unes sardanes.

En emprendre la marxa el tren, els joves que marxaren per a tornar a Barcelona feren volelar al vent, durant el viatge, la bandera barrada de la Joventut N. O. Patria Nova, la qual fou aplaudida i saludada amb visques a Catalunya a totes les estacions per on va passar.

Cal esmentar l'esclat d'entusiasme que va motivar l'esmentada bandera de Patria Nova en arribar a l'estació de Premià, lloc on es trobaven els joves excursionistes Antics Alumnes de l'Escola Catalana del carrer de Montcada, els quals, acompanyats del doctor Ribas, antenaren «Els Segadors» i es donaren visques a Catalunya, que foren contestats pels que es trobaven al tren.

LA VEU pot ésser adquirida:

A MADRID: Al quiosc que el diari gràfic «La Tribuna» té establert al carrer d'Alcalá i al quiosc de J. Lerin, davant l'Apolo.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 69.

A VALENCIA: A «La Correspondència de Valencia», Minerva, 7 i 9.

A PALMA DE MALLORCA: Al quiosc Cort.

A PORT-BOU: Francesc Comellas.

A LISBOA: Al Palau Conde d'Almada, Largo S. Domingos, 11.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

ELS CONCERTS

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Orfeó Català

Ja fa molts anys que els concerts de l'Orfeó Català han esdevingut quelcom ja típic, ja nostrat. El públic no es cansa pas d'oír les cançons nostres, les cançons «seves». Les festes corals que l'Orfeó organitza, són, doncs, ja més que concerts pròpiament dits: són batecs nostres, festes nostres, i tots els aficionats, grans i xics, homes humils i poderosos, van a sentir-se units, espiritualment, en les susdites festes, tot escoltant les cançons «llurs», els antics cants que expressen, de faiso bella, llur comú sentir.

El concert del passat diumenge fou el primer dels deu concerts que l'Orfeó Català ha organitzat i que s'efectuaran tots en dies festius a la tarda. Figuraven en el programa, principalment, composicions premiades en la darrera Festa de la Música Catalana. Totes s'executaven en públic per primera vegada. Això sol oferir ja, doncs, el més viu interès. Heu's aquí ara les produccions que ens ocupen:

«El rossinyol missatger», l'«Agneja», cançons populars recollides per mossèn Joan Sala; «Margarida de Castelltersol», Lozano; «Pere Galleries», Pérez; «El petit maridets», Manén; «Pirenenguess», Buxó; «Llevant Déu», Lambert; «Cuiteu, fidels», i «Adoro te devote», Muset.

Entre les susdites composicions, s'imposà tot seguit «El petit maridets», glossa en forma de variacions, d'una cançó popular, d'En Joan Manén. És una obra plena d'humour, de malícia, d'espírit, que no degenera mai, però, en xavacaneria. Hom no hi descobreix tampoc cap efectisme fàcil. Abunden, això sí, en la producció d'En Joan Manén, mantes imitacions pintoresques. El tot revela una traça i una aridesa innegables. La visió de conjunt és, en fi, encantadíssima. L'escriptura resulta sovint, cal confessar-ho, una mica instrumental. Suggereix els timbres i els efectes de l'orquestra. L'obra esmentada esdevé, doncs, difícilíssima de ben cantar. Però l'Orfeó Català no ha reculat mai enfront de les dificultats ni de l'estudi. «El petit maridets» fa gran honor, certament, al nostre repertori ja extens i ben notable, de música coral.

«Margarida de Castelltersol», d'En Climent Lozano, i «Pere Galleries», de Pérez Moya, agradaren força. Amb dues cançons estan ben harmonitzades.

«Llevant Déu», d'En Joan B. Lambert, acusa la mà destra d'un polifonista. L'obra sona molt bé i el seu sentit general és elevadíssim.

Els dos «Cànecs», de mossèn Muset són sentidíssims i reclamen la nau d'una església i l'ambient devot per al qual han estat creats. Heu's aquí excel·lent música religiosa que fuig, es diria, de les «fórmules» ja un xic fredes i gastades de la moderna música per a l'església. Mossèn Muset apareix ben orientat.

La segona part del programa era tota consagrada al cicle de Cançons intitulat «Pirenenguess», del jove mestre Tomàs Buxó.

En Buxó ha progressat força en l'art difícil d'expressar-se mitjançant sons. Les seves sis cançons no tenen pas, naturalment, la mateixa valor.

El «lied» és un dels gèneres de la música que exigeix més puresa expressiva. Els «trucs» d'escriptura, els efectismes de mala mena són aquí tothora inoportuns i, demés, un xic massa visibles. El sentit del músic, el seu lirisme ha d'esclatar en el cas que ens ocupa, amb gran claredat i justesa. En força pàgines de les seves cançons En Buxó ha trobat ja l'expressió que cercava i l'ambient poètic exigit pels bells versos del plorat Maragall. A voltes hom desitjaria en els comentaris, en la glossa pianística, potser un xic més de sobrietat, de concisió.

Les cançons d'En Buxó foren ben cantades per la senyoreta Fornells i N'Emili Vendrell i acompanyades per l'autor.

Ultra les composicions esmentades, l'Orfeó Català cantà pàgines dels mestres Morera, Llongueras, Gibert i Kurt Schindler.

L'harmonització que oírem del mestre Morera («El Pardal»), és formosíssima. El públic demanà la repetició de l'obra sempre bonica que esmentem.

«El molí», la cançó harmonitzada pel nostre company Llongueras, ha

gué de repetir-se. La cançó és bella, és franca, i fa veritablement olor de casa nostra.

L'Orfeó Català cantà també una cançó intitulada «Follia», que ha harmonitzat En Vicens M. de Gibert. Afirmem sense por d'errar-nos, que es tracta d'una de les més belles harmonitzacions que han estat escrites aquests darrers anys. És l'obra, realment, d'un molt delicat artista. Cal que els nostres aficionats, que el nostre públic, i fins que els nostres músics es fixin en aquesta nova i exquisida manera de ben amar i de ben vestir una cançó.

Les cançons del mestre Schindler: «La mivra malaurada» i «Kalinha», agradaren com sempre.

Ja no cal dir que el públic, nombrosíssim, que acudí al Palau de la Música, aplaudí, tothora, amb incansable entusiasme.

F. LI.

Associació d'Amics de la Música

Cicle Beethoven per Blai Net

En la sala d'audicions íntimes del Palau de la Música Catalana tingué lloc el dilluns, dia 29 de novembre, la sessió inaugural d'aquest «cicle», que compendrà l'audició de les XXXII Sonates per a piano, de Beethoven, interpretades pel distingit pianista En Blai Net.

En el programa d'aquesta primera sessió figuraven les «Sonates» op. 2 núm. 1, op. 21 núm. 2 i op. 10 núm. 3. Obres encara de joventut les «Sonates» op. 2 núm. 1 i op. 10 núm. 3, ja que foren escrites per Beethoven entre els 25 i els 28 anys, revelen no obstant, pa el geni futur de l'incomparable mestre de Bonn. La primera, respectuosa encara amb les formes consagrades, forma part de les tres «Sonates» publicades juntes i dedicades a Josep Haydn, i la riquesa dels seus mitjans expressius, no pressentits fins allavors, ja deixa entreveure els intencs d'una potent personalitat.

L'obra 10 núm. 3, escrita ja amb més posterioritat que l'anterior, forma part també d'una sèrie de tres sonates dedicades a la comtessa de Browne. Hi ha en tota aquesta obra una profunda melangia i sembla ella voler xpressar els primers sofriments de la gran ànima beethoveniana.

L'obra 31 núm. 2, forma part d'una sèrie de tres sonates, les primeres publicades després d'haver dit Beethoven al seu amic Krumpholtz, allà cap a les acabades de l'any 1802: «Dara endavant vull avançar vers una nova via». — En efecte, tot revela en ella un altre estat d'esperit. Accent, forma i estil són nous i assenyalen un gran progrés en l'autor. Tot en aquesta sonata parla un llenguatge sincer i apassionat, ple de forta emotivitat.

Ben justes i remarcables foren les interpretacions que En Blai Net sapigué donar a les tres sonates esmentades, que foren exquisidament fruides pel limitat auditori que tingué la sort d'assistir a n'aquesta sessió, verament exquisida. Es solament així en la intimitat d'una sala relativament petita i en la companyia d'un públic seleccionat d'intel·ligents i d'amateurs fidels, que pot gaudir-se intensament la sobirana música de piano del gran Beethoven. No podem avui estendre'ns més sobre aquesta sessió. Ja tindrem lloc de parlar en ocasió de les properes audicions del treball molt interessant d'En Blai Net. Direm no més que el públic selectíssim sortí altament complascent de la sessió. És un veritable concert de l'Associació dels Amics de la Música l'organització d'aquestes seleccionades audicions íntimes. En la nostra extraordinària activitat musical es troaven a mancar.—J. LI.

TEATRE EL DORADO

Orquestra Simfònica de Barcelona

Les Matinées lliques organitzades per l'Associació Musical de Barcelona i confiades a l'Orquestra Simfònica, van esdevenir veritablement populars. La primera del present curs es va veure ben concorreguda. I és ben agraït de constatar que els nostres aficionats acuden, avides, a la majoria de concers importants que hom organitza.

L'Orquestra Simfònica de Barcelona, sota la direcció del mestre Lambe de Grignon, ens oferí una execució ben «cantada» i ben ritmada

de la Primera Simfonia de Beethoven. La interpretació es distingí per la seva seriositat i la seva justesa d'expressió.

La Primera Simfonia, op. 21, en do major, s'executà per primera vegada el dia 2 d'abril del 1800. En crear-la, Beethoven no havia escrit encara gaire per a l'orquestra. Malgrat les ardueses que avui ja no ens sorprenen, però que suscitaren la protesta dels escolàstics del 1800, aquesta simfonia és encara ben filla, que podríem dir-ne, dels mestres que precediren l'autor de la «Novena». És innegablement bonica. El primer temps (llevat del curt «Adagio» amb el qual comença i que fou considerat, de moment, com una heretgia!), és neta, ment escolàstic i no surt pas del mollo prou conegut de la forma «sonata». L'andante cantabile és deliciós. No és pas encara «genial» i tampoc trenca cap forma ja creada, ja adoptada. Apareix rubert de detalls ben curiosos. El tercer temps és ja un veritable «scherzo» ple de vida. El final és també ben viu i recorda el vell Huidon.

En començar la segona part del programa, l'«excel·lent violoncellista» B. Gálvez, tocà molt bé el «Concert» en re, per a violoncel i orquestra, d'Ed. Lalo. El jove violoncellista posseïx un bell so, una afinació justa i un estil ben expressiu. Toca, demés, com un molt expert «músic».

I el concert acabà amb l'execució d'una formosa producció de Brahms: «Obertura tràgica». Havia començat, fem-ho constar, amb una pàgina tothora bella, de Mozart: «La flauta màgica», Obertura.

F. LI.

ATENEU AUTONOMISTA DEL DISTRICTE VI

La Secció de Cultura de l'Ateneu — Estart Folklore de Catalunya — té organitzat un selecte cartell de concerts per a la temporada. El primer va anar a càrrec del violinista En Pere Jofre i de l'acurat pianista Hernández Monjo.

El programa estava integrat per obres dels clàssics Beethoven, Mozart, Schubert, Wieniawsky i dels autors moderns Borràs de Palau, Manén i Sarasate.

Els concertistes estigueren a l'alura de la seva reputació i vàlua. Es feren tots dos aplaudir, especialment en l'execució de la «Leyenda», de Wieniawsky, per l'ajust i també la rigorosa mesura del compàs sense «ritardando» ni «acelerando», que molts «soi disant» virtuosos usen i abusen indegudament amb el fi d'arrancar del públic aplaudiments immerescuts, en detriment de la veritable manera que els clàssics deuen ésser interpretats.

El violinista Jofre va produir un efecte meravellos de «sordina» en l'execució dels arpeigs de caràcter mendelssohnian amb que fineix la «Leyenda».

Fem constar que en les obres extra programa, el públic va tenir ocasió d'admirar la interpretació del «Nocturn número 3», de Chopin, per la delicadesa en ésser executat, com també la «Jota» i l'«Habanera», de Sarasate, per la brillantesa i energia en que foren portades, que valguen al senyor Jofre una gran i espontània ovació. Ultra, el senyor Jofre va ésser molt felicitat per la interpretació a violí — arranament seu — de «Vora, voreta la mar...» del mestre Borràs del Palau, que va honorar l'acte amb la seva presència, essent ovacionat per l'auditori en adonar-se de que assistia al concert.

També és digne d'elogi el pianista senyor Hernández Monjo, que en la «Sonata número 1», de Mozart, va executar-la de manera delicadíssima, delectant amb el bon gust demostrat en dir-la, puix expressa, una preparació artística, que va mereixer justes lloances dels assistents al concert.

En resum. Una festa musical que augura suculents èxits, doncs, el primer concert va ésser de debò un èxit falaguer.

L'Ateneu Autonomista del Districte VI i la seva Secció de Cultura l'Estart Folklore de Catalunya, mereixen molts elogis per saber organitzar aquestes belles manifestacions de difusió musical.

A. B.

ORFEO GRACIENC

Associació Íntima de Concerts

Selectíssima inoblidable sessió d'art la quarta del curs primer que ens oferí el propassat diumenge l'Associació Íntima de Concerts en la sala d'audicions de l'Orfeó Gracienc.

A l'interès que despertava el ben confeccionat i escollit programa s'hi afegia l'atractiu fortíssim d'èsser aquest executat per En Joan Massià, el violinista impecable, l'artista exquisit, acompanyat al piano per En Guillem Gargantà, remarcable pianista.

Confessem ben francament que poques vegades hem sortit d'un concert ple d'una emoció d'art tan forta i a l'ensens tan pura. Sentint el meravellós violí d'En Massià, amb aquella expressió tan justa i amb aquella dolcesa tan sobria i tant captivadora, hom experimenta la sensació de que quelcom de molt extraordinari penetra amb suavitat i invadeix l'ànima. Hom s'entrega immediatament, des de les primeres notes, a l'incomparable encis d'aquell violí que canta i parla amorosament, i amb la més natural senzillesa i amb la més elevada i noble sinceritat. En l'art refinadíssim d'En Massià sentiu vibrar-hi el cor del gran artista.

Per que ho és evidentment un gran artista En Massià. Un artista dels més purs i dels més dignes. Un dels nostres primers i més excepcionals violinistes. Posseïx un mecanisme i una tècnica de l'instrument perfectes i té, demés, el do, tan rar, de saber posar al servei del seu sentiment, sempre equilibradíssim i ple d'elevació.

En aquesta darrera sessió el trobarem senzillament incomparable; sempre dins un ambient de la més alta i més pura musicalitat; sempre segur; sempre just de maticos i d'expressió; sempre fidel a l'esperit de l'obra; sempre impecable d'estil i de sonoritat.

Formaven la primera part del programa la deliciosa «Sonata» en re major, de Haendel, i una «Sarabanda», «Bourrée» i «Double» per a violí sol, que foren una meravella d'execució seriosa i noble.

Omplenava la segona part l'admirable «Sonata» núm. 7, de Beethoven. Ens agradà sobremanera En Massià en l'«Adagio cantabile», que digné d'una manera acabadíssima, i en un continuat transport de sublim inspiració. Per correspondre al just entusiasme del públic fou repetit l'admirable «Scherzo» (Allegro).

Figuraven en la tercera i darrera part del programa: una «Nemanga», de Lalo; «Tambori xinès», de Kreisler; «Poco», de P. Martini; «L'abella», i «Moment musical», de Schubert, i una difícil i molt formosa «Fuga» de Tartini. Després del que ja hem dit, és per demés repetir ara que totes aquestes obres foren interpretades d'una manera excel·lent. Direm no més que el públic, per cert ben nombros i distingit, vibrava amb un entusiasme creixent, obligant a repetir diverses obres d'aquesta part i fent que fos tocat, fora programa, el «Preludi-allegro», de Pugnani-Kreisler, tributant-se al finalitzar aquesta obra una veritable ovació al públic i refinadíssim artista.

En Guillem Gargantà sapigué secundar molt bé al piano l'admirable treball d'En Massià. Tasca delicada i difícil és aquesta de l'acompanyant i mereix per ella En Gargantà els nostres sincers elogis.

En resum: una sessió d'art deliciosa, superba i verament exemplar. — J. LI.

Musicals

Orfeó Montserrat

Prosseguint els treballs preliminars de l'actuació anunciada per l'Orfeó Montserrat, del Centre Moral i Instruïu de Gràcia, per a la campanya d'afirmació espiritual que està organitzant, una d'aquestes darreres nits, el doctor Antoni Batlle, prevere, va donar una conversa íntima als orfeonistes, per al seu millor perfeccionament espiritual, i en conseqüència per al millor profit general.

Shi trobaren presents, ultra la Junta Directiva, el consiliari doctor Marcell Garriga, rector de l'església parroquial de Jesús i el director senyor Pérez Moya, fent la presentació al president de l'Orfeó, senyor Pardini.

La interessant dissertació, escoltada amb suma atenció, va acabar amb grans aplaudiments, essent molt felicitat el doctor Batlle.

L'entitat «Cultura Musical Popular» de la qual és directora artística la il·lustre compositora donya Narcisca Freixas, inaugurarà demà, dijous, a dos quarts de cinc i al Coliseu Pompeu, els «Dijous Infantils», obra memòria portada a cap per l'esforç de una associació que com la C. M. P., que no té altre interès que el cultural.

Necrològica

Aquest matí han tingut lloc els funerals de la virtuosíssima dama donya Dolores Martí Nogué, vídua de don Ramon Albó i Calvaria, que va morir el dia 22 del corrent. El temple de la Concepció estava profusament il·luminat i ornamentat amb draps negres. L'església oferia l'aspecte de les grans solemnitats religioses. Tan nombrosa era la concurrència aplegada, que no hi havia prou lloc per a encabir-la.

S'ha celebrat l'Ofici cantat. La presència del dol l'ocupaven el fill de la difunta, don Ramon Albó i Martí; el secretari del Govern civil, senyor Luengo; el president de l'Audiència, senyor Santandreu; el rector de la parròquia i altres individus de la família de la finada.

Durant l'ofertori, han desfilat nombrosíssimes personalitats i distingides dames, acudint-hi també comissions de nois i noies de diversos asils de la ciutat, acompanyats de monges.

Després de l'Ofici s'han dit les misses, continuant el temple pleníssim.

Els funerals de donya Dolores Martí han estat dels més solenns i ben coneguts que hem vist, essent agraït a la millor prova de les simpaties amb que comptava la finada. Dotada d'unes virtuts exemplars, va saber infiltrar-se als seus fills, els quals l'acompanyaren dignament en la santa fe cristiana i estengueren l'exemple de la caritat, que ella sempre havia practicat.

La religió ha perdut amb donya Dolores Martí una de les bones propagadores i per això no tenim dubte que Déu l'haurà acollida amorosament, premiant-li les moltes bones obres que havia fet en la terra.

Al nostre volgut amic En Ramon Albó li reiterem el reconeixement del condol que experimentem per la mort de la seva mare i que fem extensiu a tota la família.

Per la carn bona i barata

Pels Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat de Catalunya s'està practicant una enquesta prop dels ajuntaments més importants de Catalunya, a l'objecte d'instaurar una modificació de la forma tributària dels escorxadors, la qual podria determinar que la carn fos més barata i de més bon gust.

Actualment, el bestiar que se sacrifica sol ésser extremadament magre.

L'interès de l'abastidor és que els animals siguin de poc pes perquè així obtingui un major nombre de pells i menuts, la qual cosa és la causa de que el bestiar sacrificat sigui magre i, per consegüent, de carn estraganyosa i poc saborosa.

A hores d'ara, són ja molts els municipis que han respost a l'enquesta, co que fa suposar que de la resta dels ajuntaments consultats se'n tindran les dades necessàries per a elaborar la fórmula que permeti obtenir igual quantitat d'ingressos i, al mateix temps, obligar d'una manera indirecta, que solament es puguin sacrificar besties grasses, acabant d'una vegada amb els bistecs que semblen sola de sabata.

Govern civil

EXPROPIACIONS

La «Jefatura» d'Obres públiques, Na. gociat de Ferrocarrils, fa públic que vist l'expedient d'expropiació de terres en terme municipal de Sant Vicens de Castellet, per a la construcció del ferrocarril de Barcelona a Mauresa per Martorell.

Resultant que durant la informació pública es presentà una reclamació de la Societat «Cooperativa Nacional de l'Habitació Popular», demanant una petita variant en el traçat de la línia, amb el fi que no s'ocupin les terres destinades a la construcció de cases barates.

Considerant que la reclamació no conté cap argumentació que degui tenir-se en compte, el governador ha resolt desestimar-la i declarar la necessitat de l'ocupació de les terres que han d'expropiar-se a Sant Vicens de Castellet a donya Neus Espachs, a la Societat «Cooperativa Nacional de l'Habitació Popular» i a don Josep Plans, per a la construcció del dit ferrocarril.

De les terres catalanes

Urgell

SEU D'URGELL. — Ha mort, a l'edat de catorze anys, un fill del nostre amic En Salvador Palau. L'enterrament va constituir una calenta mostra de les moltes simpaties i amistats amb que compta en aquesta ciutat la família Palau. Rebi l'esmentada família, i especialment el pare del noi difunt, senyor Salvador, l'expressió del nostre més sentit condol.

— En mig de gran gatzara i bulliel ha celebrat la festa major del veïnat d'Anserall, que, amb tot, no ha resultat tan animada com anys anteriors, degut a la grisor del temps.

— Es realitzen treballs per a constituir en aquesta ciutat una delegació de «Nostra Parla».

— Hem tingut el gust de saludar al nostre amic En J. Cot, fill del conegut melge don Pere.

— S'ha celebrat l'acostumada fira de bestiar boví, venent-se concorredissimament, i pagant-se vaques i vells a preus molt enlairats.

— Les pluges han estat generals en aquesta comarca, havent-ne caigut també bastanta a les muntanyes veïnes.

— Els mongets blancs, propis d'aquesta contrada, es paguen a 75 pessetes per quartera.

Pla del Llobregat

ESPARRAGUERA. — Es va celebrar a l'Ateneu Nacionalista una vetada a benefici dels soldats fills de la població, Josep Mallorquí i Joan Martí, que serveixen a Centa i Burjassot, respectivament.

Tant pels elements que hi pranguen en part com per la concurrència, fou un èxit.

També a idèntic fi, o la tarda, ha tingut lloc un partit de futbol entre el Club Espanyol i el primer de l'Ateneu. — F. C.

La Costa

VILASSAR DE DALT. — Cada festa es veuen molt concorreguts els festivals recreatius organitzats per la nostra Joventut Nacionalista.

Té anunciada per al dia 5 de desembre un festival de sardanes, per la Principal Barcelonina; per al dia 25, la Peps, de Figueres, i per cap d'any la Principal, de La Bisbal.

De continuar així, aviat tot el poble ballarà sardanes.

ARGENTONA. — En Joan Abril passa per la fonda pena d'haver perdut la seva estimada muller.

A l'enterrament es va demostrar les moltes simpaties que en vida va saber captar-se la difunta.

Acompanyar les despulles mortals hi assistiren representacions del comery i de la colònia estiuenc, formant un acompanyament notables.

De la caixa penjaven sis cintes, les quals eren portades per la Junta de les Senyores de les Conferències de Sant Vicens de Paul, i seguint altres senyores amb blandons.

El Centre Instruït Regionalista també va demostrar a l'amic i soci el molt que se l'estima, assistint-hi al tot els socis.

Acompanyem a l'amic i soci en tan trista pena, aconsellant-li resignació.

Conca de Tremp

TREMP. — Dins de breus dies començarà a funcionar un moti fariher, propietat de l'Municipi de Tremp, i que s'espera serà una regular font d'ingressos per a l'erari municipal.

— Hem rebut la visita pastoral de l'eminent prelat d'aquesta diòcesi Urgell, doctor Justí Guitart.

Se li va tributar en aquesta ciutat

una molt afectuosa i entusiàstica rebuda, com poques vegades s'hagi presentat en aquesta població.

Pla de Bages

MANRESA. — S'ha obert el vice-consolat a Manresa de la República de l'Uruguay.

Té instal·lades les oficines a la Plaça de la Constitució, número 6, i exerceix el càrrec En Ferran Subirana i Pujol.

Penedès

PUIGDALBA. — Aquest pintoresc poble celebrarà la seva festa major durant els dies 4, 5, 6 i 7 de desembre, amb moltes i variades festes.

Hem aquí el programa:

Dia 4. — Al migdia i a la nit, ràpica general de campanes, aviant-se tragues i morietets.

Dia 5. — A les deu del matí, Ofici solemne, amb assistència de les autoritats locals. A les dotze, processó.

A la una, cantada de garlandes a la plaça major. A les quatre, danses a la mateixa plaça major. A les sis, concerts i funció. A les deu, serenata davant de les Cases Consistorials.

A les onze, gran ball al Sindicat Agrícola, amb la sala ricament adornada i esplèndida il·luminació, amenant l'Orquestra Planas, de Martorell.

Dia 6. — A les quatre, concert al saló-café del Sindicat Agrícola, per l'Orquestra Planas. A les sis, ball. A les deu, serenata. A les onze, ball, essent obsequiades les senyoretetes amb valuosos rams i totes.

Dia 7. — A la tarda i a la nit, ball per la mateixa Orquestra Planas.

VILAFRANCA. — En sessió extraordinària de Govern, la Caixa d'Estalvis del Penedès ha resolt definitivament la construcció de cases barates, emprant tot seguit la d'un grup de dotze de les dites cases, puix sembla que pot ja comptar amb un contractista que se n'encarrega.

Si és així, cal felicitar-los de debò, tota vegada que, verament, és de cabdal importància per a la vila poder comptar amb cases o vivendes per a la classe obrera.

Vallès

SABADELL. — Com a comiat de la vida de solter de Joan Arris, el poeta exquisit i estimat amic nostre, s'ha celebrat a l'Acadèmia de Belles Arts una festa cordialíssima, a la qual hi han assistit molts amics del celebrat literat, i en la qual, en parlament i poesies, plens d'afecte i simpatia per a l'autor de «La mare i l'infant» i altres obres notables, han expressat els seus companys tota l'admiraçió i estimació que li professen.

— Ja tenim alcalde de R. O. Es don Antoni Cusidó, regidor que ha fet durant molt temps les delícies de quants l'han tractat, per la seva conversa «pintoresca». És l'únic que podria acceptar el càrrec. Ell, parlant de la possibilitat d'obtenir la vara, ja ho deia als seus amics:

— Soc l'únic «monarca» que hi ha a l'Ajuntament, i, per tant, a mi em correspon.

I, en efecte, l'hi han donat la vara.

Sabadell ja té alcalde de R. O., i alcalde ben «castis», per cert.

Perquè el senyor Cusidó no és, si es vol, home de govern, ni orador, ni polític, però serà un alcalde que delxarà fer.

El senyor Cusidó no sap encara els mals de caps que se li preparen. Fins ara la gent se l'havia pres a broma. Es contaven les seves anècdotes barcelonines, i d'una manera especial la seva presència a les festes de braus al costat de la «manola» castissa, i tothom reia. D'avui en avant tothom el tindrà com a instru-

ment d'uns quants senyors, als quals justament atribuïm el públic, la la divisió que hi ha, d'un temps a aquesta banda, entre la gent d'ordre de Sabadell.

Fundació «Eusebi Patxot i Llagustera»

PREMIS MUSICALS

CONCURS PRIMER. — ANY 1919

Veredict

I. Premi de 1.000 pessetes a les quatre millors sardanes per a cobla empordanesa d'onze instruments. S'adjudica al recull núm. 8: I, «Juny»; II, «Pastoral»; III, «Somnis»; IV, «Recordant». Lema: «Nostra dansa».

II. Premi de 1.000 pessetes a les quatre millors gloses de cançons o ballets populars catalans per a cobla empordanesa d'onze instruments. S'adjudica una quarta part del premi, o siguin 250 pessetes, a la glosa del «Ball dels Gegants» (Solsona), anomenada «Joc» (scherzo), del recull núm. 3. Lema: «Comentaris».

El autor de les obres premiades en aquest Concurs enviarn tan aviat com puguin còpia dels sis primers compassos, acompanyant els seus noms i residència.

El autor premiats seran degudament convocats a recollir els premis en una data compresa dintre dels tres mesos següents a la publicació del present veredict. Els compositors que, en circumstàncies normals i havent estat convocats per tres vegades no es presentin a recollir els premis dintre els tres mesos assenyalats, s'entendrà que renuncien als drets llurs.

Les obres no premiades es retornaran a llurs autors durant els tres mesos següents a la publicació del veredict, mitjançant la presentació del lema i els sis primers compassos. Les que no es retirin durant el dit terme, l'Orfeó Català es desenten del compromís de guardar-les.

En publicar-se alguna de les composicions premiades, serà obligatori estampar en el lloc més escaient, que l'obra ha estat premiada en el Primer Concurs Eusebi Patxot i Llagustera, any, 1919.

En Rafael Patxot i Jubert es reserva el dret de publicar aquelles composicions premiades que bé li sembli, retinent del producte de llur venda les despeses de publicació i deixant a benefici dels autors els rendiments successius.

L'Orfeó Català es reserva el dret de fer executar, sempre que vulgui, les composicions premiades, els manuscrits de les quals passaran a formar part del seu Arxiu-Biblioteca i en cap cas podran sortir-ne. Si l'autor d'alguna de les obres premiades en desitja còpia, l'Orfeó Català li hi farà treure, essent la despesa a càrrec de l'autor.

La propietat de les obres premiades queda a favor de llurs autors.

Antoni Nicolau, Lluís Millet, Marian Vinyas i Vinyas.

Barcelona, primer de desembre de 1920. — Joaquim Cabot, president de l'Orfeó Català; Pasqual Boada, secretari de l'Orfeó Català.

PREMIS MUSICALS

CONCURS SEGON. — ANY 1920

N'Eusebi Patxot i Llagustera, pianista empordanès, natural de Sant Felit de Guixols, morí en aquella ciutat el 12 de juny de 1893, a l'edat de 47 anys.

I el seu fill, En Rafael Patxot i Jubert, volent honorar pietosament i escaient la memòria del seu pare, instituí una fundació amb l'objecte de repartir premis a obres musicals, mitjançant concursos, que vénen con-

vocant-se el dia primer de desembre de cada any.

L'Orfeó Català de Barcelona, havent-se associat als desigs d'En Rafael Patxot i Jubert, i en compliment de l'honrosa comanda d'administrar la Fundació susdita, endreça als compositors catalans el present

Cartell

I. Premi de 1.000 pessetes a la millor Sonata per a piano.

II. Premi de 1.000 pessetes a la millor col·lecció de quatre poemets per a quartet vocal a solo amb acompanyament de piano.

III. Premi de 750 pessetes (extraordinari, sobrant del Concurs anterior) a les tres millors gloses de cançons o ballets populars catalans per a cobla empordanesa d'onze instruments, pròpies per a ésser executades en les festes populars (concert, serenada, etc.) Cada partitura anirà acompanyada de reducció per a piano. A cada una de les gloses premiades li correspondrà una tercera part del premi, o siguin 250 pessetes, entenent-se així que el Jurat podrà adjudicar el premi sencer a un sol recull de tres gloses, repartint-lo entre gloses de diferents reculls o adjudicar la part corresponent a gloses que s'hagin presentat soltes.

El autor de les obres premiades en aquest Concurs han d'ésser fills de terres de llengua catalana (Catalunya, Balears, València, Rosselló, etc.) o han de tenir, almenys, deu anys de residència en alguna de les contrades on es parla la llengua nostra. L'Orfeó Català podrà exigir dels autors premiats la documentació necessària per a justificar aquesta condició.

Les composicions no hauran d'ésser escrites de mà dels mateixos autors, sinó de còpia, procurant-hi la major claredat.

En publicar-se alguna de les composicions premiades, serà obligatori estampar, en el lloc més escaient, que l'obra ha estat premiada en els Concursos Eusebi Patxot i Llagustera, havent així mateix de precisar l'any corresponent.

En Rafael Patxot i Jubert es reserva el dret de publicar aquelles composicions premiades que bé li sembli, retinent del producte de llur venda les despeses de publicació i deixant a benefici dels autors els rendiments successius.

L'Orfeó Català es reserva el dret de fer executar, sempre que vulgui, les composicions premiades, els manuscrits de les quals passaran a formar part del seu Arxiu-Biblioteca i en cap cas podran sortir-ne. Si l'autor d'alguna de les obres premiades en desitja còpia, l'Orfeó Català li hi farà treure, essent la despesa a càrrec de l'autor.

La propietat de les obres premiades queda a favor de llurs autors.

Es potestatiu del Jurat el deixar d'adjudicar els premis, en tot o en part, per raó del magre valer de les obres presentades.

Les composicions, que hauran d'ésser rigorosament inédites, s'enviarn a l'Orfeó Català (carrer Alt de Sant Pere, 13) a nom de Joan Salvat, secretari de la Fundació Eusebi Patxot i Llagustera, i cada una d'elles portarà un lema.

Termes d'admissió: Fins per tot el dia 31 d'agost de 1921.

El veredict del Jurat es farà públic el dia primer de desembre de 1921.

Per a conèixer els autors premiats quan es publiqui el veredict del Jurat, aquest demanarà el trametiment d'uns quants compassos de la composició premiada, acompanyats del nom i residència del guanyador del premi. Els autors premiats seran degudament convocats a recollir els premis en una data compresa dintre dels tres mesos següents a la publicació del veredict. Els compositors que, en circumstàncies normals i havent estat convocats per tres vegades no es presentin a recollir els premis

dintre els tres mesos assenyalats, s'entendrà que renuncien llurs drets.

Les obres no premiades es retornaran a llurs autors durant els tres mesos següents a la publicació del veredict, mitjançant la presentació del lema i els sis primers compassos. Les que no es retirin durant el dit terme, l'Orfeó Català es desenten del compromís de guardar-les.

Formen el Jurat els mestres següents:

Lluís Millet (designat per l'Orfeó Català); Juli Garreta (designat per En Rafael Patxot i Jubert); Domènec Fornis (designat pel Sindicat Musical de Catalunya).

Barcelona, primer de desembre de 1920. — Joaquim Cabot, president de l'Orfeó Català; Pasqual Boada, secretari de l'Orfeó Català.

Els esports

PISCINA BARCELONINA

Hi ha gran expectació per assistir a la conferència que aquest vespre es donarà al Centre de Dependents pel don Jaume Mestres, l'arquitecte que ha fet els plànols de la primera piscina barcelonina que construirà el Club de Natació Barcelona, als socis de la qual entitat va especialment dedicada.

Hi haurà projeccions de plànols, perfils, perspectiva, etc., la qual cosa, atès, demés, l'alt prestigi del conferenciant, justifica l'interès que ha despertat l'acte anunciat.

Serà a les deu de la vetlla.

CONFERENCIA

Interessantíssima promet ésser la conferència que demà, dijous, donarà En Josep A. Tratal al Centre Automista de Dependents del Comerç i de la Indústria sobre el tema «Catalunya en les futures Olimpíades.—La ciència de la victòria».

Aquesta conferència clourà la primera sèrie del cursat organitzat per la Secció Permanent d'Esports i Excursions del Centre i promet veure's sumament concorreguda donada la importància del tema a desenvolupar i la reconeguda competència del conferenciant.

BARCELONA BOXING CLUB

El dilluns vinent, a les deu de la vetlla, tindrà lloc al seu estatge social, carrer de Mercaders, 26, la reunió per a tractar de la reforma d'estatuts de l'Agrupació Esportiva Barcelona Boxing Club.

TIR DE COLOM

El diumenge passat es va celebrar a Alella, per tiradors neofits de la R. Associació de Caçadors de Barcelona, un concurs de Tir de Colom.

Hi prengueren part 13 tiradors.

Primer. Es va tirar una poule de prova a dos coloms.

Segon. Una poule a sis coloms, amb quatre premis, que consistien en quatre copes de plata, cedides pels concurrents.

El primer premi fou guanyat per don Alfons Biosca, al colom vuit; el segon premi, per don Ramon Llusà al nou; el tercer premi, per don Josep Biosca, al deu; i el quart premi, per don Ferran Arruga, a l'onze.

Tercer. Una altra poule amb dos premis, el primer premi fou cedit per la R. Associació de Caçadors de Barcelona, amb una magnífica copa de plata, i el segon, per don Josep Claveria, amb una altra copa de plata. Aquesta poule fou guanyada per don Ferran Arruga, al tercer colom, obtenint el primer premi, quedant en segon lloc al quart colom, don Josep Munera, que va obtenir el segon premi.

Per últim, es va acabar el Concurs amb unes caramboles a braç i sense partit, demostrant un veritable entusiasme en l'esport.

Grans Magatzems

Gisbert Casp, 17 i 19,

EN LIQUIDACIÓ

PRÒXIMAMENT
MAGATZEMS TÍVOLI

GRANS PARTIDES DE BRODATS A PREUS INCREIBLES

TEIXIT a 2'25 pessetes metre

PERCAL a 2'20 pessetes metre

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 30

Vaixells entrats:

Vapor espanyol «Peña Castillo», de Marsella, amb càrrega general, amarrat al moll de Muralla.

Vapor noruec «Kleven», de Newcastle amb carbó, amarrat al moll de Ponent N.

Pallebot espanyol «Villa de Andraitx», de Castelló, amb càrrega general.

Pallebot espanyol «San Francisco», de Santa Pola, amb sal.

Vapor correu espanyol «Mahón», de Mahón, amb càrrega general, correspondència i 10 passatgers, amarrat al moll de Muralla.

Vapor noruec «Fagerborg», de Mazagan, amb faves.

Vapor espanyol «Serafin Ballesteros», d'Avilés, amb carbó, amarrat al moll de Sant Bertran.

Vapor americà «Coldwater», de Baltimore, amb càrrega general, amarrat al moll de Ponent.

Llagut espanyol «Tarragona», de Sant Carles, amb sal i arròs.

Veler danès «Aelgir», d'Islandia, amb bacallà, amarrat al moll de Muralla.

Vaixells despatxats:

Vapor espanyol «Peris Valero», cap a Liverpool, via València.

Vapor correu espanyol «Capità Segarra», cap a Las Palmas i escales.

Vapor correu espanyol «Rey Jaime II», cap a Gènova.

Vapor espanyol «Escalano», cap a Nova York i escales.

Vapor correu espanyol «Rey Jaime I», cap a Palma.

Vapor espanyol «Mar Caribe», cap a Galveston.

Vapor espanyol «Arriluce», cap a Bona.

Vapor francès «Phocéa», cap a Tarragona.

Vapor italià «Bosanka», cap a Venècia.

Bergantí goleta espanyol «Mazagan», cap a València.

Vapor francès «Iberique», cap a Tarragona.

Vapor espanyol «Juliana», cap a Denia.

Llagut espanyol «Lylyta», cap a Palamós.

Vaixells sortits:

Vapors espanyols «Arriluce», «S. Giner» i «Rey Jaime I»; francesos «Anguille» i «Phocéa»; i suec «Holmia».

Remocions:

El vapor «Juliana», que estava amarrat al moll de Ponent N., ha pujat al Dic.

El pallebot portuguès «Senora do Carmo», ha passat del moll de Ponent S. al d'Espanya S.

Del moll de Ponent N. ha estat traslladat al de Ponent E. el vapor belga «Lombardier».

Tomás Mallol Bosch

Passeig de Colon, 17

Telèfs. A. 2312, A. 5069, A. 585

LINIES MEDITERRANEE FRANCES

Per a Cèrte i Marsella.

Carregarà el dia 30 el vapor

GLORIA

Per a Port-Vendres i Cèrte.

Carregarà el dia 1 de desembre el vapor

VICTORIA

LINIA ORIENT

Per al Pireu, Salònica, Constantinoble, Galatz i Varna.

Carregarà el dia 4 de desembre el vapor

LAKE HARESTI

Admetent també càrrega amb coneixement directe i nollit corrent, per a Syra, Chios, Smyrna i Cospoli, amb transbord al Pireu, i per a Bourgas i Constança, amb transbord a Constantinoble.

Per al Pireu, Salònica, Constantinoble, Galatz i Varna.

Carregarà el dia 6 de desembre el vapor

PYTHON

Admetent també càrrega amb coneixement directe i nollit corrent, per a Syra, Chios, Smyrna i Cospoli, amb transbord al Pireu, i per a Bourgas i Constança, amb transbord a Constantinoble.

Per a Marsella, Gènova, Messina, Alexandria, Jaffa, Beyrouth, Tripoli, Latakia, Alexandrette, Mersina i Xipre.

Carregarà el dia 8 de desembre el vapor

LIBERTAS

BORSA DE BARCELONA 1.ª Dbre. de 1920

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat Lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA.—Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 50'00 a 50'15, d'Alacants de 51'15 a 51'10 i a 51'15, d'Andalusos a 39'00, i de Cáceres variable a 31'05 i a 31'10.

A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords de 49'90 a 49'55 i a 50'00, d'Alacants de 51'00 a 50'30 i a 51'20, d'Andalusos a 38'80, Cáceres variable de 31'10 a 31'25, i de Docks a 23'25 i a 23'20.

Cotització de valorstratatsal comptat i no inscrit encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction Light and Power 6%, a 93'50.

Barcelona Traction Light and Power 7%, a 103'00.

Barcelona de Navegació 6%, a 95'00 i 94'00.

Obligacions Espanyola Colonització 6%, a 93'00.

Eléctrica del Cinca 6%, a 87'00.

S. A. Nevillera Espanyola 6%, a 92'25.

Barcelona d'Electricitat 6%, a 92'50.

Asfaltos i Portland «Asland» 7%, a 99'00.

Regiments de Llevant 6%, a 95'00.

Grans Molins Bascos 6%, a 95'50.

Hisp. Amer. d'Electricitat 6%, a 91'00.

Accions Banc Urquijo Català, a 105'50.

Ferrocarrils Catalans 6%, a 93'00.

Cotització: Francs, 46'75; suïssos, 000'00; belgues, 49'50; lliures, 26'78; liras, 28'20; dolars, 7'64; marcs, 11'15, i coronas, 2'40.

Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per guia dels llegidors.

DARRERA SESSIÓ.—Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es fa de Nords de 50'00 a 50'50 i a 50'45, d'Alacants de 51'35 a 51'65 i a 51'60, i d'Andalusos de 39'20 a 39'50.

Diferències de les operacions a terme

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es baixa 0'15 de Nords, 0'20 d'Alacants i 0'35 d'Andalusos.

De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'30 de Nords, 0'45 d'Alacants i 0'50 d'Andalusos.

REBLEI

LINIA NORD-AMERICA

Per a Nova York, Carregarà el dia 1 de desembre el vapor

BACCHUS

Per a Nova York, Carregarà el dia 12 de desembre el vapor

SYLVIA VICTORIA

LINIA PLATA

Per a Buenos Aires i Montevideo, Carregarà el dia 5 de desembre el vapor

GALILEA

LINIA REGNE UNIT

Per a Londres, Carregarà el dia 3 de desembre el vapor

SAN FERNANDO

LINIA PORTUGAL

Per a Lisboa i Oporto, Carregarà el dia 5 de desembre el vapor

MARI

Per a informes, lliur consignatari
T. MALLOL BOSCH
Passeig de Colon, 17
Telèfs. A. 2312, A. 5069, A. 585

LES TARIFES ARANZELARIES

Per la Cambra Mercantil, ha estat cursat al ministre d'Hisenda el següent telegrama:

«Excelentísimo señor ministro de Hacienda.—Madrid.—Cámara Mercantil Barcelona le ruega ampliación plazo para impetrar tarifas arancelarias; rápida premura marcada en R. D. lesiona intereses respetabilísimos, necesitando tiempo suficiente para el retiro de géneros comprados y muchos revendidos al amparo antiguo arancel, no solamente los depositados en Aduanas españolas, sino los que se hallan en camino. Por crear extremadamente lógica la petición, esperamos aclaración en el sentido suplicado.

Le saludan: Cabré, presidente; Reboul, secretario.»

UNIO DE VITICULTORS

DE CATALUNYA

Per a una reunió que se celebrarà a Tarragona demà passat, a les deu del matí, al domicili del Consell Provincial de Forment, han estat convocades per la Junta de Defensa Vitícola de Catalunya totes les entitats agrícoles de la regió, interessades en la venda del vi, pregant també l'assistència de les que per qualsevol motiu no hagin rebut l'esmentada convocatòria.

TRIBUNAL D'OPOSICIONS

Es a Barcelona, ja fa alguns dies, don Alexandre Garcia Martín, sots-director general de Comerç i Indústria, el qual ha vingut amb l'objecte de presidir el tribunal d'oposicions per a cobrir les places vacants al Col·legi Oficial de Pesadors i Mesuradors Públics de Barce-

BANC DE CATALUNYA

(SUCESSORS DE FÀBREGAS I RECASENS)

Rambla dels Estudis, 4 - BARCELONA

VALORS - CUPONS - BANCA - CANVI - GIRS

Caixa d'estalvis

Imposicions corrents,
31 mig per 100 anual.
Imposicions per un any
5 per 100 anual.

lona, oposicions que se celebraren el dissabte últim.

El senyor Garcia Martín ha fet una molt distingida visita a la Cambra de Comerç i Navegació d'aquesta ciutat, el president de la qual, don Joaquim Cabot, acompanyat dels senyors que formen la taula de la dita corporació, el va obsequiar amb un esmorzar íntim a l'Hotel Ritz.

La Junta del Port el va invitar a una visita al mateix.

El diumenge va ésser a Sitges acompanyat del secretari i alt personal de la secretaria de la Cambra de Comerç, i avui serà obsequiat amb una excursió a Montserrat pel Col·legi de Pesadors i Mesuradors.

El senyor sots-director general de Comerç tornarà demà a Madrid.

tala pel literat Jeroni Moliné, «La senyoreta Aritmètica». El repartiment de l'obra és: «Maria», senyora Ortiz; «Lili», senyoreta Fornós; «Senyora Duvernet», senyora Motera; «Justina», senyora Matas; «Elena», senyoreta Pujó; «Senyora Conture», senyora Balestroni; «Senyor Duvernet», senyor Montero; «Gerard», senyor Torrents; «Napoleó Conture», senyor Soler; «Enric Duvernet», senyor Amorós; «De La Perlière», senyor Guitart; «Cherano», senyor Aymatich; «Josep», senyor Martí; «Senyor Conture», senyor Ferrándiz.

Es a París per assumptes artístics el director del Principal Palace, don Ferran Bayés.

El celebrat actor del Teatre Català don Joan Santacana, que, com saben els nostres llegidors, es troba a Sevilla, realitzant una interessant temporada teatral, davant d'una companyia molt notable, ha sol·licitat el permís corresponent per a representar en el Teatre Cervantes, d'aquella capital «El alma es mia», de don Angel Guimerà.

Com tothom sap, aquesta obra fou retirada del cartell en la mateixa ciutat per la companyia Guerrero-Mendoza, arran dels fets ocorreguts a Barcelona durant el darrer mes de maig.

Segons els nostres informes, el gran plebs català ha concedit amablement la referida autorització i l'obra aviat serà posada en escena.

S'annuncia per a molt aviat el benefici de la notable actriu de caràcter Irene Alba, que amb tant d'èxit actua al Teatre Novelat. Es prepara un escollit programa.

L'obra que actualment constitueix l'èxit còmic més gran dels teatres de Madrid, omplint diàriament el teatre Infanta Isabel, és la comèdia en tres actes i en prosa, original de Josep Fernández del Villar, «Alfonso XII, 13», l'exclusiva de la qual ha estat adquirida per l'empresa del Poliorama, i l'estrena de la qual es farà el vinent divendres, a la nit.

Demà, a dos quarts de cinc de la tarda, es farà la inauguració en el Coliseu Pompeia dels «Dijous infantils», organitzats per l'Associació Cultural Popular.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA 29

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	10.15	00.00	00.00			
Futurs:						
Desembre	10.26	10.40	00.00			
Gener	10.26	10.42	00.00			
Març	10.30	10.48	00.00			
Maig	10.35	10.48	00.00			
Juliol	10.38	N.	00.00			

Alexandria	Obriment ahir	Obriment avui	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs						
			Novbre.	20.00		
			Gener	17.25		

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	15.75			
Futurs:				
Desembre	15.22			
Gener	15.04			
Març	15.08			
Maig	15.20			
Juliol	15.22			

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	15.00			
Futurs:				
Desembre	14.65			
Gener	14.44			
Març	14.52			
Maig	14.60			
Juliol	14.47			

Barcelona, 30 de novembre de 1920.

Municipi

Junta de vocals associats

La primera convocatòria ha estat convocada la Junta municipal de Vocals Associats per a demà, i en segona convocatòria per al dia 10, a l'efecte de resoldre sobre els següents assumptes:

Acord municipal relatiu a l'adquisició de l'actiu o de les accions de la Societat General d'Aigües de Barcelona, sota determinades condicions, al·lo que sigui de competència de la Junta municipal.

Acord de l'Ajuntament aprovant el projecte de pressupost extraordinari mat en mèrits de la autorització especial concedida per la llei de 29 d'abril de 1920, i el projecte de pressupost extraordinari format amb càrrecs als fons generals del pressupost ordinari.

Provació de diverses transferències de crèdit dels pressupostos de l'Intervenció d'Exemplar.

Acord d'aprovació de la Comissió de la Borsa dels comptes municipals de l'Exemplar i d'Exemplar d'aquesta ciutat corresponents a l'any 1916.

Ha visitat l'alcalde la Junta Directiva del Montepio de funcionaris municipals «Rius i Taulet», per a donar-los gràcies pel donatiu de 5.000 pessetes concedit al dit Montepio, i oferir el nomenament de president honorari de la dita associació, per al qual fou elegit per aclamació, la qual resolució ha acceptat el senyor Març Domínguez.

Ha visitat l'alcalde una representació del Gremi de ferrers, invitant a la festa religiosa que celebraran en honor del seu patró Sant Eloi. L'alcalde ha delegat la seva representació en el regidor senyor Vilaseca.

humorista francès, també nou a Barcelona:

TREXY

Difluns vinent: Canvi total d'atraccions: **Cooke: Mortimer & Harvey: Reynalda: Chester A. K.: Gealks and Gealks: Frank & Sommer: The Wansley.**

Teatre Català ROMEA

GRAN COMPANYIA CATALANA

Direcció: **Eurlo Giménez**

Avui, dimecres, dia 1. Nit, a tres quarts de deu. Funció organitzada pel **Gremi de Cerrallers i Ferrers de Barcelona**. La divertida comèdia en quatre actes de J. Pous i Pages, **EN JOAN BONHOME**

creació de l'anyerich. — Demà, tarda, l'èxit de l'any.

LA VENTAFocs

Nit: **Tertúlia Catalanista**. Estrena de la divertida comèdia en quatre actes de P. Gavault, traducció de J. Moliné.

LA SENYORETA ARITMETICA

Diumenge, tres grans programes. Tarda, a les tres. «La ventafocs». A dos quarts de sis i vespre, «La senyoreta Aritmética». — Es despatxa a comptaduria.

TEATRE TIVOLI

Companyia d'opereta i sarsuela. Avui, dimecres, nit, a tres quarts de 10, l'òpera còmica en un acte, música del mestre Granados, poema dels senyors **Romero i Fernández Shaw** (autors de «La canción del olvido»).

LOS FANFARRONES

per la senyora Panach, senyoretas Albach i Alfonso, i senyors Caballé, Beut, Genovés, Llimona, Fuentes, etc. Segon: l'opereta en tres actes del mestre Franz Lehár.

EVA

per les senyoretas Betoré, Arellano, Albach, Alfonso, i senyors Parera, Díaz, Vidal, Casas, Pros, etc. — Demà, dijous, tarda, gran matinée de moda aristocràtica: «La mecanògrafa», «El grumete» i «El guitarrico», presentant-hi part l'important bariton **Emili Sagi-Barba**. Nit, a les deu, «El príncipe bohemio» i l'obra del dia, èxit entre els èxits, «La Dogaresa», interpretant per primera vegada els personatges de «Marietta» i «Micones» la tipte cantant, **Antònia Manau** i el popular bariton **Frederic Caballé**, respectivament. — Dissabte nit, esdeveniment teatral. Reestrena de l'obra en tres actes, dividida en deu quadros basada en la novel·la de Juli Verne «Miguel Strogoff», pels senyors Sana i Pérez Encrich, música del mestre Arrieta.

LA GUERRA SANTA

per les senyores Lluïsa Vela, Clara Panach, i senyors Sagi-Barba, Beut, Díaz, Fuentes, Casas, Vidal, Pros, etc. — Es despatxa a comptaduria.

Teatre Català ROMEA

Demà, nit, estrena de la divertida comèdia de P. Gavault, traducció de J. Moliné

LA SENYORETA ARITMETICA

Teatre Novetats

Companyia còmica-dramàtica

ALBA-BONAFÉ

Avui, dimecres, nit, a les deu, «El nuevo servidor» i «Margarita la Tanagera». — Demà, tarda, a les cinc, Matinée popular, «La loca aventura». Nit, funció a benefici de l'Hospital Clínic de Barcelona organitzada pels alumnes dels cursos i amb la cooperació de tots els seus companys la Facultat de Medicina, «El infierno» i «En capilla». Pròximament benefici de **Irene Alba**.

ELDORADO

Avui, nit, a les deu. Extraordinaris programes. Projectió de la magnífica pel·lícula de gran èxit **Lisa Fleuron**. Suprema creació de **Francesca Bertini**. Èxits dels acrobates **4 Raosons**. Gran èxit de la notable parella de balls **Mora Manzano**. Debut de la notable cançonista **Pilar D'Orsay**. Èxit de la notable troupe acrobata **Aragon Allegri**. Extraordinari succés de la simpatia

PILAR ALONSO

Divendres, dia 3: **Vetllada Benèfica** patrocinada per **Pilar Alonso** dedicada a la Colònia Mahonesa i a benefici dels establiments de beneficència de Mahó. Grandiosos programes. Pròxima setmana: benefici i comiat de la simpàtica i popular **Pilar Alonso**, per no ser-li possible demorar per més dies la seva presentació al Teatre Lara de Madrid.

Gran Teatre Espanyol

Companyia còmica-lírica espanyola. Direcció: **Ferran Vallejo** i els mestres **Palos, Ortiz i Català**. — Avui, dia 1. Nit, a dos quarts de deu. Primer, «A la vora del riu, mare...». Segon, «Ama: hi ha foc?». Tercer, «Las corsarias».

Gran Teatre Espanyol

Demà, dijous, benefici de **Ferran Vallejo**. Estupend programa. Tarda, «El puñao de rosas». «La cara del ministro» i «El trust de los Tenorios». Nit, «Amor ciego». «Violines i violines o la virtud de los defectos», estrena d'Amichatis i Iribarne i «El príncipe casto».

TEATRE COMIC

Circo Equestre. — Avui, dimecres, nit, a tres quarts de deu. Tres debuts, tres. **The 6 Provenances**, **Allen et Randall**, **Els Thedu**, **Els grans elefants de Reiffers**. Demà hi pendran part totes les atraccions de la companyia. — Demà, dijous, tarda, matinée. Nit, colossal funció. — Divendres, debut de **Les veritables Agnès Humana**.

LAMPO

TEATRE APOLO—POPULAR PALACE

carrer del Marquès del Duero, telèfon núm. 2367, A.

Cada tarda, a les 4. Grans matinées

VARIETES - MUSIC-HALL - COMEDIES

Cada nit, a les 10, l'ovacionada revista

EL SEGUNDO

CHOFER

DEL PALACE

AL TEATRE APOLO

amb els mateixos artistes, decorat i vestits que tant d'èxit van mereixer al Principal Palace

PREUS POPULARS

Coliseu Pompeia

Travessera, 8 i 10 Telèfon 272 G

Cultura Musical Popular. — Patrocinat Nostra Senyora Pompeia. Demà, dijous, a dos quarts de cinc de la tarda, inauguració dels

DIJOURS INFANTILS

Pel·lícules, cançons amb gestos i rondalles. Butaca i entrada, 1'25 pessetes. Entrada general, 40 cèntims. Timbre comprès. Localitats: Centre Plaça Catalunya, 9, i a la taquilla.

TEATRE GOYA

Companyia còmica de l'Empresa del Teatre Lara de Madrid

Direcció: **RICARD SIMO-RASO**

Avui, dimecres, nit, a les deu,

LA FRESCURA DE LAFUENTE

una de les millors interpretacions de Simó-Raso. — Demà, dijous, tarda, **La frescura de Lafuente**. Nit, **Mañana de sol i Camino adelante**. — Dissabte, estrena de **Encarna la costurera**, d'Antoni Casero.

Es despatxa a comptaduria i a la Plaça de Catalunya, 9 (Centre de Localitats).

Teatre Català ROMEA

Diumenge, tres grans programes.

A les tres:

LA VENTAFocs

de formidable èxit.

A dos quarts de sis del vespre i a la nit:

LA SENYORETA ARITMETICA

divertida comèdia en 4 actes.

Es despatxa a comptaduria.

PALACE CINE

GRAN SALÓ DE MODA

Avui, dimecres, dia 1, nit, programes colossals de cine, projectant-se les formoses pel·lícules: «La filla de la selva», «El secret de Raquel», «Actualitats Gaumont», «Restaurant non plus ultra», i l'última grandiosa producció de la eminent artista **Francesca Bertini**, titulada «Lisa Fleuron».

LAMPO: LAMPO

Saló Catalunya

Gran Cinema de Moda

Avui, dimecres, grandiosa estrena del Programa Ajària, «La barrera d'or», formosíssima creació de la incomparable artista **Dorothy Dalton**. Exite: «Llenya al foc», preciosíssima comèdia, per la molt simpàtica artista **Constance Talmadge**. «Claus de redempció» (programa Paramount), per **Enith Bennet**. «L'estació de les delícies», còmica. «Actualitats». — Demà, estrenes: «Les que s'enfilen», per **Corina Griffith**, i «Les muralles del prejudici».

Teatre Poliorama

Companyia còmica Güell-Juárez-Aquerino. — Nit, a les deu. Primer: «Las cosas de la vida» (2 actes). Segon: «Un drama en las alturas» (2 actes). — Demà, dijous, tarda, «Las cosas de la vida» i «Un drama en las alturas». Nit, a les deu, «Un buen amigo».

LAMPO: LAMPO

Palau de la Música Catalana

CONCERTS DANIEL

Reaparició del genial pianista

EMILI SAUER

dies 4 i 7 de desembre

DOS GRANS CONCERTS

Programes en tots els magatzems de música. — Despatx de localitats, des d'avui per als dos concerts, a la Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Plaça de l'Angel.

Palau de la Música Catalana

Diumenge, 5 de desembre, i per la

DIADA DE LA PURÍSSIMA

II i III concerts en dies de festa tarda,

LANDOWSKA

PIANISTA I CLAVICEMBALISTA

Localitats: De 3 a 7 de la tarda al magatzem de música de Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Portal de l'Angel. Condicions especials als socis de l'Orfeó Català.

Aviat... LAMPO

Sala Æolian

Fill de **PAUL IZABAL**

35 — Passeig de Gràcia — 35

Divendres 3 de desembre de 1920.

A les cinc de la tarda.

(436. Audició)

Gran concert en el qual s'executaran, entre altres, les següents obres: Simfonia n.º 2, Beethoven; Polonesa op. 41, Bosc Humet; Prèludi, estudi i balada, Chopin; etc.

Obres de Wagner i Charpentier en el gran orgue Æolian.

Invitacions: Tots els dies de 11 a 1 del matí i de 3 a 6 tarda a la Central:

PASSEIG DE GRACIA, 35

Frontó Comtal

(Empresa Frontó Principal Palace)

GRAN ÈXIT DEL JOC A PALA

Avui, dimecres, nit, a un quart d'onze.

Extraordinari partit a pala a 60 punts.

Vermells: **BADIOLA i ERMUA**.

Blaus: **PEREA II i JAUREGUI**.

Detalls per cartells.

Sortida de teatre a casa BON

TEMPS. Peix, ostres, mariscos, polleria, caça i fiambres. Quintana, 7.

EDEN CONCERT

Cada dia

grandiosos èxits

PILAR ALONSO

DIVERSIONS PARTICULARS

Tertúlia Catalanista

Teatre Català ROMEA. — Demà, nit: Estrena de la comèdia en quatre

actes, de Gavault, traducció de J. Moliné, «La senyoreta Aritmética».

Es despatxen vals a «El Ingenio»,

Raurich, 6; Sombrieria Gil, Hospital,

16; Relotgeria Mullor, Davallada de

la Presó, 8, i a l'Administració del

teatre.

JOVE

de 27 anys, parlant l'espanyol i el

francès, desitja col·locació en fà-

brica de conserves alimentícies o ca-

sa per l'estiu.

Dirigir-se a aquesta Administració.

TENIR

UN BON PAÏDOR

és una gran riquesa, una fortuna inapreciable. Pair-ho tot sense molèsties, sense fadigues, sense dolors, és un tresor que cobdicia aquell que té l'estómac delicat. — D'això no en pot menjar... — Això potser em farà mal... — El melge m'ha dit que d'això... Proveu tant sols vuit dies de prendre l'**Estòmec Artificial**, i totes aquelles exclamacions desapareixeran de vostres llavis. Alivi immediat. Curació certa i prompte.

ANEU EN COMPTE

Refusen com a falsificades les caixes que no portin la firma dels únics concessionaris per Espanya i Urach 10 Brach, 49

Demaneu-lo en farmàcies i centres d'especialistes

Calçats NOVELTY

Els millors i més econòmics

1-Plassa Santa Anna-1

Servei de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC, NOVA YORK I COSTAFIRME

Montevideo

El vapor

sortirà el dia 10 de desembre de Barcelona, el 11 de València, el 12 de Màlaga i el 13 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, Colón, Sabanailla, Curaçao, Puerto Cabello i La Guayra. S'admet càrrega i passatge amb trasbord cap a Veracruz.

LINIES AL RIO DE LA PLATA I AL BRASIL

Infanta Isabel de Borbon

sortirà, el dia 4 de desembre de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 6 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports Canàrics a Nova York, les sortides dels quals es anunciaran oportunament en cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers a les quals la Companyia dona al·lotjament i tractament, com ha acreditat en son diari setmanal. Tots els vapors tenen telegrafia sense fil.

SERVEI COMERCIAL

El vapor «ALFONSO XIII» sortirà de Bilbao el 9 de desembre, de Gijón el 10, de Corunya el 11, de Vigo el 12, cap a Nova York i l'Havana.

Locals industrials, a Saus

sobre 2.000 metres quadrats. Disponibles a primer d'any. Ras: Cortes Catalanes, n.º 636. Registre de la ciutat.

Cadises i taules

Lloguer i venda. F. GAY, Saló de Sant Joan, 129 (davant de l'Arc de Triomf). Telèfon núm. 385.2.

Anuncis

Falten aprenents Merceria BONET, Claris, 15

PIANOS COMBINATS DE 88 NOTES de la famosa

MARCA

«FISCHER»

NOVA YORK

L'instrument més perfeccionat fins ara. És realment una meravella artística, com a piano, com a mecanisme autopianista i com a moble. Pedals sumament suaus i graduables. - Diversos models i estils de mobles construïts amb escaients fustes americanes.

De 5.000 a 9.000 Ptes. - Vendes al comptat i a termini

R. MARISTANY

18, Plaça de Catalunya, 18

Defendeos
de los peligros del Frio,
de la Humedad, del Polvo,
de los Microbios.

DEFENDED

vuestra Garganta, vuestros Bronquios, vuestros Pulmones,
de los Congestivos, Males de Garganta, Laringitis, Bronquitis
Gripe, Trancaso, Asma, Enfisema, etc.

con las

PASTILLAS VALDA

ELLAS EVITAN, ELLAS COMBATEN

todas las ENFERMEDADES

de las VIAS RESPIRATORIAS

PERO SOBRE TODO

No empleéis más que las

PASTILLAS VALDA

VERDADERAS

que se venden únicamente

EN CAJAS con el nombre VALDA

en la tapa y nunca

de otra manera.

Lloguers

Pianos delloguar de val-
ris prouts. Bruch,
D. 77, entresol. C. 81828A.

Compres**LLENYA**

Compres i venem grans
i petites partides. Certs,
814, davant de la Mo-
numents. Telef. S. M. 305

Binocles pera teatre

CAMP

MARINA

Nacre
Pell
Esmalt

Daurats
Niquelats
Envernissats

EL MÉS GRAN ASSORTIT
DESDE 30 PESSETES

Carles Tutusaus - Optic Fabricant

Boqueria, 22-BARCELONA-Raurich, 2

CAMIONS

disponibles

COMPTAT I TERMINI

Dos camions
PEUGEOD

4 tones

Dos camions
BERLIET C B A

4 tones

Dos camions
U. S. A.

6 tones

Quatre camions
WHITE

31 mitja tones

Dos camions
SAURER

4 tones

Tres camionetes
WHITE

3 tones

Un camió
RENAULT

31 mitja tones

Dos camions
FIAT

31 mitja tones

Cinc tractors
NASCH-QUAD

4 tones

remolcant de vuit a deu
per tots terrenys i carre-
teres, per dolents que
siguin.

Un camió
ARIES

6 tones

Una camioneta
repartiment
FORD

300 quilos

Un xassís
carrosseria tancada
BERLIET C B A

4 tones

Dues camionetes
LA BUIRE

4 tones

Un camió
FIAT

24 seients

Dos omnibus
FIAT

16 seients

Un auto torpede
Bignan Sport

nou, darrer model

Un auto Limousine
CHARRON 12 HP.

darrer model

Un auto Coupe Landau-
let
ZEDEL

quatre seients, posat en

marxa i llum electrica
nou.

nou, darrer model

Un auto torpede
RENAULT

Cinc seients, posat en

marxa, llum electrica
nou.

nou, darrer model

Un auto torpede
GREGOIRE

nou, darrer model

Tres cotxes
FIAT Torpede

7 seients

Un auto
conducció interior
ZEDEL

Quatre seients posat en

marxa i llum electrica
nou.

nou, darrer model

Tres auto torpede
CITROEN

posat en marxa i llum

electrica, nou

nou, darrer model

Un auto
conducció interior
Talbot-Darracq

6 seients

Franco Ibérica

Rambla Catalunya, 61,

xamfrà Aragó, 28.

Telefon 1029 G.

«Hojas del arbol caidas
juguete del viento son.»

Si uss crema PECA CURA
y uss Petróleo Sansón,
conservaras tu hermosura
a la par que tu ilusión.

JOVENTUT PERPETUA

Sabó, 1.50.-Crema, 2.50.-Polvos, 2.50.-Aigua cutània, 5.50.
Aigua de Colònia, 3.50, 6, 10 i 15 ptes. segons frasc. Locions
per al cabell, 4.50, 6.50 i 10 ptes. segons frasc.

Darreres oracions

Productes serie «IDEAL»

ACACIA, Mimosa, GINESTA, Rosa de Jericó, ADMIRA-
BLE, Matinal, CHYPRE, Rooie Flor, ROSA Vertigo, CLA-
VELL, Muguet, VIOLETA, Jazmin.

Sabó, 3.-Polvos, 4.-Loció, 4.50, 7.50 i 10 ptes. segons frasc.
Essència per al mocador, 15 pessetes frasc amb estolig.

CORTÉS GERMANS- BARCELONA**Catarro dels nois**

L'Anti-cataral Borbonet, és el veritable específic acre-
ditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis
i tota mena de tos de les criatures.

DIPOSITS Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor An-
dreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les

Antiga Casa. T. COSTAS. Palla, 13 i 15 pral.

TUBERCULOSI

Curació radical amb l'Anogentina i Pastilles Alfa del doc-
tor Montserrat, prevera. Venda: Farmàcia Permanyer, Plaça
Santa Anna, i sucursal Vidal i Ribas, Born, 8.

Avisos

Comptable
s'ofereix

escriure a LA VEU, núm. 800.

Professor de piano i solfeig

s'ofereix. Consell de Cent, 391

Vendes**LA GRAN MODA****SASTRERIA SABATERIA**

MODELS
EXCLUSIUS
DE LA CASA

TRAJOS A MIDA
I CONFECCIONATS
PER A SENYORS
NENS I NENES

Rambla Flors. 4

Claus - Anthrax FURÚNCOLS

Som a l'època en que la sang i els
humors dels artritis «treballen».
Molts d'ells s'han desesperat en
constatar els efectes d'aquesta ac-
tividat en llur epidermis, víctima
de dilatacions i exuberàncies que
no tenen res de pràctiques: la po-
lulació dels furúncols i llur greu
transformació en antrax, les erup-
cions cutànies, les coïssors rebels,
la febra herpètica, l'Eczema i la
Psoriasis. La veritable causa d'a-
quests rebrotaments congestius a la
pell pervenen d'una sang conges-
tiva i viciada i llur tractament de-
pen únicament de la depuració de
la sang i d'una acció modificatriu.

Depuratiu RICHELET

és de tots els remeis coneguts el
qui obra millor en aquest sentit. Si-
guin els que vulguin llur origen,
llur gravetat i llur cronicitat, cap
malaltia de la pell, cap varicela i
llaga varicosa, cap vici de la sang
poden resistir aquest poderós rec-
tificador del líquid sanguini. On la
seva acció benefactora s'exerceix
encara amb més rapidesa és en el
tractament dels reumatismes, del
dolor, de la gota, de l'emfisema i
les neuràlgies, tan comunes en
aquest temps.

El DEPURATIU RICHELET es
ven a 7 francs el flascó, a totes
les bones farmàcies de França,
que en despachen moltes. En
cas necessari, demanin-se refe-
rències a L. Richelet, de Se-
dan, 6, rue de Belfort, 6, Bayo-
na (Baixos Pirineus). Un fas-
cicle explicatiu acompanya tots
els flascons.

Mai hi ha fracàs

FABRICA DE PANYERIA
de Valenti Soler. Immens
assortit de gèneres per a ves-
tits, abrics de senyora i se-
nyor. Venda de retalls els di-
jous i dissabtes. Avinyó, 7,
entresol (xamfrà Fernando).

BAR-LOCK

BARNES 12

VENTA

ALQUILER

REMINGTON
UNDERWOOD
MONARCH
SOMERSET

ALQUILER
DESDE 10 P. MES
PEDIR CATALOGO

Reconstituient

el més energic dels
reconstituents és el
VI DE NAYARD
PEPTONA FOSFATADA
quetorna a totes les persones
dèbils la Força i la Salut.
Dipòsit en totes les farmàcies.
Colling, & C. París.

Màquines d'escriure**Smith Premier**

La meravellós mà-
quina d'escriure que va
amb coixinets de boles
d'acer a tots els llocs
que més treballen.
Resistent i lleugera
com cap més. Única que
es garanteix per a 15
anys i per escrit.

A PLASSOS

de 50 pessetes mes

Agència exclusiva

ARIBAU, 47

Telèfon 4180 A.

DENTISTA

Cas. líica de 1.ª classe
Consulta o cura . . . 5 ptes.
Empast o plati . . . 25
Extracció . . . 10
Netja boca . . . 10
Dent a cargol . . . 50
Corona or d. . . 60
Dent cantró, des de . . . 10
Dentadura completa . . . 200
Compostura des de . . . 10
Consulta, des a l. i de 4 a 8
Festius, des a l.

Clínica Arbó-Pelayo, 10